

NḡWE UTÓÓ ANḡBÁ JISÓS ndere Lukase asamé

Ulaulo

¹ Ata Tyófilos, né ḡwe mbe yimbó ntóme wó, nsá uno uko ebí Jisós abó apyé ne aléré bós, lo né gébé eyige ji alóó utóó bíí,

² kpaá te gébé eyige ji ajoyé mfaánebuú. Gemege nnó ji ajoyé né mfaánebuú, achye bós bíí ji ajoyá nnó ábé anḡbá bíí majye né uto Mendoó Ukpea.

³ Gébégé Jisós akwilé né negbo, abelé fa mme usaá ndó upéa. Né ndó yimbó, alerege anḡbá bíí mmye né gejamégé mati ayi ebwó alá kagé be sé ne dembyó nnó ji alu mebe. Ne agare ebwó mechó ewé Esówó ágbárege nye gefwa jíí.

⁴ Ne nkane ji alu chóncho ne ebwó, afyé ebwó ebe ake, “Jwólege fa né Jerosale, degilé echye ewé Nte wa abó anyémeno nnó atóme nye nkane me mbó ngare enyú.

⁵ Geno eyige njógémbó gelu nnó, ndó eja sé dós wó eyi Esówó afyé nye enyú né amu Mendoó Ukpea wye nkane Jón abó afye nya bós né mmu nnyi.”

Esówó ase Jisós afé Mfaánebuú

(Mat 28:16-20; Mak 16:14-18; Luk 24:36-49; Jón 20:19-23)

⁶ Gébégé baá utóó Jisós áma jwóle chóncho ne Jisós ágíí ji áke, “Atá gébé gekwané eyigé ómage pye nnó esé bós Israeli dégbaré gefwage sé”?

⁷ Ne Jisós ashuú ebwó meko aké, “Nte wa akwye me abelé né uto bií gébé eyigé unó bina upye nye, ne epófó ewé enyú dekaáge gébé eyigémbó.

⁸ Ne genó eyigé debó mankaá gelu nnó, Mendoó Ukpea echwáge enyú mmye, echyege nye enyú uto ne enyú degarege bóó né Jerosale gefóge muú yi me nluú, ne demage garege nye né maló bóó Jus ako, ne degarege wye deyye né meló Samariya kpaá te dekwónene mbaá yi mme akwya.”

⁹ Ndere Jisós ajógé depó tire na, Esowó aló mansé ji ayye né mfaánebuú, ne baá utóó bií ála ápelé amé mfaa. Akwó afé kpaá gekó gekweré ji.

¹⁰ Ndere ebwó álu áfyé amé mangé ji, eké ewyage áge ande fó apéa ne mandeé pópó mmye, átené kwókwólé ne ebwó.

¹¹ Ewyagé ande bimbó aké ne ebwó, “Bóó Galilí, enyú detené fa depéle amé mfaá nde? Jisós yina ayi alya enyú akwóme mbó mfaánebuú fi, amage kéré nye meso wye nkane degéné mbó ji ayyé.”

Matyas ase melú Judas

¹² Ne anḡbá Jisós ályagé mekwé Olif, akéré né Jerosale, neke nélu genógé ebwó ne meno.

¹³ Akwónégé né meló Jerosale, ákwó mfaá enyón akpe mmu maá gepú ayi ebwó ábélege. Ebwó alu Pita ne Jón, Jemsi ne Andru, Filip ne Tómasi, Batolomyo ne Matyo, Jemsi maa Alfós, Simun ayi ákuú ji muú ukógé ne Judas ayi maá Jemsi.

¹⁴ Ebwó ako áchómege yendégébé ánenemmye metóó ema chóncho ne andeé fó abi ábó ákwólege Jisós, ne anḡmé Jisós ne mma wuú Meri.

15 Né bífó bṓó abi akame ne Jisós áchomé ebwó ako, alu genógé usaá ukene. Ne Pita akwile ka aké ne ebwó,

16 “Áḡme ba, geno eyige ḡwe Ἐσωῶ ajóó nya gebṓ nyε mambε wáwálé, Mendoó Ukpea ebó epyéε Mfwa Dεvid nnó abṓ mbε agare geno gefṓ getuge Judas ayi abó ajamé bṓó meti nnó apyé Jisós.

17 Judas abó alu muú ama né geluagé εsé, Jisós abó ajya ji nnó apyεge gefṓge utóó uma ne εsé.”

18 Nḡere Pita abṓ ajṓge mbṓ, εlu nnó Judas apyεge geboboge mechṓ εwé, áσε ḡka ji, ájyε na melu mme, εφέε ne akwené ushú mme, unε ugbṓgé, mbwé unε εwṓ.

19 Bṓó ako bi alú né Jerosale, áwúge mechṓ εwé, ákuú melu mme εwémbṓ né mejṓṓ bwṓ nnó Akeldama. Ula utené nnó, “Mewaá gewu.”

20 Pita ama jṓó aké, “Mfwa Dεvid abó asá né ḡwe makwa jíi nnó,

‘Achyε gepú jíi gelá gewa,’

Achyε muú amage ajwṓle sé mmu. Ne ama sá nnó, ‘εchyε muú ayicha ase melu utóó wuú.’

21-22 “Nḡere εlúmbṓ, muú ayicha abó mambané εsé nnó décho, dégárégé nkane Atá Jisós akwilé né negbo. Yémbṓ muú yimbṓ abṓ mambε ayi abṓ akéné ne εsé ne Jisós, lṓ né gébé eyige Jṓn abó awyáge bṓó manaá Ἐσωῶ kpaá εkwṓne né gébé eyigé Ἐσωῶ aselé Jisós né εta sé ajyε mfaánebuú.”

23 Εφέε ne ebwó ajya bṓó apéa, muú yi ama akamege Josef ayi ákuú ntó ji Basabas ne ama ákuú ji ntó Justós. Ne ayifṓ akamege Matyas.

24 Ne ebwó anεmmyε áké, “Atá wṓ ne ṓkaáge matóó bṓó ako. Lεré εsé muú yi ṓjya,

²⁵ nnó ábẹ̀ ṅgbá Jisṣs ne ase melu utóó Judas maá utóó wye ayi ji alya ajye mbaá yi akwane ne ji.”

²⁶ Anégemmye mbò, àṅme megya nnó ájya muú ama. Ne aléré nnó Matyas ne ábẹ́é. Ne áse ji ágbẹ́é ne àṅgbá Jisṣs abi afyaneama.

2

Mendoó Ukpea Echwo

¹ Bíí epaá ewé ákuú Pentikos ukwónégé, bọ́ bi áfyé matóó ne Jisṣs ako abò áchomé melu ema ne meko ebwó ama.

² Ake áwuú gewyage genó gefó getané mfaá eké mbyo gechwó gekpe mmu gegbeé gepú eyige ebwó abó alu.

³ Aké ápéle ágé genó eyi gelu nkane manómé mewé. Atya, ájyé tene, yéndémuú mmye.

⁴ Ne Eṣṣwò apyee Mendoó Ukpea echwò kpe egbeé bwó matóó ne epye bwó alò manjọ́ ufọ́ mejọ́ ufọ́ ufọ́.

⁵ Né gébé eyigémbò, bọ́ Jus ne bọ́ bi ánoḡe Eṣṣwò ábó átané né malò mako áchwó né Jerosale.

⁶ Awuúge gewya eyigémbò, gejamégé bọ́ áchwó nò bọ́ bi áfyé metóó ne Jisṣs mme. Awuúge nkane bọ́ Jisṣs ájḡge unó ne yéndémuú awúgé né mejọ́ wuú, epwò ji uto.

⁷ Ala amé mekpò fuú ájḡge ne até áke, “Bọ́ bi ájḡge na ako, átané gebagé Galilíí.

⁸ Ne epye nnó ne ebwó ájḡge mejọ́ esé?

⁹ Esé bifò detane Patiyans, Medis ne Elam, abifò átané Mesopotemya Judiya ne Kapadosia ne abifò átané nto Pòntos ne Eṣya.

¹⁰ Abifò átané Frigiya ne Pamfilya, abifò átané Ijip ne gebage mewaá Libya kwókwólé ne Sere.

Abifó átané Rom, abi álu bós Jus, ne abifó álaá bós Jus.

¹¹ Abifó átané Kret ne Arabyan. Yémbó esé ako dewuú bós bimbó nkane ájoge ufó mejó esé, ágarege ukpekre unó bi Esowó apyéé.”

¹² Alá mano mekpo fuú ne elú wye ebwó mató tametame, ágige wye ate áké, “Ewéna etené mbó nnó”?

¹³ Yémbó abifó áló manjwya le jwyage áké, “Bós Galilí bina, mmó mapye ebwó.”

Mekomejó Pita

¹⁴ Ne Pita akwile ka ne anḡbá abifó afyaneama, ajogé ne njune bós bimbó áké, “Enyú bós Jus ne bós ako abi alu né Jerosale, wuúge, nkelege mangaré enyú ula mechó ewé.

¹⁵ Gébé gelú mbó le kálánká eneneama dondo, bós bina alu danyú mmó fó nkane enyú deferege.

¹⁶ Geno eyi gepyéé mbó nana, elé eyigé Joel muú ekpave Esowó abó ajó te gachi nnó,

¹⁷ Esowó aké,
‘Meso gébé nchyege nye Mendoó wa mbaá bós ako. Ne baá nyú abi andeé ne ande áwuú nye depó ne me, ágarege.

Nje usa nyú agéne nye depó ta ne ágarege, ne akoó ande nyú agene nye ujya.

¹⁸ Né gébé eyigémbó nchyege nye nto Mendoó wa mbaá baá utó ba ako, ye mendée ye mende ne ebwó áwuú nye depó ne me, ágarege.

¹⁹ Mpye nye bós áge ufelekpa né mfaánebuú, ne ukpekre uno né mme.

Ágéne nye manoó, mewé ne gelógé amuawé ne mfaá álá nye chuchu eke manoó,

20 ημεέ ένόμεγε nyε gemua gekwé
ne mfaá álá nyε chuchu eke manoó,
gemεge nnó Atá Εσωω εbi upwó amu ukwone.

21 Ne elé bós bi άνεge Atá mmyε, ne áférege εbwó
né εfwyale gabo.’ ”

22 Pita amajós aké, “Bós Isreli wuúge, Jisós ayi
Nasaret alu muú yi Εσωω alere εnyú chánéné nnó,
ji ne atome ji getuge εnyú degε ndερε abó apyéε
ukpekpe uno bi ulere nnó Εσωω ne achyεge ji uto.
Εnyú dekaá nénde uno bina ubó upyε metós metós
εnyú.

23 Jisós yina, ele ayi εnyú dechyε eta bós nchyε
nnó áwó né gekwa. Yémbω ele Εσωω ne abó áméε
me ábelé ne akaá nnó mbω ne εpyε nyε.

24 Ne apyε Jisós akwilé né negbo, atane ne
manome nénde negbo nebω nepó ne εshyε mang-
baré ji, álá nkane muú denω.

25 Ne Mfwa Dεvid abó ajós depω ti getúgé Jisós
aké,
‘Ngene Atá Εσωω né mβε ushu wa né gébé geko.
Alu me égbé εbwōnyε nnó mβεgé ne εfós.

26 Né getú εyigémbω nlu ne nechóchó né metós
nkwane, mbene.

Me nlu mekwaá ne ngboó nyε, yémbω nwyá umεé,

27 gétúgé nkaá nnó wō yi ωlu Εσωω, ωlyage nyε fós
mendoó wa ελά né melω áwuú bós,
ωlyágé nyε fós Maá utós wyε yi apyéé utós chánéné
apwané mmu menome.

28 Wō ωleré me meti εwé mbós mankoó ne mbó
geḡwá.

Mβε nyé né mβε ushu wyε, ne metós megōmegō.’ ”

29 Ne Pita ama jós aké, “Anmé ba, mbó mangaré
εnyú gbōgōnō nnó gekwenege nte εsé, Mfwa Dεvid

yélé ab̄o aj̄ó mb̄o agb̄ó, ánií ji, ne menome wuú elu fa t̄e fina.

³⁰ Ab̄o alu muú ekp̄áné Ès̄w̄o ne ab̄o akaá menomenȳé éwé Ès̄w̄o ab̄o anȳé ne ji. Ne Ès̄w̄o jimb̄ó ashu meko aké, ‘Ji ap̄ȳe nȳe mpȳáne D̄evid ama nnó áb̄é Mfwa nkane D̄evid jimb̄ó ab̄o alu.’

³¹ Èbȳennó D̄evid ab̄o ab̄o mb̄e age genó eyige Ès̄w̄o ap̄ȳé nȳe meso gébé; ne aláre nnó Ès̄w̄o ap̄ȳe nȳe Muú yi Ès̄w̄o akweré ji elá gefwa nnó akwile né negbo. Gé wȳe genó geji ne ji ab̄o j̄ó nnó ji alá f̄ó né mel̄o áwuú b̄ó, ne gen̄kw̄o ji gepw̄ánege f̄ó mmu menome.

³² Muú ayi D̄evid ab̄o aj̄ó b̄o élé Jis̄s. Ès̄w̄o ap̄ȳe ji akwile né negbo ne esé ako abi delu an̄kw̄ole bií dékp̄á am̄e dégé ji wáwále.

³³ Nt̄e wuú Ès̄w̄o ap̄ȳegé ji akwile né negbo, ap̄ȳe ji ajw̄ole ne gelūge enogé eyi gelu né egbe ebw̄onye wuú, ne achȳe ji Mendoó Ukpea nkane ji ab̄o anȳémeno nnó ap̄ȳe. Genó eyigé enyú dewuú né degene mb̄o, ele Ès̄w̄o Mendoó Ukpea ewu ne Jis̄s atómé mbaá b̄ó bií.

³⁴ D̄evid aj̄ȳe mfaánebuú w̄ó; yémb̄o aké,
‘Ata Ès̄w̄o aj̄ó ne nt̄e wa nnó,

jw̄ole fa né gelū eyi gelu me egbe ebw̄onye,

³⁵ kpaá t̄e gébé gekw̄onege nȳe eyige mpw̄ó b̄ó
mawame bȳe,

mp̄ȳe bw̄ó ála eké mboó eweé nnó òneré uka mfaá.’

³⁶ “B̄ó Is̄reli ako áb̄o mankaá ch̄ánéné nnó Jis̄s ayi enyú dewómé mb̄o né gekwa, ele ji ne alú Muú yi Ès̄w̄o akweré ji elá gefwa ne alu ntó Atá ayi ab̄o b̄ó ako.”

B̄ó mb̄e abi ákamé mekomej̄ó Pita

37 Bós bina áwuúgé mekomejós yimbó, anyíí ebwó matós ne ágíí Pita ne áḡbá abifó aké, “Anḡme esé, nana ese depye nnó”?

38 Pita ashuú bwó meko ake, “Yéndémuú nyú abó mankwore metós wuú ne áwyaá ji manaá Esowó né mabó Jisós Kras. Depyégémbó, Esowó ajíge nye nte gabo nyú ne achyerge nye enyú echye wuú ewé elu Mendoó Ukpea.

39 Esowó abó anyémeno ewéna né eta nyú ne baá nyú ne mbaá bós ako abi alu maló ayicha. Menomenyéé ewé elu mbaá bós ako bi Ata se Esowó akuú nnó abe abíí.”

40 Ne Pita ama gare ebwó gejame depó, ne achye ebwó majyé aké, “Póóge geme nyú né efwyalé ewe Esowó atóme nye mbaá bós nylene ubeé enine na.”

41 Bós awuúge mekomejós Pita, gejame ákamé ne áwyaá ebwó manaá Esowó. Bíí bimbó, délé bós aléé (3.000) ácho né geluage bós abi akame ne Jisós.

42 Ne ebwó áfyé makpo bwó né uno bi áḡbá Jisós álerege, ájwalege melu ema, ányéé menyéé ne ánenemmye chóncho.

Geḡwágé Bós Jisós

43 Ne áḡbá Jisós ápyéé ufélekpa ne ukpekpe unó bi ulere utó Esowó, ne bós ágegé ubi áfó, ne áchyerge bwó enoge.

44 Bós ako abi ákamé né Jisós alú chóncho metós ema, ne ákárege unó bwó ne ate.

45 Gébé eyige f́, ákpóo uno bwó, akarege ḡka yimbó ne ate nkane yéndémuú akélege.

46 Ebwó áchónege yendé bíí né echa ure Esowó, anénemmye chóncho ne anyéé ntó menyéé né úpú ate, áchyerge ate unó metós ema,

⁴⁷ ne ákwáne makwa, áféege Eṣṣwṓ yendégébe. Bṓó ako ágéne nkane gepṓ gelógéló bwṓ gelu ne gejeége ebwṓ matṓó. Ne yéndé bíí Eṣṣwṓ aférege bṓó né efwyale gabo, ne agbege ebwṓ né echomele bṓó Jisás.

3

Pita ne Jṓn ápye mbwéré alṓ manke

¹ Bíí bifṓ Pita ne Jṓn ákwóme ájyé né echa upε Eṣṣwṓ, ne gébé gebṓ gelu kálánká eléé ne nwṓmésé, ele gébé eyige mmyemenene.

² Ne ndere ebwṓ áchwṓ kpe né menombí ewé ákuú menombí melóméló, ágé mende fṓ ayi abó alu mbwéré te ábyené ji ndere ajwólé eféé. Bṓó ákpáne ji yéndé bíí, ábélege né menombi ewémbṓ nnó akógé dekṓ mbaá bṓó abi ákóoge akpene mmu echa upε Eṣṣwṓ.

³ Mende yimbṓ agégé Pita ne Jṓn ndere ájye kpe wyε, akṓ ebwṓ nnó áchyé ji genó gefṓ.

⁴ Apε ji domeé, ne Pita aké ne ji, “Pε eṣé.”

⁵ Ne apε ebwṓ, aférege nnó áchyεge nyε ji genó gefṓ.

⁶ Pita aké ne ji, “Mpṓ ye ne nkṓ, yémbṓ nchyεge nyε wṓ genó eyige nwya. Ngarege wṓ né mabṓ Jisás Kras ayi Nasaret, kwile ka, lṓ manke.”

⁷ Ne Pita agbare ji ebwṓnyε abwε. Tenetene yimbṓ, uka mende yimbṓ utoó,

⁸ anyó atene, alṓ mankene agyage. Akwólé ebwṓ, ákpe mmu echa upε Eṣṣwṓ, akene, anyóge achoge, aféége Eṣṣwṓ.

⁹ Bṓó ako bi ábó álu eféé, ágége nkane mende yimbṓ akéne aféége Eṣṣwṓ,

¹⁰ ákaá nnó elé mende yi ajwólege yendégébé né menombi ewé akuú Menombi Melómeló echa upe, akó dekó, ála amε mekpo fuú ne ákwé tametame nkane ágéné mende yimbó akéné.

Pita agare depore Jisás né Echa upe Esowó

¹¹ Mende yimbó atome wye eshye, akwólege Pita ne Jon. Bóó ako abi ágéné ji, ála mano mekpo fuú, ábó, ájye bane ebwó né echa ewé ákuú echa Solomun.

¹² Pita agégé nkane bóó áchwó nóó ebwó mme, agíí ebwó aké, “Bóó Israeli, ndé enyú détóme esé amε mmye, ne ndé déla mano mekpo fuú né mechó ewé? Enyú deferege nnó ele uto sé ne upyé mende yina aló mankéné? Wa gétúgé ese depyéé unó bi ugóó Esowó metóó?

¹³ Elé Esowó ne apyé nnó ḡgó Jisás maá utoó wuú akwó. Ji Esowó, alu Esowó ayi ukwene ante sé. Alu Esowó ayi Abraham alu nto ayi Asek, ne ayi Jakób. Ne Jisás yimbó ele ayi enyú debó dekpane, dechoó né mbe ushu ampané mpa. Gébégé Palét akélege manlya ji ajye, enyú deshya wye shya.

¹⁴ Jisás abó alu Muú Ukpea ne Muú ayi Cho. Yémbó enyú bina deshya ji ne denε Palét mmye nnó alya muú gewu ajye.

¹⁵ Dépyege mbó, dewá muú yi achyege bóó ḡḡwá. Yémbó Esowó apye ji akwile né negbo ne esé delu bóó bi dekpané amε degéné, ne nana degarege bóó mechó ewé.

¹⁶ Elé uto Jisás yimbó ne upye mbwéré mende yina atoó. Genó eyigé enyú degéne ne dekaá nnó gepyε, elé gétúgé esé défyéé matóó ne Jisás yimbó.

Elé matóó esé ayi défyéé ne ji, ne ápye mbwéré mende yina akéne mbo enyú degéne.

¹⁷ “Nana anḡmé ba, nkaá nnó genó eyigé enyú debó dechomé ne ákpakpa melo depyéé mbaá Jisós debó dekaá wó.

¹⁸ Esowó abó agare bóó ekpávé bíi te gachí nkane Muú yi Esowó akweré ji elá gefwa abó mange efwyale, ne apye nnó mechó ewé ebé wáwálé nkane Esowó abó ajóó mé.

¹⁹ Ne kwórege matóó nyú, dekéré meso mbaá nte nyú Esowó nnó ji ajinte gabo enyú.

²⁰ Depyege mbó, Atá Esowó apye nye matóó nyú akwené, ne atóme nye Jisós Muú yi Esowó akweré ji elá gefwa, ayi ji abó ajya nnó áchwó pye enyú depó.

²¹ Ji abó manjwale né mfaánebuú kpaá te gébé gekwonege nye eyigé Esowó apye nye unó uko, ukéré uke nkane ji abó apye ukwéné bóó ekpave bíí ágaré.

²² Ne Mosis abó ajóó nya aké, ‘Atá Esowó atóme nye muú ekpávé wuu, wye nkane abó atóme me. Atanege nye né melo nyú, ne debó manwu yéndé genó eyige ji agarege enyú.

²³ Mbóge muú ashyage manwu mekomejóó wuu, ábó mamféré ji né geluage bóó Esowó, áwá ji.’

²⁴ Wye meti ewu ema ne bóó ekpave Esowó ako abó ágaré mechó ewé epyéé mbo fi. Lo né gébé eyi Samuele ákwone né abi akwale ji meso.

²⁵ Unó uko ebi Esowó abó apye bóó ekpave bíí ágaré, úlú ebi nyú. Enyú ntó delu né menomenye ewé Esowó abó anyeé ne ukwene ante nyú. Gétúgé Esowó abó ajóó nya ne Abraham aké, ‘Mpye nye upyáne bye uchwó ne galógáló mbaá bóó ako fa nme.’

26 Ne Ἐσωω aḡyagé maá utó wuu, abó mbe ató ji eta nyú nnó apye enyú delya gabo ayi enyú depyéé nnó galógáló akwólé enyú.”

4

Achwó ne Pita ne J̄n né εchomele melo

1 Ndere Pita ne J̄n alu jóge, ampye upe Ἐσωω fó chóncho ne muú kpaá b̄ó bi ábáme εcha upe Ἐσωω ne b̄ó Sadusi fó áchwó s̄ó εbwó mej̄ó meno.

2 Ne mató as̄ó b̄ó bina d̄ó gétúge Pita ne J̄n abó agarege nnó, te mbaá Jis̄s akwíle né negbo, b̄ó ako bi akame ne Jis̄s ákwilé nyε ntó.

3 Ne ágbaré Pita ne J̄n áfé. Ndere nkwale akwone, εbwó ájye fé bwó né deno, nnó mecho εwémbo ela wye geya.

4 Yémb̄o b̄ó bi áwuú mekomej̄ó Pita ne J̄n, gejamé ákame, ne ácho né geluage b̄ó bi áfyéé mató ne Jis̄s, εbwó álú nana genógé b̄o dele ata.

5 Bii uḡyagé, afwa melo ne ákpakpa melo ne anleré mabe Ἐσωω abó áchwó cho melu ema né Jerosale.

6 Anas ayi abo alu etukpe ampye upe Ἐσωω abó alu wye, ne Kaifas, ne J̄n ne Aleksanda ne b̄ó abif̄o abi átané ntó ula gepu etukpe ampye upe Ἐσωω.

7 Ne εbwó ája Pita ne J̄n, áchwó téne mbe ushu bwó, ne agii bwó aké, “Ἐke nnó ne enyú depyéé mecho ewena njuú? Utó nyú utané éfó? Enyú depyéé geno eyige na né mab̄o wá?”

8 Wye né gébé eyigémbo, Mendoó Ukpea εgbeé Pita metó ne aké ne εbwó, “Enyú afwa ne ákpakpa melo,

⁹ nnó geno eyige ese depye mbaá mbweré mende yina geló wó? Enyú degige ese fina nnó dekaá f́o genó eyi gepye ne ji akene mbó wó?

¹⁰ Goge degaré enyú ne b́o Is̄reli ako nnó, ele uto Jis̄s Kras ayi atane Nasaret ne upyé mende yi aténé mbó mbe ushu enyu, atóo ch́ncha. Elé Jis̄s yina ne enyú debó dewómé né gekwa, ne Es̄wó apye ji akwíle né negbo.

¹¹ Ji ne alu ntaá eni ηwe Es̄wó aké,
‘Ntaá eni enyú antené upú debó déshya neni nela enine negbaré nékúné gepú.’

¹² Jis̄s yina jimbí ne akage féré b́o né efwyale gabo. Nendé muú yicha ápó sé fa mme yina ayi Es̄wó atómé nnó áchwó áféré esé né efwyale gabo.”

¹³ Akpakpa bimbó áwuúge nkane Pita ne Jón ajóge ayi alá ṕo ne efó met́o, ála mano mekpo fuú, gétúgé ákaá nnó ebwó ápó b́o ne ájye ηwe wó. Ne ebwó áte nnó Pita ne Jón ajóge mbó gétúgé ábó akené mé ne Jis̄s.

¹⁴ Ne ebwó abó akagé shya f́o geno eyige Pita ne Jón ábó ápyé getúgé ebwó ágené mende yi atóo mbó nkane atené nekúné anḡbá Jis̄s bimbó.

¹⁵ Eféé ne afwa ne ákpakpa meló bimbó ágaré Pita ne Jón nnó átané kpé dafýe, ne ebwó álagé meso, aló mangíi ate áké,

¹⁶ “Esé depye nyé nnó ne ande bina? Yéndémuú fa né Jerosale ákaá nnó gekpekp̄ege ufélekpá bi, ele ebwó ne apyéé ne ese dékágé shya sé.

¹⁷ Yembó mampye nnó mechwó ewé emage ejye se mbe, debó mamfýé bwó mema ne ebwó nnó ekage ákyaá manj́o ne muú f́o né mbaá mabó Jis̄s.”

18 Ajóoge mb̄o, ákuú Pita ne J̄on ákéré mmu ne ákwelé ebw̄o mbeé nnó, “Ekagé ama atyaá mab̄o Jis̄s ye manleré mekomejó wuú mbaá muú.”

19 Ne Pita ne J̄on áshuú bw̄o meko aké, “Enyú amb̄o ferege mech̄o ewé, elu cho né mb̄e ushu Es̄w̄o, manwu ne Es̄w̄o wa manwu ne enyú?”

20 Ese deb̄o mangárégé genó eyi esé dewuú ne dégené.”

21 Ne afwa eso ama áfélé ebw̄o am̄e ne ályá ebw̄o nnó ájye. Ebw̄o ágé f̄o meti manchye b̄o Jis̄s efwyale w̄o, nendé b̄o áko áfége Es̄w̄o né mech̄o ewé eb̄o epyé.

22 Elé ufélekpá wáwálé, mende yi ápyémb̄o ji atóo apw̄o usaá an̄me upéa.

B̄o Jis̄s anemmye nnó Es̄w̄o apye ebw̄o ábégé f̄o ne ef̄o

23 Ndere b̄o bim̄o álya Pita ne J̄on ákérége meso, ágaré ekw̄o bw̄o genó eyige an̄o baá bií apye up̄e Es̄w̄o ne ákpakpa melo ab̄o ajó.

24 B̄o Jis̄s awúge mb̄o, ácho melu ema anemmye mbaá Es̄w̄o aké, “Atá yi apw̄o amu, w̄o yi akwyé mfaa ne mme ne manyi ne unó uko bi úlú wye.

25 J̄pye gekwenege nte esé Devid, maa utóo wye, ajó né uto Mendoó Ukpea nnó, ‘Ulan̄o b̄o abi alá p̄o b̄o Jus mat̄o ás̄o bw̄o d̄o? Ulan̄o b̄o melo átenege uk̄o ne Es̄w̄o detuú?’

26 Afwa abi mme ákpómege mmye mámye bee, ne ákpakpa melo átenege uk̄o mamye ne Es̄w̄o ne muú yi ji ajoyá nnó ab̄e Muú yi Es̄w̄o akweré ji elá gefwa.’

27 Genó eyigé Deivid abó ajóó mbó, gepye wáwálé fa meló ewé. Mfwa Heród ne Pontyós Palet, chóncho ne abifó abi alá pó bóó Jus ne bóó Isrēli áso mala manwá Jis̄s, Jis̄s muú utó melóméló wye ayi óbo ójyaá nnó abe Muú yi wó okwere ji elá gefwa.

28 Ebwó áchomé mbó, ápye le geno eyige wó Esowó né uto bye, óbó okwye mé óbelé nnó ubó mampyé.

29 Atá nana gé nkane ebwó áfelege ese ame. Pye esé, baá utó bye dégarégé mekomejóó wye débégé fó ne efó metóó.

30 Pye ese, depyegé bóó mamée atóoge ne dema depyegé ufélekpá né utó bi Jis̄s, muú utó melóméló wye, nnó bóó ákpá ame ágé utó bye.”

31 Gébégé ánéré manemmye, mme meko anyii né mbaá yi ebwó alú. Mendoó Ukpea echwó gbeé ebwó metóó ne epye ebwó aló mangare mekomejóó Esowó ayi alá pó ne efó.

Bóó bi ákamé ne Jis̄s ákarege unó bwó ne ate

32 Né echomele bóó abi áfyéé metóó ne Jis̄s, álu meko ama ne metóó ema. Muú ebwó fó ayi ájoge nnó genó eyigé na elé eya apó. Ne genó eyigé muú ama awya, gelu eyigé bóó akó.

33 Anḡbá Jis̄s ágarege ájye ne eshye mampye bóó ákaá nnó, Ata Jis̄s akwilé né negbo. Ne Esowó apóoge ebwó ako dóó.

34 Ye muú ayi genó gelii ji apó. Ewyage bóó ákpóo makóó ye upú bwó,

35 ne áchwó ne manka yimbó mbaá anḡbá Jis̄s. Ebwó ákaré manka mbaá bóó bi ákamé ne Jis̄s ako nkane yéndémuú ákelege.

³⁶ Mende fə ntó abó alu eféé ayi ákuú ji Josef, atane ula gepú ámpyεé upε Esəwə. Abyé ji né melə Syaprəs ne áḡbá Jisós ntó akuú ji Banabas. (Ula utene nnó Memfyé bəó eshyε.)

³⁷ Ne akpó ntó mekwó wuú εwé εma achwə ne ḡka yimbə mbaá áḡbá Jisós.

5

Gebyəgé Ananiya ne Safira

¹ Ne mende fə ayi ákuú ji, Ananiya ne mendée wuú Safira abó ákame maḡkpó melu mme bwó εma.

² Yémbə εbwó ne mendée wuú ákame mambi ḡka εyifə, ne ákpá εyi εlaá áchwə chyéε áḡbá Jisós.

³ Ne Pita agii Ananiya aké, “Ulannó əlyaá danchəmeló akpene mmu metəó wyε? Nde gepyéε əbií gebagé ḡka εyigé əsele ne əchwó byə gebyə mbaá Mendoó Ukpea?

⁴ Mekəó εwé əkpóó εbə εlu εwyε, ne ḡka yi əsele ele εjyε. Nde gepyéε əpyε gefəge mechwə εwéna? Əferé nnó əbwəlege mbə le bəó ayi əbyəge mbə le gebyə mbaá Esəwə.”

⁵⁻⁶ Ananiya awúge mbə, akwé mme, agbó. Njyε usa akele ndeé, afyale geḡkwó jií, ákpá ájyε nií. Bəó ako bi áwuú mechwə εwé, εfəó ekwó εbwó matəó.

⁷ Nchwaneke εléé eke ekwənege mendée wuú achwə kpε mmu, ayi álá kaá mechwə εwé εpyε menə wuú wó.

⁸ Ne Pita agii ji aké, “Gare me wáwálé wyε, nnó ḡka εyi enyú ne menə wyε deselé né mekwó εwé dekpó ná”? Ne Safira akame aké ebyεmbə.

⁹ Ne Pita ama gií ji aké, “Nde gepyε enyú ne menə wyε dekame manchwə mua Mendoó Ata Esəwə?”

Gé majyá b̄óó né menombi, élé b̄óó bi ayye níí men̄o wye, ákpáne nyē w̄o ntó áfé anií.”

¹⁰ Pita aj̄oge mb̄o, t̄enetene Safira akwé mb̄e ushu wuú, agbó. Nj̄e usa bim̄b̄o ákp̄egé mmu, ágé nnó ágbo ne ákpá, ji ayye níí kwók̄wólé ne menomé men̄o wuú.

¹¹ B̄óó Jis̄s ne b̄óó bifó ako abi abó áwuú mecho ewé, ábó efóó.

Anḡbá Jis̄s ápyé ufélekpá ne ukp̄ékpé unó

¹² Anḡbá Jis̄s áb̄o ápyéé gejamégé ufélekpa ne ukp̄ékpé uno ebi uleré utó Es̄w̄o né met̄ó met̄ó b̄óó. Ebwó ne b̄óó bi akame ne Jis̄s ako achwó yendégébé né echa up̄e Es̄w̄o, ajw̄olege né melu ewé ákuú egbe ewé Solomun.

¹³ Ye muú yi akya manchó ne ebwó apó. Yémb̄o b̄óó ako áfége bwó d̄óó.

¹⁴ Ye nkane elúmb̄o gejamégé b̄óó áfyéé mat̄ó ne Jis̄s ne gejamégé andée ne ande akp̄ene né echomele b̄óó bií.

¹⁵ Gétúgé ufélekpá ebi anḡbá Jis̄s apyéé, b̄óó ákpáne b̄óó mameé bwó né uló ne ábélege né anó mati nnó Pita ake akóge eféé, mendoó wuú ekage kóo ebwó mmye.

¹⁶ Ne gejamégé b̄óó ntó áb̄o átané né mal̄o ayi álu kwók̄wólé ne Jerosale, áchwó ne b̄óó mameé ne abi aló nchye achyēge bwó efwyale mbaá anḡba Jis̄s, ápye ebwó ako átóoge.

Achyé anḡbá Jis̄s efwyale

¹⁷ Etukpe ampye up̄e Es̄w̄o ne ekw̄o wuú, abi alu né geluage b̄óó Sadusi awya gembya né mat̄ó bwó ne anḡbá Jis̄s,

¹⁸ ne átó b̄óó áyye pye anḡbá Jis̄s, áfyé den̄o.

19 Yémbṵ, né utuú bimbṵ, ekiénné Eṣṵwṵ echwṵ néné manombi gepúge denṵ ebwṵ átané ne eké ne ebwṵ,

20 “Chóge mmu echa upε Eṣṵwṵ, detene, degare bṵṵ bi alu efεé mekomejṵṵ yi áchwṵ ne geḡwá gekε.”

21 Ne ebwṵ áwúge mbṵ uyjage ájye kpe mmu echa upε Eṣṵwṵ, alṵ manlerege bṵṵ.

Ekε ewyage etukpe ampyéε upε Eṣṵwṵ ne ekwṵ wuú ne ákpakpa bṵṵ Isrēli áchomé né εso. Ató bṵṵ bee né gepúge denṵ nnó ajye gbaré anḡbá Jisás bimbṵ áchwṵ ne ebwṵ.

22 Ebwṵ ájyéḡé εwu áḡé bwṵ wṵ, ne ákeré meso áké,

23 “Ese defé né gepúge denṵ, degé nnó ágbé manombi chancha, ne bṵṵ bi ábáme átené wyε. Ne gébéḡé ebwṵ ánené manombi, degε ye muú né mmu wṵ.”

24 Muu kpa bṵṵ bi ábáme echa upε Eṣṵwṵ ne anó baá bi apyε upε Eṣṵwṵ áwuge mbṵ makpo átya bwṵ mmu. Ne álṵ mangií gemε bwṵ áké, “Mechṵ ewé εbe nyε nnó?”

25 Wyε gébé eyigembṵ muú fṵ atané né dafye, áchwṵ ajṵṵ aké, “Gege bṵṵ abi enyú degbé mmu gepúge denṵ, álu nana mmu echa upε Eṣṵwṵ, álerege bṵṵ.”

26 Ajṵge mbṵ muu kpa bṵṵ abi ábáme echa upε ne ekwṵ wuu áfé ásé ebwṵ alṵ manchwṵ. Yémbṵ ája bwṵ jame wṵ, getúḡé áfṵṵ nnó bṵṵ bi álu mmu, átóme nyε ebwṵ né mataá.

27 Achwṵḡé ne ebwṵ, ápyε anḡbá Jisás átené mbe ushu ákpakpa melṵ. Ne etukpe ampyéε upε Eṣṵwṵ agií bwṵ ake,

28 “Pó esé debó dekwelé enyú mbeé nnó degarege sé bọ́ depàré Jisós. Ne nana depye mekomejọ́ ayi akẹ́ agyaá Jerosale meko, enyú dekelege nnó bọ́ áshúle esé ndo nnó esé dékaá ula negboné Jisós.”

29 Pita ne àngbá Jisós abifọ́ áshuú meko áke, “Ese debó mampye le genó eyige Esọwọ́ akẹ́lege, epófọ́ eyigé akwaá ákẹ́lege.

30 Esọwọ́ yi ukwené antẹ́ sé, ne apye Jisós akwíle né negbo, Jisós ayi enyú dewáné né gekwa.

31 Ne Esọwọ́ abwe mabọ́ mií, apye ji ajwale né geluọ́ eyi gelu né égbé ebwonyé wuú nnó ji abe Menombẹ́ ne Menchyé genwá. Apye mbọ́ nnó bọ́ Isrẹli ákwọ́re matọ́ bọ́, ne ji ajinte gabo bọ́.

32 Ese delu bọ́ abi áfyẹ́ nnó degarege uno bi, ne ese degarege chóncho ne Mendoó Ukpea ewé Esọwọ́ abọ́ achyẹ́ mbaá bọ́ abi awuú ne ji.”

33 Bọ́ eso áwuge mbọ́, nchye anwyané ebwọ́ tẹ́ ábọ́ ákẹ́lege manwá àngbá Jisós.

34 Gamalya, muú ama né geluage bwọ́ akwíle ka aké, ásé kpé bọ́ bimbọ́ átáné dafye. Gamalya alu muú Farasi ne ménleré mabé Esọwọ́, bọ́ ako ntó anogé ji, ajọ́ aké, áse bọ́ bimbọ́ átáné kpe dafye.

35 Ewyagé ajọ́ ne bọ́ eso aké, “Bọ́ Isrẹli fẹ́rege mechọ́ ewé dekelege mampye ne bọ́ bina chájéné.

36 Tẹ́ge, gébé gefọ́, mende fọ́ ayi ákuú ji Tẹ́udas, alomé ne ewu nnó ji alu menọ́ muú. Bọ́ bi akwọ́le ji, álu genóge melé. Gébégé áwané ji, bọ́ bi átyaá uchome bií ukwé.

37 Ne mende fọ́ nto abọ́ ama lome ne ewu né gébé eyige ápáné bọ́, ákuú ji Judas abọ́ atane melọ́ Galilí. Apye gejamé gé bọ́ ákwọ́lẹ́ ji. Yẹ́mbọ́ gébé gé áwané ji, bọ́ bi átyaá ne mabọ́ mií mánó.

38 Ndere mech̄ ewé elúmb̄, nchyege enyú majyé nnó delya b̄ó bi ayye, ékágé dépye ebwó genó. Mb̄ogé unó bi ebwó ágarege ne ápye utané né amu ákwaá, unómé nye.

39 Ne mb̄ogé utané né amu Es̄w̄, dekágé tene f̄ ukáló ne ebwó. Enyú dekage gé nnó demye mb̄ le ne Es̄w̄. Ne b̄ó eso ako awúge mb̄, ákamé ne ji.”

40 Ne ebwó áku anḡbá Jis̄s nnó ákéré mmu, áchw̄oge ásé bwó ne matúle, ne ákwelé bwó mbeé nnó ámage gare se b̄ó mech̄ Jis̄s. Eféé ne álya bwó nno ájyé.

41 Ndere ebwó átané né eso, ájyé, álu ne met̄ó meḡmeḡ, nnó Es̄w̄ agé nnó ebwó ákwane mankpa mekpo genó né getuge Jis̄s.

42 Yendé bíí álerege b̄ó né echa ure Es̄w̄ ne ákene ntó upú upú ágarege b̄ó abya melómél̄ nnó Jis̄s alu Muú yi Es̄w̄ akweré ji elá gefwa.

6

Ajya ande makpo akeneama nnó ápooge Anḡbá Jis̄s

1 Né gébé eyigemb̄, echomele b̄ó Jis̄s ewéne ejyé mb̄emb̄e nkane gejamé gé b̄ó ábánege bwó. Abi aj̄ge mej̄ó Grek ab̄ ás̄ó mat̄ó ne abi Hibru nnó áfwalege akwi andeé bwó né uno bi ákarege yendé bíí.

2 Ne anḡbá Jis̄s afyaneap̄ea ákuú b̄ó Jis̄s ako ne ake ne ebwó, “Epf̄ó ch̄ó nnó esé delyaá man-garé mekomej̄ó Es̄w̄, dep̄ane le dep̄ore menyéé mankaré.

3 Ne anm̄é sé, ndere elúmb̄, el̄ó nnó enyú déjyá b̄ó akeneama nnó ápyegé ut̄ó ebi. B̄ó bina ab̄ó mambe abi b̄ó ako ákamé nnó awya gep̄o gelógeló

ne ákaáge geno chánéné ne Mendoó Ukpea egbeé bwó mató.

⁴ Ne esé anḡbá Jisós dechyege nyε gemε se geko né mmyε manene ne mangarege mekomejó Éσωω.”

⁵ Ne bós ako áwúge mbó, mató agó bwó. Ne ajya Stéfen ayi áfyéé metó ne Jisós dós ne Mendoó Ukpea egbeé ji metó. Abifó alú Filip ne Prokóros, Nikanó ne Timón, Pamenas ne Nikolyós ayi atané melo Antiók ayi alaá muú Jus.

⁶ Ebwó áchwó ne bós bimbó né mbe ushu anḡbá Jisós, ne anḡbá Jisós ánerε bwó amu mmyε anemmyε eta bwó.

⁷ Ne mekomejó Éσωω akene agyage, ne εchomele bós Jisós ewé elu né Jerosale ewene ejye mbe, ne gejamégé ampyε upε Éσωω ákwólege ntó depóré Jisós.

Apyε Stéfen

⁸ Stéfen yina ayi εbwó ábó ajya, alu muú yi mejé Éσωω εbó elu ne ji ne Éσωω achyege ji uto apyε ufélékpá ne ukpekre uno né metó metó bós.

⁹ Bós Jus fó áchwó, áló manyéé mbeé ne Stéfen. Ebwó ne áwya εcha mmyεmenene ewé akuú εcha bós bi átané defwé. Ebwó abó átané melo Seren ne Aleksanda ne abifó nto atané gebagé mewaá Silisya ne Ésya.

¹⁰ Ebwó ápulé mankwore depó tire Stéfen agare meti epó, getuge Mendoó Ukpea εbó εchyege ji denḡare mejó.

¹¹ Ne εbwó achyé bós fó unyielé nnó áchwó byó gebyó nnó εbwó abó áwuú nkane Stéfen ájóge mejó mebomebo ne Éσωω ne Mosis.

12 Mechó ewé esó bɔ́ɔ matáó chóncho ne ákpakpa melo ne anlere mabé Esɔwɔ. Ne ájye pyé Stéfɛn áchwɔ né mbe ushu echomele ákpakpa bɔ́ɔ Jus.

13 Bɔ́ɔ bina áchwɔ ne bɔ́ɔ bifɔ́ abi ágaré gebyɔ́ ake, “Mende yina ajɔ́oge mejɔ́ mebomebo mbaá echa upɛ Esɔwɔ se yendé bií ne mabé Mosis.

14 Esé debó dewú ji ajɔ́ ake, Jisás, mende Nasaret ammuú nyɛ echa upɛ Esɔwɔ ne akwɔrege nyɛ ntó gepɔ́ge melo geko eyi Mosis abó aléré esé.”

15 Bɔ́ɔ ako abi abó alu né echa eso ewémbɔ́, átó Stéfɛn amɛ mmyɛ ne ágé nnó ushu bi ukwɔré úlú eke ebi ekiénné Esɔwɔ.

7

Mekomejɔ́ Stéfɛn

1 Ne etukpɛ ampyé upɛ Esɔwɔ egí Stéfɛn eke, “Unó bi bɔ́ɔ bina ajɔ́ge nnó úlú wáwálé?”

2 Stéfɛn ashuí ebwɔ́ meko ake, “Antɛ ba ne aḡmɛ ba wuúge, gemégé nnó gekwenege nte esé Abraham awile gebu né melo Haran, Esɔwɔ, Mfwa genbɔ́ aléré nya mmyɛ gébégé Abraham abó alú né meló Mesopotemya.

3 Ne abó ajɔ́ nya ne ji ake, ‘Lyaá ula gepú byɛ ne melo wyɛ, cho né melo ewé nlerɛge nyɛ wɔ.’

4 Ténéténé yimbɔ́, Abraham alyaá melo Chalda ajye jwɔle né meló Haran. Ne nte Abraham ágbógé nya, Esɔwɔ apyɛ Abraham nnó alyaá melo ewémbɔ́ achwɔ́ né melo ewé esé delu mbɔ́ wyɛ nana.

5 Nderɛ abɔ́ alu féé, Esɔwɔ achyɛ fɔ́ ji yɛ ekeke melu mme nnó ebɛ ewu wɔ́. Yémbɔ́ Esɔwɔ anyémeno nnó achyɛge ji melo ewena nnó ebé ewú ne upyáne bií. Esɔwɔ abó ajɔ́ depɔ́ ti gébégé Abraham álá pó yɛ ne maá.

⁶ Ne Ἐσωῶ ama jῶῶ ne ji ake, ‘Ὑpyáne byε ubεέ nyε aḡkεé né melῶ εwéchá, ubεέ nyε nkane afwε ne bῶῶ áfwalege nyε bwῶ né usaá aḡme esaá.

⁷ Yémbῶ nchyege nyε bῶῶ melῶ εwémbῶ gekpékpégé εfwyale ne upyáne byε ulyagé melῶ εwémbῶ uchwῶ unóge me fa.’

⁸ Ne Ἐσωῶ abῶ achye Abraham gepῶgé menomenyεé εwémbῶ eyi gelu mansῶ nsῶ. Ne Abraham ábyégé nya Asek, ndῶ ενée ékwónégé, asῶ ji nsῶ. Isek ntῶ asῶ nya maá wuú Jakῶb nsῶ ne Jakῶb ntῶ asῶ nya baá bi afyaneapéa nsῶ abi álú nto ukwene ante se abi nana.

⁹ “Ἐwyágé, ukwéne ante sé bina, ákélégé sé mangé menémé bwῶ Josef ne ákpῶ Jῶsep nkane mewfε né melῶ Ijip. Yémbῶ Ἐσωῶ abῶ abame wyε ji,

¹⁰ ne aféré ji né εfwyale meko εwé ji abῶ agéne. Achyé ntῶ denḡa eti depyε Fero mfwa bῶῶ Ijip agboῶ ne ji. Fero apyé ji ala muú kpaá melῶ Ijip ne apelé ntῶ ula gepú bíí.

¹¹ Ἐwyágé emímí mesa akwé né melῶ Ijip chóncho ne melῶ Kanaan, bῶῶ ágé εfwyale dῶῶ ne ukwéne ante se upῶ nya ne menyεé.

¹² Ne Jakῶb awuúgé nnῶ menyεé alu né melῶ Ijip, atῶ baá bíí abi alu ukwéne ante se εwu. Ge ndῶ mbε ayi εbwῶ ájyε εwu na.

¹³ Ne ndῶ ayifῶ yi εbwῶ ajyε, Josef apyε aḡmé bíí akaá ji, ne Fero Mfwa bῶῶ Ijip ntῶ achwῶ kaá ula gepú Josef.

¹⁴ Ne Josef atῶ bῶῶ nnῶ ájyε se nte wuú Jakῶb ne ula gepú bíí uko áchwῶ jwῶlé né Ijip. Bῶῶ ula gepú bíí ako abῶ álú usaá uléε meso nekuú né gébé eyigembῶ.

15 Jakəb awuúge mbə, akpá ulagepú bíí uko, ashulé afé né Ijip. Ji ne baá bí abi alu ukwéne anté esé ála nya ewu ágbó ebwó ako.

16 Ewyágé bə́ akpá uḡkwó bwó, áfé né melə Shechem, ánií né manome ayi alu muú mataravé ne melu ewé Abraham abə anamé ne ḡka mbaá matoó Hamə nte Shekem.

17 “Gemēge nnó gébé gekwəné eyigé Esəwə áchwə pye genó eyigé ji abə anyémeno ne Abraham, bə́ esé abi abó alu né melə Ijip, ája kpaá apwə amu.

18 Ne áfyé mfwa ayicha né Ijip ayi álá kaagé Josef.

19 Mfwa yina achwó ne defya mbaá bə́ sé. Afwalege ebwó ne apyéé bwó nnó abelégé baá bwó abi kəkə né dafye nnó agbó.

20 Wye né gébé eyigembə ne ábyené ntó Mosis. Mosis abə alú maá yi aləme uló́ də́ né amē Esəwə. Awéé ji né ámfáá áléé né gepú bwó.

21 Ne gébége alyá ji dafye, maá mfwa Fero ayi mendée achwó akware ji, awéé ji ne asé nkane maá wuú.

22 Ne ebwó álere Mosis dengare bə́ Ijip deko ne awéé abə alu gekpékpégé muú ne awya mekomejə́ meno melóméló, ne mempye unó.

23 “Mosis akwənege nya usaá aḡme upéa, ekwó ji metə́ nnó ajye gé aḡmé bíí; bə́ Israeli.

24 Ndere ajyé, agé nkane muú Ijip fə́ atulege muú Israeli, achwó genḡá ne awá muú Ijip yimbə.

25 Mosis abə aferé nnó aḡmé bíí abə ákaáge nye nnó Esəwə atə́me nye ji nnó achwó féré ebwó né efwyale. Yémbə ákaá wó.

26 Bíí uyyagé ama ajye gé bə́ Israeli apéa nkane amyē ne ate. Amua mangbaré ebwó ne ajə́ ne

εβωά ακέ, ‘Enyú delu aḡmḡ, demye ndé?’

²⁷ Yémbṵ muú ayi abṵ akelé menḡmé wuú mpa, ammu Mosis ne aḡí ji ake, ‘Nde muú afyé wṵ nnó ḡbé Mfwa εsé ne ḡpane depṵré εsé?’

²⁸ ‘Ḷkelege ntó manwá me nkane ḡḡ ḡwané muú Ijip yimbṵ njuú?’

²⁹ Mosis awuúge mbṵ, εfṵ ekwṵ ji metṵṵ ne alyaá Ijip, abṵ afé né melṵ Midiyan. Alá εwu, abá mendée, abyε baá ande apéa.

³⁰ “Usaá aḡmḡ upéa ukoóge, Mosis aḡé ekiénné Εsṵwṵ né mewε εwé εḡ εlúle né genṵ. Εwena εpyε né mashwṵne, kwṵkwṵlé ne mekwε Sinay.

³¹ Mosis aḡεḡé mewε εwémbṵ, ala meno mekpṵ fuú. Ne ndere ajye kwṵkwṵlé mangε εwu chánḡné, Atá Εsṵwṵ jṵṵ εφεε ake,

³² ‘Élé me Εsṵwṵ ayi ukwene ante byε, Εsṵwṵ ayi Abraham, ne ayi Asek ne Jakṵb.’ Mosis awuúge mbṵ, abṵ manḡweré ne εfṵṵ ne akelege sé mampε melu εwémbṵ.

³³ Ne Εsṵwṵ ama jṵṵ ne ji ake, ‘Féré uno uka byε nende melu εwé ḡtené mbṵ elé melu ukpea.

³⁴ Me ngé gekpḡkḡḡḡḡ εfwyale εwé áchyεge bṵṵ ba né Ijip, ne nwú magbo ayi εβwṵ alile ne mesómé. Nkawu ne nshulé mme nnó nchwṵ mféré εβwṵ né εfwyale εwémbṵ. Nana cho, ntṵme wṵ né Ijip.’

³⁵ “Ne Εsṵwṵ atṵ Mosis yina nnó ájyḡ ábé memféré bṵṵ Isreli né εfwyale ne amá be mfwa bwṵ. Ji ne bṵṵ Isreli abṵ ashya aḡí ji aké, ‘Nde muú afyé wṵ mfwa ne mepane depṵré εsé?’ Ne nana Εsṵwṵ abṵ atṵ ekiénné wuú εwé Mosis aḡéné nkane mewε né genṵ εyigémbṵ nnó εchyε Mosis εshyε mampyε utṵṵ bíí.

36 Ne Mosis aḡyé aḡye ḡejamége ufélekpá ne ukpékpé unó né Iḡip ne alé fére bóó Isrēli. Ama ḡye ḡejamége ufélekpá né ebéé megelé, ne mashwone ayi ebwó ábó ábelé wye usaá aḡme upéa.

37 Wye Mosis yina ne abó aḡó ne bóó Isrēli nno, ‘Esoḡo atome nye enyú Muú ekpávé wuú ayifó wye nkane atome me ne ataneḡe nye né ntone enyú.’

38 Ema elu wye Mosis yina ne ekiénné Esoḡo ebó ejóó mejóó ne ji né mfaá mekwē Sinay, ḡébégé ji ne ukwene ante esé abó áchomé né mashwone. Ne ekiénné Esoḡo ewémbó echyé ji mabe Esoḡo ayi alu te kwyakwya nnó achye ese.

39 “Né ḡébé ḡéfó ukwene ante sé bina akéleḡe sé manwu Mosis ne áke ji ábelé babá, ne abó ákéleḡe mankére né Iḡip.

40 Ne ebwó áḡó ne Eron áké, ‘Kwyé esé áló uka nnó ájámé esé meti, Mosis ayi aféré esé né Iḡip, dekaá fó ḡenó eyi ḡepyé ji né mfaá mekwē wó.’

41 Ala mbó ákwyé meló uka ayi áfulé mpó, áwané menya, áḡyéé upé ájele meló uka yimbó nkane uka bwó, ne matóó aḡó bwó yendégébé né ḡenó eyigé ákwyé ne amu.

42 Ne Esoḡo aḡeḡe mbó, ati meso ne ebwó ne alyaá ebwó nnó áḡye nkané eji ebwó. Ne ebwó anoge mḡmēé, mfaá, ne ambe wye nkane abó ásámé né ḡwe bóó ekpávé bií nnó,

‘Bóó Isrēli, enyú deḡene né mashwone né usaá aḡme upéa,

dewane menya depyé upé,

yémbó depyé fó upé bimbó né eta wa.

43 Depye le eta áló uka abi enyu dekwye ne amu.

Dekpane ḡétogé melo uka ayi ákuu Molók,

ne dekpáne ntó membe melo uka ayi ákuu Refan.

Né getú eyige na mbúu nye enyú défé teté dekoó Babilón.’

44 “Ne nkane ukwene anté ese bina ábó ála né mashwone mbó ábó áwya gétoḡé upé eyi geleré nnó Eṣṣwá abó álú ne ébwó. Mosis ne abó akwyé geto eyina wye nkane eyige Eṣṣwá abó aleré ji nnó apye.

45 Ebeléḡé baá bwó áse gétoḡé upé eyigembó mbaá ukwene anté esé bimbó, ákpa geji gébéḡé ábó ákéné ájye ne Joshua áfóḡe mme bóó abi alu eféé. Nderé ájye, Eṣṣwá alu bwó mbe abúú bóó bimbó né maló. Ne geto yina gela fa kpaá te gébé eyige Mfwa Devid agbaré melo ewé.

46 Devid abó alu muú yi Eṣṣwá abó ájelé ji dṣṣ. Né gébé géfó ji anemmye nnó Eṣṣwá ago ji aténé ji gepu, ji ayi alu Eṣṣwá Jakób.

47 Yémbó ele Solomun, maá mfwa Devid, ne abó atené gepúḡé Eṣṣwá.

48 “Yémbó epofó nnó Anyátá Eṣṣwá ajwalege né upú ébi bóó atené, wye nkane Muu Ekpávé Eṣṣwá abó asamé nnó Eṣṣwá ake,

49 ‘Mfaánebuú alu gelú ya ne mme alu genó eyige nnérege uka ba. Nde gefóó gepú eyigé muú akage atene nnó mbé wye? Melu fó elu ewé nkage jwale wye?

50 Pó me mbóó ne nkwyé unó bina ukó?’

51 “Stefen ájḡḡé mbó, aké ne ébwó, “Enyu antoó makpo, ne bóó bi áḡeáge matóó, enyú degbé matu éke bóó bi ála kage Eṣṣwá. Enyú deshya yendé gebé genó eyigé Mendoó Ukpea ejḡḡe wye nkane ukwéne anté enyu ábó ápyé.

52 Muú ekpávé Eṣṣwá fṣ alu ayi ukwene anté nyú abó alá kelé manchó ji genwá wó? Abó áwá bóó

bi Eṣṱwṱ atṱmé nnó ábṱ mbε ágaré nnó Maá utṱó Eṣṱwṱ ayi wáwálé achwṱ. Ne achwṱgέ enyú dechyé ji manḡwá ne dewá ji.

⁵³ Wyε enyú abi depyε mbṱ ne debṱ deselé mabe ayi makiénné Eṣṱwṱ áchye enyú ne nána deshya mambélé aji.”

Awá Stēfen ne mataá

⁵⁴ Bṱṱ kpakapa melṱ áwuge depṱ etiré Stēfen ajṱṱ, nchye anwṱṱné εbwṱ, amε ágelé εbwṱ mekpo.

⁵⁵ Yémbṱ Stēfen ape nfaánebuú domeé, Mendoó Ukpea εgbeé ji metṱṱ ne agé geḡgbṱge Eṣṱwṱ ne ama γε Jisós nkane atené né εgbe εbwṱnyε Eṣṱwṱ.

⁵⁶ Ne Stēfen aké, “Pεge degé, ngé mbṱ memombi mfaanebuú enené, ne Maá Nte Mekwaá atené né εgbe εbwṱnyé Eṣṱwṱ.”

⁵⁷ Awuúgé mbṱ, ágbé amu matu, ádo elúlú, awṱ achwṱ ji mmyε ágbaré ji,

⁵⁸ ája ji, áfé mekpo meti, álṱ mantome ji mataá nnó áwá ji. Ne bṱṱ abi ábṱ ámalé Stēfen mechṱ mmyε, áferé mandeé bwṱ áchye gesagé muú ayi ákuú ji Sṱl ne álṱ Stēfen mántó.

⁵⁹ Ne nkane átome ji, Stēfen anemmyε aké, “Atá Jisós se mendoó wa.”

⁶⁰ Ewyágé atṱ mánó mme, akalé kenké ake, “Atá Ōfyεgé fṱ bṱṱ bina mmu metṱṱ né gabo ayi εbwṱ ápyéε mbṱ.”

Ajṱgé mbṱ metṱṱ ekwé, ne Sṱl atené εféé akamege ne mekpo nnó áwá ji.

8

Sṱl akεlege manchṱ geḡwágé bṱṱ Jisós

¹ Wye né bii bimbṓ, bṓ álo mankelé mati mancho genwágé bṓ Jisṣ né Jerosale. Ne ebwó ábó átyaá áfé né gebagé mewaá Judiya ne Samariya. Wye áṅgbá Jisṣ ne áláa né Jerosale.

² Nkane Stefan abṓ agbó, bṓ fṓ abi ánoḡe Esṓwṓ abi áláa né Jerosale ákpá genkwó ji anii ne ali ji ne gekpékpéḡé mesóme.

³ Yémbṓ Sṓl amyε ele nnó anii mbwe bṓ Jisṣ ako. Akpene upú upú apyene andeé ne ande áfyé né denṓ.

Filip Agaré Mekomejṓ Esṓwṓ né Samariya

⁴ Ne bṓ áṅkwólé Jisṣ abi ábó átyaá, ákene malumalu ágarege mekomejṓ Esṓwṓ.

⁵ Filip abṓ ashulé áfé né melṓ Samariya ewé kpaá, agarege depṓré Muú yi Esṓwṓ akweré ji alá gefwa.

⁶ Bṓ áwuú depṓ εtire ji ajḡge, ne ágé gejaméḡé ufélekpá ebi ji abṓ apyε, ne áta matu ákelege nno agarege wye ebwó garege.

⁷ Ne aló nchye átanegε gejaméḡé bṓ mmyε ákalege, ne bṓ átoóḡé. Bṓ uchanchi ne ubwéré bṓ átoó ntó

⁸ Ne bṓ melṓ ewémbṓ álú ne gejaméḡé nechóchó.

⁹ Mende fṓ abó alu eféé ayi ákuú ji Simun. Abó akpea megya te gachi ne bṓ Samariya ako ála mano mekpṓ fuú. Ne asele gemε ji nnó alu menṓ muú.

¹⁰ Bṓ ako, ambané ne bṓ kpakpa átá matu awuú genṓ eyigé Simun ajḡge, ebwó áké: “Mende yina awya uto Esṓwṓ ebi upwṓ amu.”

¹¹ Ne ebwó afwṓrege wyεmbṓ néndé abwóléḡε me ebwó te gachi né megya ayi ji akpea.

12 Ne Filip achwógé, agarege bós abya melóméló nkane gefwage Eṣṱwṱ gelu, ne depṱré Jisós Kras, bós ákamé ne ji andée ne ande ne áwyaá bwó manaá Eṣṱwṱ.

13 Simun jimboó ntó áfyéé metṱó ne Jisós ne áwyaá ji manaá Eṣṱwṱ. Ne ji ajwólé fíí ne Filip, agene ufélékpá ne ukpékpé unó bi ji apyé ne aláa meno mekpo fuú.

14 Ne áḡbá Jisós abi abṱ aláa né Jerosale, áwuúge nnó bós Samariya nto ákamé mekomejó Eṣṱwṱ, átó Pita ne Jṱn ewu.

15 Ajyεge, ágé bós bi ákame ne Jisós ewu ne álo manemmye nnó Eṣṱwṱ átó bwó Mendoó Ukpea,

16 nendé Mendoó Ukpea élú dankpé ebwó mmye. Abó áwyaá ebwó manaá Eṣṱwṱ mamímamí nkane bós bi ákwṱlege Atá Jisós.

17 Pita ne Jṱn ánerεge manemmye, ánééré ebwó amu mmye ne Mendoó Ukpea echwṱ ebwó mmye.

18 Simun agégé nkane áḡbá Jisós ánééré bós amu mmye ne Mendoó Ukpea ekpené ebwó mmye, achyé ebwó ḡka,

19 ake, “Kpoge me uto bina nnó nnerégé muú ebwó mmye Mendoó Ukpea ekpe ji mmye.”

20 Ne Pita ajṱó ne ji aké, “Echye wṱ ṱnó ne ḡka jyε. Jféré nnó muú akage na echye Eṣṱwṱ ne ḡká?”

21 Jbó mechṱ né utṱó ebi wó, nende metṱó wye epó pópó né mbe ushu Eṣṱwṱ.

22 Ne nana kwṱre metṱó wye né ubobo unó bi ṱferege, ne ṱnemmye nnó Eṣṱwṱ ajinte gabo yina ayi ṱmémé mampye.

23 Nge nnó ṱkií fṱ galógáló, ne gabo awé wṱ nkane muú denṱ.”

24 Ne Simun akwá Pita ne Jón mata nnó, “Ebwó ánémmye mbaá Atá Eṣwá nnó ekage geno gemá eyige ebwó ajó gepyé ji.”

25 Pita ne Jón ánérégé mangaré mekomejó Eṣwá, álo mankére né Jerosale. Ne ndere ájyé, ágarege abya Eṣwá melóméló né gejamgé maló bóó Samariya.

Mende ayi atané Etopya akamé ne Jisás

26 Filip alagé meso, ekiénné Eṣwá echwó ejó ne ji eké, “Kwili, shule ójyé né nte meló. Okwónégé ewu, kwolé meti ewé etane Jerosale ejye Gasa. Meti ewé ji ajógembó bóó ákéné sé wye dó dó.”

27-28 Filip awugé mbó ashule afé ewu. Agé mende fó abó ajye nóge Eṣwá né Jerosale, akerege né mekó wuú, ajwále né mboó gese uka upea ayi géjuná ne gejame. Abó alu muu kpaá né meló Etopya ji agbarége egbógóló mekwa ḡka ewe Kandise Mfwa mendée ayi abó meló ewémbó. Abó ajwále ajóge ḡwe ayi Asaya muu ekpavé Eṣwá asámé.

29 Ne Mendoó Ukpea ejó ne Filip eké, “Ke chó bané mboó gese yimbó.”

30 Eféé ne Filip abó ajye bané ji ne awuú ndere mende yimbó ajóge ḡwe Asaya. Filip agiú ji aké, “Okagembó genó eyige ójóge?”

31 Mende yimbó aké, “Mpye mbó nnó ne nkaá ayi muú alá pó mangaré me ula wó.” Ne akuú Filip nnó akwó mfaá mboó gese, ajwále ne ji.

32 Melu ḡwe ewé ji ajóge mbó eké, “Abó alu nkane egḡme ewé ágbaré ájye wá, ye mankale ekále wó wye nkane maá egḡme ayi ákpálege ji bya mmye alá kálégé.

³³ Achyé ji mekp̄o gen̄ó ne ye muú yi apané mpa wú cho apó. Wáa akuú nyé mab̄o baá bii nkane ách̄ó mb̄o ji gen̄wá”?

³⁴ Muú kpaá yimb̄o agií Filip aké, “Garé me, Muú ekp̄ávé Es̄w̄o yina aj̄oge mb̄o dep̄o ti getuge wáa? Aj̄ogémb̄o le ne gem̄e jii waá ne muú yichá?”

³⁵ Ne Filip al̄o mangaré ji né ηwe yina, abya melómél̄o ayi akené atúu ne Jis̄s.

³⁶ Ndere ákene ájyé, ákw̄oné mbaá yi nnyi nélú, muú kpaá yimb̄o ake, “Gé nnyi na, ndé gemage gbé nnó ɔwyaágé me manaá Es̄w̄o?”

³⁷ [Filip ashúú ji meko aké, “Mb̄oge ɔfyegé met̄ó meko ne Jis̄s nkage wyaá w̄o manaá Es̄w̄o”. Ne ake: “Nkame nnó Jis̄s alu Maá Es̄w̄o”.]

³⁸ Ne Muú kpaá yimb̄o aké ápye mboó gese atené ebw̄ó ne Filip áshulé áfé né nnyi, ne Filip awyaá ji manaá Es̄w̄o.

³⁹ Ebw̄ó átánégé mmu nnyi, Mendoó Ata ekpa Filip ayi mende yimb̄o alá ge sé ji w̄ó. Yémb̄o akené wye ajye ne nech̄óch̄ó.

⁴⁰ Filip ake apele agé nnó ji alu né As̄tus, ne akene ajye, agarege abya melómél̄o né mal̄o ayi álú né gebagé mewaá eyigemb̄o kpaá te akw̄oné melo Kaisaria.

9

S̄al akw̄óré akame ne Jis̄s

¹ Yémb̄o S̄al alú tóme eshye, afelege b̄ó Jis̄s am̄e nnó awane ebw̄ó, nká wu ne ajye agé etukpe ampyé up̄e Es̄w̄o,

² nnó asá b̄o ηwe ató né macha mmyemenene b̄ó Jus̄ ayi álú né melo Damask̄os nnó mb̄ogé ajyegé

agégé bós bi akwølege meti Jisós, apye bwó, awé, achwó ne ebwó né Jerosale.

³ Nðere alya ajyé, gébégé ale kwókwólé ne Damaskós wye mbélépó geḡgbó gétané mfaánebuú, geshwané gegyá ji mme.

⁴ Geḡgbó eyimbó gékpégé ji amε, akwé mme ne awú nkane muú fò akuú ji aké, “Sól, Sól, ndé ðkelege manchó me geḡwá?”

⁵ Sól agíí aké, “Wó waá Atá?” Meko yimbó aké, “Élé me Jisós ayi ðkelege manchó ji geḡwá.

⁶ Yémbó kwili ka, kwóné né meló ewémbó, eféé ágarége nyé wó geno eyige ðbós mampye.”

⁷ Bós bi ábó ákéne ne Sól áwúgé meko yimbó, ágé muú fò wó, matye mawá bwó meno.

⁸ Sól akwilege tené, agéné sé mbaá. Agbaré ji ebwó áfé ne ji né Damaskós.

⁹ Abelé ndó eléé né meló ewémbó, ye mbaá agené, menyéé anyéé, manaá anyú.

¹⁰ Muú Jisós fò abó alú né Damaskós yimbó akuú ji Ananya. Ne bíí fó agé Jisós né amε gejyá, ne Jisós akuú ji aké, “Ananya” ne Ananya ashúú ji meko aké, “Atá gé me na.”

¹¹ Ne Jisós aké ne ji, “Kwile ka, oḡyé né menó meti ayi ákuú nnó Cho. Okwónégé né gepú Judas, gíí mende fò ayi atané meló Tasós, ákuú ji Sól. Alu eféé anenemmye,

¹² ne abó agé amε gejyá ndere mende yi ákuú ji Ananya achwó nere ji amu mmye nnó ama ló mangéné.”

¹³ Yémbó Ananya aké, “Atá, gejamégé bós ágaré mé me nkane mende yina akélege maníí mbwe bós bye né Jerosale.

14 Ne anóó baá áchyé ji uto nnó áchwō pye bōó ako bi anénemmye ákuú mabō mye.”

15 Ne Atá Jis̄s aké ne ji, “Chó wye ewu néndé njya mende yimbō nkane muú utóó wa nnó agaré mekomejóó wa mbaá bōó abi alá pō bōó Jus ne afwa bwó ne bōó Isrēli ntó.

16 Me nIerege nye ji nkane ábōó mangé gejamégé efwyale getú ya.”

17 Ne Ananya ajye kpé mmu gepú eyigé Sól alu wye, anéré ji amu mmye ne ajóó ne ji aké, “Menmé wa Sól, ele Ata Jis̄s ayi óbó ógené né meti gébégé óchwō fa, ne atómé me nnó nchwō mpye wō óma ógené ne nnó Mendoó Ukpea echwō kpe egbeé wō metóó.”

18 Wye tenétené yimbō, Sól awuú unó f́ó eké ufá meshuú utané ji amē ne aló mangéné. Ne akwili ka, áwyá ji manaá Esōwō.

19 Ne ama ló menyéé manyéé, anyege abó eshye.

Sól agaré mekomejóó Esōwō né Damaskós

Sól abelé mboó ndó né Damaskós ne bōó Jis̄s,

20 afé tenétené né macha mmyemenene bōó Jus, agarege bōó nnó Jis̄s alu Maá Esōwō.

21 Bōó áwúgé mbō, epwó ebwō uto ne ágigé atē áké, “Pó mende yi akéne, awáne bōó bi akwólege Jis̄s né Jerosale na? Pó achwō fa manwé bōó ájye ne ebwó né Jerúsale”?

22 Yémbō Sól ajye wye mbē, agarege mekomejóó Jis̄s ne eshye ne apye bōó ákaá né gejamégé mati nnó Jis̄s alu Muú yi Esōwō akweré ji elá gefwa. Éwémbō epye bōó Jus abi álu eféé né Damaskós ápó sé ne meko manshuú ji.

23 Ebélegé gejamégé ndò, bós Jus áchomé ásó mala manwá Sól.

24 Yémbò Sól áwuú geju nnó bós Jus ájwólé né mano genkagé melò, ábáme nnó ágégé ji awá.

25 Yémbò bós bi akamé mekomejós Sól, áse ji utuú uma, afye né gésá, ápye ji achyá mfaá genka, áshulé ji mme nnó ábó ajye.

Sól afé né Jerosale

26 Sól akéregé né Jerosale, afé mancho ne bós Jisós, ebwó ábó néndé ebwó ákamé f́ nnó Sól áfyéé metóó ne Jisós wó.

27 Yémbò Banabas achwó se ji, afé mbaá anḡbá Jisós. Ne agaré ebwó nkane Sól agené Atá Jisós né meti Damaskós, ne nkane Atá Jisós ajós mejós ne ji. Ama garé nkane Sól abó agaré depò etire Jisós gbògòné né melò ewémbò.

28 Eféé alò mankené ne bós Jisós ako né Jerosale, agarege depòré Jisós ayi alá pò ne efò.

29 Gébé eyi gefò, Sól agarege bós Jus abi ajoge Grek ne anye mbeé ne ebwó né depòré Jisós. Ne ebwó ákélege meti manwá ji.

30 Bós Jisós áwúgé geju eyigembò, áse ji áshulé afé né melò Kaisaria ne até ji nnó ajye meló Tasós.

31 Né gébé eyigembò machomele bós Jisós ayi álu né gebagé mewaá Judiya, né Galilií ne Samariya ápó sé ne efò metóó. Ebwó ánóge Esòwò ne áwuú le mekomejós wú. Mendoó Ukpea efyéé bwó eshye ne machomele bwó áwene ájye mbe.

Pita afé né melò Lyda ne melò Jopa

32 Pita abò akene malòmalò agene bós Esòwò. Ne bií uma afé né melò Lyda mangé bós Jisós abi alu ewu.

³³ Eféé agé mende f̄o ayi ameeé uchanchi, ákuú ji Enias. Nemeé eni néba ji mme né aḡmé aneeé.

³⁴ Ne Pita ajóó ne ji aké, “Enias, Jis̄s Kras alo mampye w̄o nnó otóó, kwili ka, pwi géb̄o jyé.” Tenétené yimb̄o Enias akwili ka.

³⁵ Ne b̄oó ako abi alú né Lyda ágégé nnó mende yimb̄o otóó, ebw̄o áfyé matóó ne Jis̄s wyemb̄o ntó ne b̄oó bi álú né gebage mewaá Shar̄on áwuúge mb̄o áfyé ntó matóó ne Jis̄s.

³⁶ Mendée f̄o ab̄o alu né mel̄o Jopa, ákuú ji Tabita, alu maá utóó Jis̄s. (Ne ákuú ji né meko Grek nnó Dokas, ula utené nnó mekw̄abu.) Abó apye galógál̄o yendegébé, apoóge ubyá b̄oó.

³⁷ Né gébé eyigémb̄o, akwé nemée, ala mb̄o agb̄o. Ne áshw̄ané geḡkw̄o ji ábelé mmu maá gepú né mfaá eȳoḡ.

³⁸ Jopa yina alu kwókwoólé ne Lyda. B̄oó Jis̄s áwuúgé nnó Pita alu né Lyda átó ande apea ewu, ájyegé aké ne ji, “Nte esé, chw̄o wáwá.”

³⁹ Ne Pita akpomé mmye, akwili, afé ne ebw̄o. Akwónégé áse ji akwó mfaá eȳoḡ. Ne akwi andée ako abi alu eféé, áchomé áno ji mme, álili álerege Pita ufóó mandeeé ayi Dokas ájomé ebw̄o gébégé ji alu meb̄e.

⁴⁰ Pita abú ebw̄o ako atané dafye, ató manó mme anenemye mbaá Es̄w̄o. Eké ewyage ape geḡkw̄ogé mendée yimb̄o ama akuú ji ake, “Tabita, kwili ka”. Tabita anene ame, ágégé Pita, akwili, ajwólé ka.

⁴¹ Pita agbaré ji ebw̄o, apoó ji akwili téné. Akuú b̄oó Jis̄s ne akwi andé bimb̄o, áchw̄ogé achye ji eta bw̄o

⁴² B̄oó ako né gebagé Jopa áwu abya yina ne gejamé áfyéé matóó ne Ata.

43 Ne Pita abelé gejamégé ndó né Jopa né gepúgé Simun, mende yi apame mekómenya.

10

Εκίένné Εσωῶ εḡaré Κῶελυος nnó áḡ Pita achwó

¹ Mende fḡ abḡ alu né melḡ Kaisaria. Akuú ji Κῶελυος. Abḡ alu muú kpáá bḡḡ bee né melḡ Rom. Ji ne anyáne uchome bḡḡ bee εbi ákuú nnó abi átané Itali.

² Ji ne bḡḡ dachi wú ako, ánóge Εσωῶ. Anεnemye yendégébé ne apye galógáló dḡḡ mampḡḡ bḡḡ Jus abi álú mbya.

³ Bii fḡ genógé kálánká ελεέ ne nwḡmésé, agé ame gejya nkane εκίένné Εσωῶ echwḡ kuú ji nnó, “Κῶελυος.”

⁴ Εfḡ εκwḡ ji metḡḡ ne atḡ εwu ame mmye agii aké, “Atá ndé”?

Εκίένné Εσωῶ εshuú ji meko εκέ, “Εσωῶ awú mmyemenené jyε ne agé ntó utḡḡ ulḡulḡ εbi ḡpye ne atée wḡ.

⁵ Nána tḡ bḡḡ ájye né melḡ Jopa, ákuú mende fḡ ayi akamege Simun Pita.

⁶ Ji ajwḡlege ne Simun, mende yi apame mekómenya. Gepú jii gelú né mbale εβεέ mega.”

⁷ Εκίένné Εσωῶ εjḡgé mbḡ εκwili εφέ, ne Κῶελυος akuú bḡḡ utḡḡ bii abifḡ apeá ne akuú ntó muú bee ama né geluage abi ábamé ji ayi anoge ntó Εσωῶ.

⁸ Εbwḡ achwḡgé agaré εbwḡ yendé genḡ εyi gebḡ gepyé ji ne átḡ εbwḡ né Jopa.

⁹ Bii ujyágé, bḡḡ bimḡḡ átané áfé, ne kálánká εfyanepεa εκέ εκwḡnege, εbwḡ ale kwḡkwḡlé ne Jopa. Gébé eyigémbḡ ntó Pita abḡ akwḡ mfaá εyḡḡ manemye.

10 Ne mesa aló mamye ji, akεlege menyeé manyeé, yémbó menyeé alú gambé. Gébé eyigémbó ne abó agené ame gejya.

11 Agé nkane menombi mfaánebuú enené, geno gefó eké gekpekpege gebagé ndé getané mfaá, geshúlege eké ágbaré geji né manjú ani.

12 Né gebagé ndé yimbó ufóó menya ufóó ufóó, mmyó ne denywóné delú wyε.

13 Ne awuú meko muú fó aké, “Pita, kwilé ka, wá nyεé.”

14 Pita ake, “Nḡba Átá, te ntané aló nlú ganyε genó eyigé ebεé εsé éshyaá.”

15 Meko yimbó ama jóó ne ji aké, “Pita, oshyagé fó geno eyige εsowó ake gelóme nnó gelómé fó.”

16 Meko yimbó ajóó ne ji né manjáne alεé, ne geno yimbó gekwó gekéré mfaánebuú.

17 Ndere Pita alu férege ula ame géjya ayi ji agené, bóó bi Kónelyos ábó átómé, ákage gepúgé Simun, áchwó téné né menó gébámé.

18 Ebwó ágíí aké, “Menké fó alú fa ayi akuú ji Sinun Pita?”

19 Ndere Pita alu férege ula ame gejya ayi ji agené, Mendoó Ukpea eké ne ji, “Ge, ande fó alεé alu dafyε, ápéle wó.

20 Kpóme mmyε, oshúlé ojye ne ebwó, ochóge gébé nénde me ne ntómé ebwó eta wyé.”

21 Ne Pita ashúlé, ajye báne ande bimbó aké, “Me ne nlú muú ayi enyú dekelege. Nde mechó enyu dechwó?”

22 Ebwó áshuú ji meko aké, “Elé Kónelyos, muú kpaá bóó bee ne atomé εsé nnó dechwó kuú wó. Ji alu muú metóó melóméló ne anóge εsowó ne bóó Jus ako aféége ji. Ekiénné ukpea echwó gare ji nnó

akuú wó ɔchwó né gepú ji nnó ji awuú mekomejós wyé.”

23 Ne Pita ase ebwó, ájye béle ne ji.

Pita gare mekomejós Esɔwó né gepúge Kɔneliyos

Ujyágé, Pita ne ande bimbó áló manjye ne bós bifó bi ákamé ne Jisós abi álú meló Jopa áfé ntó ne ebwó.

24 Akéne wyé ájye, ujyágé áke ákwóné meló Kaisaria. Ne Kɔneliyos abó akuú bós ula gepú bii ne ajeé bií ne ebwó ako ábó ájwólé ágili Pita.

25 Ndere Pita achwó kpé mmú, Kɔneliyos ajye bane ji, ató manó mbe ushu wuú, aló manogé ji.

26 Yémbó Pita agaré ji aké, “Kwilé téné, me nlu wyé mekwaá nkane wó.”

27 Kɔneliyos akwili ka, Pita aló manjós ne ji ajye mmu. Ndere akpené mmu, Pita agé gejamégé bós áchomé.

28 Ne ajós ne ebwó aké, “Enyú dekaá chánéné ebé esé bós Jus eké muú Jus achónégé fó menyammye wuú ne muú ayi álá pó muú Jus ye manjye né gepú jí. Yémbó Esɔwó aleré me nnó mbyágé fó muú ye manshye ji nnó alóme.

29 Ne nchwó nkane ɔkuú me ye gébé nchó wó. Nnó ɔkage garé me ula bi ɔkuú me?”

30 Ne Kɔneliyos ashúú ji meko aké, “Ndó ele ení né gefó gébé yina kálánká eleé ne nwómésé, mbó nlú mmu nnenemmye. Eké ewyage ngé mende fó ayi afye mandeé yi áshwánege, achwó tene me mbe ushu.

31 Akuú me aké, ‘Kɔneliyos, Esɔwó awuú mmyemenene jyé ne atée nkane ɔpóoge ubyá bós yendégébé.

32 Tó muú fə né meló Jopa aḡye kú mende fə ayi akamege Simun ákuú ji ntó Pita. Alu né gepúgé Simun ayi apame mekómenya, gepú jíí gelu né mbale ebéé mega’.

33 Ne nwuúgé mbə ntó bəó téneténe nnó áchwó ákuú wó, eló ndere əchwó. Nana gé, ese delu né mbə ushu Eṣəwə degili nnó dewuú unó uko ebi Atá agaré wə nnó əgaré esé.”

34 Ne Pita aḡó aké, “Nána nkaá wáwálé nnó Eṣəwə apó fə ne anḡyá ne bəó bifó.

35 Mbəgé muú anóge Eṣəwə ne ake apye unó bi úlú cho ye atané le ndé geba, Eṣəwə asele ji nnó alu muú wuú.

36 Enyú debó dewuú ntó mekəmejóó ayi Eṣəwə atómé mbaá bəó Isreli nnó Jisós Kras ne alu muú yi abə achwó pye bəó ábé nesə ne Eṣəwə. Kras yina ne alu Atá yi abəó bəó ako.

37 Mekomejəó ayi abó akwólé ayi Jən abə agaré ne awyaáge bəó manaá Eṣəwə. Mekomejəó yina álə né Galilíí ake akwəné malə bəó Jus ako.

38 Enyú dekaá nkane Eṣəwə abó aḡyá Jisós ayi Nasaret, apye Mendoó Ukpea echwó ji mmye ne ama chyé ji uto. Ake mbaá meko apye galóḡaló, aféré bəó bi alu né amu danchəmeló apye ebwó atóo. Ne Eṣəwə abə alu ne ji.

39 Esé delú bəó bi dekpané amé deḡené unó uko ebi ji apye né Jerosale ne malə bəó Jus ako. Ne bəó Jus áwó ji mfaá gekwa, ne áwá ji.

40 Yémbə ndə eléé ekwónégé, Eṣəwə apye ji akwile né negbo ne apye Jisós aléré mmye mbaá bəó.

41 Ne bəó ako fə áḡené ji wó, elé esé bi Eṣəwə abó aḡyá nnó meso gébé degarége mekomejəó wuú ne

degené ji. Esé debó denyé ne denyú ne ji gébégé Es̄w̄ apye ji akwile né negbo.

⁴² Agaré esé nnó degarege mekomej̄ó mbaá b̄ó, nnó Es̄w̄ ajya ji nkane muú yi apane nye mpa ayi b̄ó bi alu abe ne abi agbó.

⁴³ Wye Jis̄s yina ne b̄ó ekpávé Es̄w̄ ako ab̄ó ágaré nkane ji alu, nnó muú afyegé met̄ó ne ji, Es̄w̄ ajige nye nte gabo yi muú yimb̄o apye getúgé Jis̄s.”

Mendoó Ukpea echwó mbaá b̄ó bi alá p̄o b̄ó Jus

⁴⁴ Ndere Pita alu áj̄ge ne b̄ó ako bi alu eféé áwuú, Mendoó Ukpea ekpe ebwó mmye.

⁴⁵⁻⁴⁶ B̄ó bi ákamé ne Jis̄s abi áb̄ó áchw̄o ne Pita, álu b̄ó Jus. Áwuúgé nkane b̄ó bim̄b̄o áj̄ge uf̄ó mej̄ó, áfége Es̄w̄ nnó aḡeá d̄ó. Ala mano mekpo fuú nnó Es̄w̄ achyé echye wuú ewé Mendoó Ukpea mbaá b̄ó abi alá p̄o b̄ó Jus. Ne Pita aj̄ó aké,

⁴⁷ “Té ndere Mendoó Ukpea echwó b̄ó bina mmye wye nkane eb̄ó echw̄o eta esé, nnó muú f̄o akage gbé nnó áwyáge ebwó manaá Es̄w̄?”

⁴⁸ Ne Pita ake ájye áwyaá ebwó manaá Es̄w̄ né mab̄o Jis̄s Kras. Ewyagé b̄ó bina ákw̄o Pita mata nnó abelé ne ebwó né mboó nd̄o.

11

Pita Agare geno eyi gepyé né gepúge K̄nelyos

¹ Ebélégé anḡbá Jis̄s ne b̄ó Jis̄s ako, abi álu né gebagé mewaá Judiya áwuú nnó b̄ó abi alá p̄o b̄ó Jus ákamé ntó mekomej̄ó Es̄w̄.

² Ne gep̄gé b̄ó Jus gelu nnó áb̄ó mansó muú nsó ne ákwáné mambé muú Es̄w̄. Ebélégé Pita

akérégégé né Jerosale, bóó Jisás abi áḡbaré gepó eyigémbó áló manwamé ne ji,

³ aké, “Ulannó oḡye mbaá bóó bi alá sá ebwó nsá wó te onyé menyéé ne ebwó”?

⁴ Ne Pita aló mangaré ebwó unó uko bi ubó upyéé, gema, gema aké,

⁵ “Nḡere mbó nlu né meló Jopa, nnénemmye, eké ewyage ngé ame geḡya nkane genó fó getané mfaánebuú geshulege mme. Gelu eké gekpékpégé gebagé ndé eyi áḡbaré manóo ani, gechwó téne kwókwólé ne me.

⁶ Né gebagé ndé yimbó, ngé ufóó menya ufóó ufóó, ébi bóó aséé, eyi mewaá, eyi meló, ne eyi nnyi ne denywóné.

⁷ Ne nwuú meko muú fó akuú me aké: ‘Pita, kwile ka, wá nyé.’

⁸ Nké, ‘Nḡba Atá, te ntané aló nlu danye genó eyigé ebé esé eshyá’.

⁹ Ne meko yimbó ama jóó ne me aké, ‘Pita oshyagé fó geno eyige Esowó ake gelóme nnó gelómé fó’.

¹⁰ Meko yimbó ajóó né manáne aléé ne geno eyigémbó gekwó gekéré mfaánebuú.

¹¹ “Wye né gébé eyigémbó, ande fó áléé áchwó ne gepú eyigé mbó njwólege. Muú fó né Kaisaria ne abó atómé ebwó nnó áchwó ákuú me.

¹² Ne Mendoó Ukpea eké njye ne ebwó, mbége fó né anḡyá. Ne áḡm é bina akéné abi átané meló Jopa, akwóle me defé né gepúge Kónelyos.

¹³ Ne dékpégé mmu, Kónelyos aló mangaré esé nkane ji abó aḡené ekiénné Esowó né gepú jíí. Eḡaré ji nnó ató muú fó aḡye né Jopa, ákuú mende fó yi mabó míí amibó makamege Simun,

14 ne achwṵge, agarege nyε ji ne ekwṵ wuú mekomejṵó ayi aférege nyε εbwṵ né εfwyale gabo.

15 Ne nlo mangaré mekomejṵó Εσωṵ, ndere njṵge, Mendoó Ukpea εchwṵ εbwṵ mmyε wyε nkane εbṵ nya mbε εchwṵ εta εsé.

16 Ngégé mbṵ, ntée genó εyi Atá Jisós abṵ ajṵó ne εsé nnó, ‘Jṵn abṵ fyé bṵó né nnyi yémbṵ Εσωṵ afyεé nyε enyú né amu Mendoó Ukpea.’

17 Ne mbṵge Εσωṵ achyé bṵó bimṵ gefṵge εchyε εwé ji abṵ achyé εsé gébégé défyεé matṵó ne Ata Jisós Kras, me nlu waá mangbé ji nnó apyége geno yi gejeé ji metṵó.”

18 Bṵó bina áwúgé mechṵ εwé, matṵó akwené bwṵ ne álṵ mamféé Εσωṵ áke, “Mbṵ εwé εtεne nno Εσωṵ achyé bṵó abi álá pṵ bṵó Jus gébé nnó ákwṵré matṵó ne ábṵ gejwá.”

Mekomejṵó Jisós akε akwṵné né Antiṵk

19 Ndere ábṵ achyége bṵó abi ákamé ne Jisós εfwyale gébégé áwáné Stefan, εpyε εbwṵ átyaá malṵmalṵ. Abifṵ áfé melṵ Fonisiya, abifṵ áfé melṵ Syaprṵs ne abifṵ áfé Antiṵk. Ajyεgé mbṵ, ágarege abya Jisós wyε mbaa bṵó Jus.

20 Bṵó Jisós bifṵ átané né melṵ Syaprṵs ne Seren, áfé ntó né Antiṵk. Akwṵnégé εwu, ágaré abya Jisós mbaá bṵó Grek.

21 Εσωṵ apṵó bwṵ dṵó ne apyε gejaméagé bṵó áfyεé matṵó ne Jisós.

22 Ne εchomele bṵó Jisós abi alu né Jerosale, áwuúgé abya yina, átṵ Banabas né melṵ Antiṵk.

23 Banabas ajyεgé εwu, agé nnó Εσωṵ aléré εbwṵ ulṵó melu dṵó, metṵó εḡṵ ji, afyé bwṵ ako εshyε nnó, “Agbaréagé depṵré Jisós metṵó εma.

24 Banabas yina alu muú yi awya gepo gelógeló, uto Mendoó Ukpea ujá ji mmye ne áfyéé metoó ne Esowó.” Gejamégé boó áma ákamé abya Jisós né melo Antiok ne echomele bwó ewéne ejye mbe.

25 Ebélegé Banabas ajye kéle Sol né melo Tasos.

26 Agégé Sol, ase ji, ebwó áfé né Antiok. Abelé eféé nme kpogele ne echomele boó Kras, álérege gejamégé boó depore Esowó. Elé né Antiok ne álo mankuú boó bi ákamé ne Jisós nnó *ánkwolé Kras.

27 Né gébé eyigembó boó ekpávé Esowó fo átané Jerosale áshulé áfé né Antiok.

28 Ne Mendoó Ukpea epye muú bwó ama ayi akamege Agabos akwile ka, agaré nkane mesa akwéne nyé mme meko. Ne ebélegé mesa yimbó akwé gébége Klodyos alu mfwa né Rom.

29 Ndere boó Jisós abi álú né Antiok ábo áwuú mekomejó yina, áke, “Yéndemuú áchwó nká nkane ji awya, ebwó apoo anmé bi alu né mme Judiya.”

30 Ebwó ánywérége nka yimbó, átó Banabas ne Sol nnó ájyé áchyé ákpákpá echomele boó Jisós né Jerosale.

12

Mfwa Herod apye boó Jisós ágé efwyalé doó

1 Né gébé eyigembó, mfwa Herod alo mankelé mati manchó genwágé boó bifó abi álú né echomele boó Jisós.

2 Agaré nnó áwá Jemsi menmé Jon ne aparaja.

3 Mfwa Herod, agégé nnó ego boó Jus matóó, agaré ntó nnó ápye Pita. Ne ápye ji né bii bi ánye epaá bred ayi álá mualé.

⁴ Ἀpyεγε Pita, áfyé denḡ, ne ábélé bḡḡ bee matoó aneé nnó ábámé ji, yendé ntoó neluú bḡḡ ani. Herḡd abḡ ashu abelé nnó epaá kwyakwya defwe ekogé, asele Pita afé mbe ushu bḡḡ nnó ápa mecho wuú.

⁵ Nḡere Pita alu né denḡ, εchomele bḡḡ Jis̄s ánemmye dḡḡ mbaá Esḡwḡ ne eshye yendégébé né getú ji.

Εκίένné Esḡwḡ eféré Pita né denḡ

⁶ Né utuú bi Herḡd abḡ ashuú nnó uyjage aférége Pita né denḡ, ápa mpa wuú, Pita abḡ abelege metḡḡ metḡḡ bḡḡ bee apea. Ebwḡ ábḡ awé ji amu ne bḡ mkpḡkḡvé apea. Bḡḡ bee bifḡ álú dafye ábáme gepúgé denḡ.

⁷ Wyε né utuú bimbḡ ekíénné Esḡwḡ ekwḡ mmu gepúgé denḡ mbélépó, ne mbaá meko agené. Enyigé Pita né nenḡkḡḡ, Pita apée gejyá, eké ne ji, “kwile ka wáwá”. Ténéténé yimbḡ bḡ mkpḡkḡvé átané Pita amu ákwé mme.

⁸ Ema jḡḡ ne ji eké: “Fye mandeé jyε ne unó uká byε, ḡwé ekanda ḡkwólé me.”

⁹ Pita akwólé ji ne nḡere ebwḡ átanege dafye, ji akaá fḡ nnó geno eyige ekíénné Esḡwḡ epye eta wú gelú wáwálé wḡ, aferé nnó agené mbḡ le gejya.

¹⁰ Pita ne ekíénné ewémbḡ ákoó ntoné bḡḡ bee eniné mbe, ama koó eniné nekwḡlege, ne áchwḡ kwḡne nana né menombi genḡká ewé elu gesegese, ḡnenégé ewu ne ḡfé mbe melḡ. Menombi ewémbḡ enené ewu ambḡḡ, ne ebwḡ átané dafye. Akégé gachye, ekíénné ewémbḡ elyaá Pita éfé.

¹¹ Ne Pita akérégé né defḡḡ ti aké: “Nkaá wáwálé nnó Ata Esḡwḡ átḡ ekíénné wuú nnó echwḡ féré me

né amu Herod ne uno bi bóó Jus abó ashuú mampye me.”

¹² Ndere Pita akaá geno eyi gebó gepyé ji, afé né gepúgé Meri ayi alu mma Jon Makós ne gejamégé bóó ábó áchomé eféé ánénemmye mbaá Esowó.

¹³ Adogé menombi, genka, mesó mendée yi apye utóó né gepú yimbó achwó gii ne ákamege Ruda.

¹⁴ Akaágé nnó gé meko Pita mbó, metóó egó ji dóó te ajinte manene menombi, abó ajye garé bóó bimbó nnó Pita alu mbó dafye.

¹⁵ Ebwó aké ne ji, “Omée gebwó.” Yémbó atome wye eshye ajoge nnó élé Pita. Ne ebwó ake: “Ndófo élé mekpée wuú.” *

¹⁶ Ne Pita alu dó wye doó, ánené menombí ágégé nnó élé Pita wáwálé mátye mawa ebwó meno.

¹⁷ Pita akpégé mmu, afu ebwó ebwó nnó akwéné mejóó. Ne aló mangaré ebwó nkane Esowó aféré ji né denó. Anérégé ake: “Agaré Jemsi ne bóó Jisás bifó ntó.” Ne atané afé geba eyigé chá.

¹⁸ Bií ujjagé bóó bee álo mankelé Pita ne ágé ji wó, matóó atyá bwó mmu ála yayaya ne ágige geme gebwó aké: “Nde gepye ne Pita?”

¹⁹ Mfwa Herod awúgé mbó, ató bóó nnó ákélé ji ne ágé wó. Akuú bóó bee bimbó, agií bwó bó nkwe. Anérégé ake ajye wá ebwó. Epyegé mbó Herod alyá gebagé Judiya afé kpé né meló Kaisaria.

Negboné Mfwa Herod

²⁰ Né gébé eyigémbó, mfwa Herod abó awamege ne bóó Tiya ne Sidon. Bóó bimbó ácho, áchwó mangé ji. Achwógé ábó mbe ágbaré Blastus dejeé. Blastus alu muú yi ágbárege dachi mfwa. Ne ebwó

* **12:15** Elú wáwálé nnó: Ekiénné Esowó Pita.

áké ji ane mfwa mmye, nnó ebwó abe né nesó, nendé menyéé atanege le né meló mfwa.

²¹ Bii ebi Mfwa Heród abó akwye ukwonege, afyé mandeé gefwa jíí, ajwólé né geluó, agare bóó bimbo mekomejóó.

²² Ne ebwó áló maḡkalé áké: “Élé Esówó ne ajóge epófó mekwaá.”

²³ Tenétené yimbo ekiénné Esówó echwó ḡmé mfwa Heród nemée mmye gétúgé alá shuú enogé ewémbó mbaá Esówó wó. Bó dámmwólé ánye ji mbwi uné, agbó.

²⁴ Ye nkane depó tire na depye, mekomejóó Esówó awene ajye mbeḡbe, ne gejamégé bóó áfyéé matóó ne Jis̄s.

²⁵ Ndere ábó átómé Sól ne Banabas né Jerosale, ebwó anéré utóó bwó gébégé akerege né Antiók, áse Jón Makós áfé ne ji.

13

Ató Banabas ne Sól

¹ Bóó fó ábó álú né echomele bóó Jis̄s né Antiók, abi fó álú bóó ekpavé Esówó ne abi fó álú anleré ebwó álú: Banabas, Simyón ayi ákuú ji Niger ne Lukíós ayi atané meló Seren ne Manen ayi ebwó ne mfwa Heród áwéné mbaa ama ne Sól.

² Né gébé gefó bóó Jis̄s bimbo ako álya menyéé kpékpé, áfége Esówó. Ewyágé Mendoó Ukpea eké ne ebwó: “Férege Sól ne Banabas né geluage nyú ájyé pye utóó bi njyá ebwó nnó ápyé.”

³ Ne áwuúge mbó, áma lyaá menyéé kpékpé, áne mmye mbaá Esówó. Anérégé, áneré ebwó amu mmye ne átó ebwó nnó ájyé.

Banabas ne Sól áfɛ melo Syaprós

⁴ Ndere Mendoó Ukpea ebó etómé ebwó, átané áfɛ né melo Selusha. Akwónégé, ákpe ékpe, áchyá áfɛ melo Syaprós.

⁵ Ebwó ákwónégé melo Salamis, ályá ékpe bwó efɛé, ákéne agarege mekomejós Esowó né macha mmyemenene bós Jus. Jón Mak akene ne ebwó, apoge né utóó.

⁶ Ake kpaá áchyá ákwóné melo Pafós. Efɛé ábané muú megya fɔ ayi ákuú ji Ba-Jisós. Alu muú Jus ne akene abyoge gebyo nnó ji alu muú ekpávɛ Esowó.

⁷ Ne Ba-Jisós yina alu mejeé Segós Pólós ayi alu gɔmena né gebagé mewaá eyimbó. Gɔmena yina abó alu muú yi awya defóó ne akuú Banabas ne Sól getúgɛ akélege manwú mekomejós Esowó.

⁸ Yémbó ebwó áchwágé muú megya yimbó, ayi ákuú ji Elimas né meko Grek, aló manye mbeé né mekomejós bwó ne amyɛ mangbé nnó gɔmena yimbó afyɛgɛ fó metóó né depórɛ Jisós etiré ebwó ágárege ji.

⁹ Ne Mendoó Ukpea egbeé Sól metóó, ákuú ji ntó Pól, ape mende yimbó lu lu lu,

¹⁰ ne aké: “Wó maá danchómelo. Okíí fó genó gelógeló ne defya degbeé wó unɛ. Yendégébé omuame mambwólé depórɛ Esowó eti delu cho nnó délá gebyo.

¹¹ Gó ngaré wó nnó mfaánebuú akwene nyɛ wó mmyɛ. Nana obɛ nyɛ amɛ nónómé ne ogɛné nyɛ se mbaá né mboó ndó.”

Ténéténé yimbó, gemua gekwé Elymas amɛ. Akene agyage, akélege muú yi ágbárege ji ebwó.

12 G̃mena yimbó agεgέ mechó εwέ εpyε, áfyεέ metó ne Jisós, ne ekwóné ji metó nkane agené uto bi ulú né mekomejó Jisós.

Pól ne Banabas áfε né Antiók ayi alu kwókwólé ne gebagé mewaá Pisidyá

13 Pól ne bós bíi ákpe ékpe né melo Pafós áfε né melo Pega εwé elu né gebagé mewaá Pamfilya. Efεé ne Jon Mak álya εbwó, akéré né Jerosale.

14 Atánégé melo Pega, áke ákwone melo Antiók εwé elú kwókwólé ne gebagé mewaá Pisidiya. Bii uwyaá bós Jus ukwónégé, ájye kpe mmu εcha mmyemenene bós Jus ajwólé.

15 Muú f̃o akuúgé maló ηwe né ηwe mabé Mosis ne abi bós ekpávε εs̃w̃w̃ó ásamé, ákprakpa abi εcha mmyemenene átó muú nnó ájyέ jós ne εbwó nnó, “Anmé, mboge enyu dewya majye manchyέ εsé chyége.”

16 Ne Pól akwile téné, afu εbwó nnó ákwéné mejós, ne aló manjós aké: “Bós Isreli ne abi alá p̃o bós Isreli abi ánoge ntó εs̃w̃w̃ó; nenege matu dewu.

17 εs̃w̃w̃ó yi bós Isreli abó ajya ukwene ante εsé ne apye εbwó aneá gébégé abó alu ankeé né melo Ijip. Ne aféré εbwó né melo ewémbó ne gekpékpegé εshye wuú,

18 ne abó achó wye metó ne gepoge bwó né usaá anme upéá gébégé εbwó álú né mashwone.

19 εbwó abó ákwónégé nyá né mme ayi akuú Kanaan, apye áwá bós bi álú né maló ákéné ama né mme yimbó. Ne achyé mme yimbó mbaá bós Isreli.

20 Elu nana (450) usaá anme esaá meso usaá upea meso efya ayi εs̃w̃w̃ó ajyá εbwó. Afye bós kprakpa gébé ne gébé nnó ápélé melo. Ape melo kpaá

ekw̄one gébé eyigé Samuele, muú ekpávé Eṣ̄w̄o aló ntó mamp̄ele meló.

21 Né gébé géfó, ágii nnó áchyé ebwó mfwa. Ne Eṣ̄w̄o aja S̄ol, maá Kish nnó abe mfwa bwó. Atané ntoné Benjam̄en ne agbaré meló né usaá aḡme upea.

22 Ne Eṣ̄w̄o aférégé ji né gefwa, áfyé Devid nnó ábé mfwa bwó. Gé genó eyigé Eṣ̄w̄o abó ajóó getúgé Devid na, ake:

Nge Devid maá Jesse, alu me metóó chi chi chi. Apye nȳe unó uko ebi ngarege ji.

23 Ne nana Eṣ̄w̄o achyé esé b̄ó Isr̄eli Mpyáné mfwa Devid nnó ábéé Menchyé geḡwá ndere ji abó anyémeno. Ne muú yina élé Jis̄s.

24 Gemégé nnó Jis̄s eyina aló utóó bii, J̄on abó agarege mé mekomejóó Eṣ̄w̄o mbaá gejamégé b̄ó Isr̄eli nnó ákw̄aré matóó bwó ne ji awyaá ebwó manaá Eṣ̄w̄o.

25 Ne ndere J̄on áchw̄o néré utóó bii, agii ebwó ake, Enyú deféré nnó me nlu waá? Mpófó muú yi enyú degili nnó achwó. Yémb̄o kaáge nnó muú yi achwó nȳe me meso, nkwané f̄ó muú yi nkaáge manyi unó uká bii wó.”

26 P̄ol ama kuú ebwó ake: “Aḡmé ba, enyú bi delú upyáne Abraham ne enyú ako abi dénoge ntó Eṣ̄w̄o, Eṣ̄w̄o abó ató élé esé mekomejóó yina ayi akage fére esé né efwyale gabo.

27 B̄ó J̄erosale ne ákpakpa bwó abó ákaá f̄ó nnó Jis̄s alu menchȳe geḡwá wó. Ye unó b̄ó ekpávé Eṣ̄w̄o ebi ebwó ákuú yendé bii né uwyaá bwó, ákage ula. Ebwó ápyegé mb̄o, ásó mpa Jis̄s nno áwá ji ne ápye uno bi b̄ó ekpavé Eṣ̄w̄o ásámé nnó ubé wáwálé.

28 Ye le ebwó ábó alá gé mechwó ewé ji apye ewé ábó mangbó wó ákwó Palet mata nnó awá ji.

29 Ebwó anérégé unó uko bi ηwe Eσωω bó ajóó getúgé Jisós, áfére ji né gekwa, ájye bele ji né menome ewé áchomé né etaravé.

30 Yémbó Eσωω apyéé ji akwilé né negbo.

31 Né gejamégé ndó, aléré mmye jíi mbaá bóó bi ábó átané ne ji né Galilií, ájyé né Jerosale. Ebwó ne nana ágarege mekomejóó wuú mbaá bóó Isreli.

32 Ne esé dechwó nana mangaré enyu ntó abya melóméló yina. Abya yina élé unó bi Eσωω abó anyéméno nnó apye mbaá ukwene ante sé.

33 Unó bina upye wáwálé né gébé eyigé esé bi delú upyáne bwó, nkane ji apyéé Jisós akwilé né negbo. Abó ásá ntó unó bi né ηwe makwa uba ηwe upéá nnó Eσωω aké:

‘Wó olu maá wa, ne fina nla nte wye.’

34 Ndere Eσωω apyéé Jisós akwilé né negbo nnó amágé gbó se, Eσωω jimboó aké: ‘Mpye nye enyú degé galógáló wye ndere mbó nyééméno ne Devid.’

35 Abó ásá ntó né melu ηwe makwa ayi fó nnó: ‘Ólyágé nye fó Maá utóó wye yi apyéé utóó chánéné apwané mmu menome.’

36 Né egbe ewé mfwa Devid, abó apye utóó ebi Eσωω achyé ji né gébé jíi, agbó, ne aníí ji kwókwólé ne menóme ukwéne ante bii, ala eféé apwane.

37 Yémbó muú yi Eσωω apyéé ji akwilé né negbo, apwáné fó né menome wó.

38 Ne anmé ba, debó mankaá wáwálé nnó abya ayi enyú dewuú nnó Eσωω ajigente gabo bóó, élé getúgé Jisós yina.

39 Ne muú yi afyegé metóó ne Jisós apome nye né gabo wuú ayi mabé Mosis alá kage pye ji apó.

40 Ne sége gébé nnó unó bi ásamé mmu bō ηwe bōó ekpávé Eṣṣwō ékágé upyé eta nyú. Ásá eféé nno:

41 Enyú bi déjwáge Eṣṣwō, ‘Wuge.

Dela nye ame mekpo fuú, degbó.

Mpye nye geno fō né gébé nyú, enyú dewuúgé geji, dékámégé fó.’ ”

42 Nḡere Pól ne Banabas áchwó táne né echa mmyemenene, bōó bimbō ákwō bwó mata nnó ama chwó ágaré ebwó uno bifó né bii uwyaá bōó Jus ebicha.

43 Nḡere bōó átyage né echa mmyemenene, gejamégé bōó Jus ne abifó bi aselé gepágé bōó Jus ákwolege Pól ne Banabas. Ne Pól ne Banabas áfyε ebwó metóó nnó ágbaré wyε mekomejōó Eṣṣwō nḡere Eṣṣwō ápoógé ebwó.

Pól ne Banabas ágaré mekomejōó Eṣṣwō mbaá bōó bi alá pó bōó Jus

44 Bii uwyaá bōó Jus ebifó ukwónégé, melō meko ejyε chóme manwú mekomejōó Eṣṣwō.

45 Ne bōó Jus abifó ágégé nkane gejamégé bōó áchomé, matóó ásó bwó, álo manjōó nnó mekomejōó Pól alu gebyó ne áshyε ji.

46 Yémbō Pól ne Banabas ágaré ebwó gbōḡéné áké: “Ese debó débó mbε degaré enyú bōó Jus mekomejōó Eṣṣwō. Ne te enyú délá fyé makpo wó, dese geme nyú nnó dekwané fó manyε geḡwá eyi gélagé byéé, ne elu galógáló nnó esé debwólé ushu degare mekomejōó yina mbaá bōó abi alá pó bōó Jus.

47 Gé genó eyigé Átá Eṣṣwō abó ajōó ne esé getúgé Jis̄s ake:

‘Μρυε wə ɔbɛ ɣɛŋgbó mbaá bɔ́ abí alá pɔ́ bɔ́ Jus nnó ɔpye bɔ́ mme ako átane né efwyale gabo’.”

48 Bɔ́ abí alá pɔ́ bɔ́ Jus áwúge mbɔ, matɔ́ áḡɔ ebwɔ́ ne afɛé ɛsɔwɔ́ né mekomejɔ́ wuú. Ne bɔ́ bi ɛsɔwɔ́ abɔ́ ájya nnó ánye ɣɛŋwá eyi ɣéláḡé byé, ele abí ákamé ne Jis̄s.

49 Ne mekomejɔ́ Ata ake agyaá gebagé mewaá eyimbo geko.

50 Yémbɔ́ bɔ́ Jus ájye fyé ákpakpa melɔ́ ne afwa andée abí ánoḡe ɛsɔwɔ́ mewɛ ula, ebwɔ́ ápye bɔ́ alá mankele mati manchɔ́ ɣɛŋwagé Pɔ́l ne Banabas átané né gebagé mewaá bwɔ́.

51 Ndere ebwɔ́ áchwɔ́ ájyé, ákwe uká nnó mpúpú eyi ebalé wye etané mambé nkane ɣepɔ́ eyi ɣelerege gabo ayi bɔ́ bimbɔ́ ápyeé. Ne áfé né melɔ́ Ikɔnyɔm.

52 Ne bɔ́ Jis̄s bimbɔ́ álagé meso, Mendoó Ukpea ɛgbeé ebwɔ́ matɔ́ ne álú ne nechóchó.

14

Pɔ́l ne Banabas áfé melɔ́ Ikɔnyɔm

1 Ndere Pɔ́l ne Banabas ájyé né melɔ́ Ikɔnyɔm, ápye wye nkane ábɔ́ ápyé né Antiok. Ebwɔ́ ájyé kpe mmu ɛcha mmyɛmenɛne bɔ́ Jus, álɔ́ mangaré depɔ́ré Jis̄s né ɣefɔ́ eyi ɣepyé ɣejaméḡé bɔ́ Jus ne abí alá pɔ́ bɔ́ Jus ákamé ne Jis̄s.

2 Yémbɔ́ bɔ́ Jus abí áshyá mekomejɔ́ yimbɔ́, áfyɛ abifɔ́ abí alá pɔ́ bɔ́ Jus mewɛ ula nnó ásóḡé matɔ́ né bɔ́ bi ákamé ne Jis̄s.

3 Pɔ́l ne Banabas ábelé ɣejaméḡé ndɔ́ éféé, áḡárege depɔ́ré Jis̄s ɣbɔ́ŋéné nkane ji áléréḡé ɣalóḡáló mbaá bɔ́. Jis̄s ne achye bwɔ́ uto ne, ápyé

ufélekpa ebi uleré nnó depó eti ebwó agarege delu wáwálé.

⁴ Ndere ebwó ágarege mbó, bós melo ewémbo ákaré malu apea. Abifó álú ne anḡbá Jis̄s, abifó álú ne bós Jus abi áshyá mekomejó yimbo.

⁵ Ebélégé bós Jus ne abi alá pó bós Jus chóncho ne ákpakpa bwó ajye só mala nnó áfwalé anḡbá Jis̄s ne áwá bwó ne mataá.

⁶⁻⁷ Ne anḡbá Jis̄s áwuúgé geju bwó, ábó áfé né gebagé mewaá Lykania, ákene né malo Lystra ne Debe ne malo ayifó ayi álú né geba yimbo, ágarege abya Es̄wó melóméló ewu.

Pól ne Banabas ágaré mekomejó Es̄wó né Lystra ne Debe

⁸ Mende fó abó alu né melo Lystra, ayi te ábyené ji, alu mbwéré.

⁹ Bií fó ajwólé awuú mekomejó Es̄wó ayi Pól agarege. Pól agége nnó mende yina áfyéé metó nnó Es̄wó akage apye ji ató,

¹⁰ akuú ji ne eshye aké: “Kwile téné cho.” Ténéténé yimbo mende yina anyó atené, aló mankene agyage.

¹¹ Ne gejamé gé bós ágégé genó eyigé Pól apyé, ádo elúlú, ájó né mejó bwó Lykania aké: “Aló ábwólé bós áshulé, áchwó gé esé.”

¹² Ne ákuú Banabas nnó Seus, mabó meló bwó yi kpa, ákuú nto Pól nnó Hemes nende ji ne atené mbe ajoge mejó.

¹³ Gepúge upé meló yi ákuú ji Seus gelu kwókwólé ne melo. Ne mempyé upé wuú achwó

ne bə mpə ne ukoó genó. *

14 Pəl ne Banabas ágégé genó eyigé bəó bimbo ákélege mampye, ágyá mandeé mmye manleré nnó genó eyigé bəó bina achwó pye gela wó, ábó ájye kpe metóó metóó bwó ákálege áké:

15 “Bəó bina, ndé genó enyú dépyé mbə? Esé delu wye akwaá nkane enyú. Ese dechwó fa mangaré enyú mekomejəó Esəwə nnó enyú delyaá aló abi enyú dénoge mbə, dékwólé Esəwə yi alu mebe. Ji akwyε mfaa ne mme ne manyi ne unó uko bi úlú wye.

16 Mbε mbε Esəwə alyá bəó nnó apyege uno bi ujii εbwó matóó.

17 Ye le bəó ábó ápyεmbə, ji áchyége εbwó unó ulúúló mampye εbwó akaá nnó ji alu mebe. Apye manaá akwene né gébé gelógeló mampye uno nyú uwéné chancha. Achyεge enyú menyεé ne apye matóó ágó enyú.”

18 Ye nkane Pəl ne Banabas ájəge mbə, elu eké ágbεle manaá meso mekwalé, bəó bina átome wye εshye mampye gepε eyigembə eta bwó.

19 Eké εwyage bəó Jus fə átané melə Antiək ne melə Ikənyəm, ápye gejamégé bəó ákamé ne εbwó. Ne εbwó átó Pəl ne mataá, ája ji mmemme, atané melə bwó, ályá ji áférege nnó agbó.

20 Yémbə gébégé bəó bi ákamé ne Jisás áchwə nó Pəl mme, εwyágé akwili ka, akwəle εbwó akéré né melə εwémbə. Ujyagé Pəl ne Banabas áfé né melə Debe.

* **14:13** Elú wáwálé nnó: Seus ne Hεmes élé mabo áló bəó Grek, Hεmes alu melo dentóó ji ne gejamégé bəó áfé né meno genkage melo nnó áwá mampye gepε mbaá Pəl ne Banabas.

21 Ne εἰωὼ ἀḡaré abyá Εἰωὼ melóméló né meló Debe, ápye gejamégé ḡóó ákame ne Jisós. Εἰéλέḡé mḡóó ndó, εἰωὼ ákeré né meló Lystra ne Ikónyom ne Antiók ayi alu kwókwóle ne gebagé mewáá Pisidya.

22 Εἰωὼ ákéne, áfyé ḡóó Jisós eshye ne áchyege εἰωὼ majye nnó ákwólégé wyε depóré Jisós cháñéné ne ákaá nnó abó mangε gejamégé εfwyale ne ányε geḡwá gébéḡé Εἰωὼ áḡbárege gefwa jíí.

23 Εἰωὼ ájya ḡóó nnó ábé ákpakpa né εchomele ḡóó Jisós né yendé meló, ánerege ályage menyéé kpékpé, ánemmye ne áfyé εἰωὼ né amu Jisós ayi εἰωὼ ákame ne jíí.

Pól ne Banabas ákeré meso né Antiók né gebage mewáá Syria

24 Ne εἰωὼ ákóḡé né gebagé mewáá Pisidiya, áfé né gebagé mewáá Pamfilya,

25 εφεé áḡaré mekomejóó Εἰωὼ né meló Pega. Anéréḡé εφεé, áshulé áfé né meló Atalya.

26 Atánégé meló εwémḡó akpe ékpe, ákeré né meló Antiók, meló εwé abó áfyé εἰωὼ né amu Εἰωὼ nnó ápoóḡé εἰωὼ, aje pyé utóó bi nana áneré.

27 Εἰωὼ ákwónégé né Antiók, ánywéré εchomele ḡóó Jisós melu εma ne áḡaré εἰωὼ nkane εἰωὼ ákené ne nkane Εἰωὼ abó apoó εἰωὼ, anené matóó ḡóó abi álá pó ḡóó Jus nnó áfyéé metóó ne Jisós.

28 Ne Pól ne Banabas ánerégé manjóó depó tí, εἰωὼ ábelé ne ḡóó Jisós abi alu εφεé né gejamégé ndó.

15

Anḡbá Jis̄s ne Akpakpa εchomele áchomé né Jerosale

¹ Ebelégé b̄ó f̄o átané gebagé mewaá Judiya áchw̄ó né melo Antiok, al̄o manlerege b̄ó bi ákamé ne Jis̄s nnó, “Mb̄ogé alá s̄o muú nso nkane ebé Mosis ej̄ó w̄ó, Es̄ow̄o akagé pye f̄o muú yimb̄o apó.”

² P̄ol ne Banabas anye mbeé ne b̄ó bimb̄o, ye mekpo ne ula ep̄ó. Ep̄w̄ógé ebw̄ó, áfyé nd̄o nnó P̄ol ne Banabas ne abif̄o ájyé né Jerosale, ágii mech̄o ewé ch̄ánéné mbaá anḡbá Jis̄s ne ákpakpa b̄ó εchomele Jis̄s.

³ Ne εchomele b̄ó Jis̄s átó ebw̄ó. Ndere ebw̄ó ajoye, akoóge mal̄o Fonisiya ne Samariya, ágarége b̄ó bi ákamé ne Jis̄s nkane b̄ó abi alá p̄ó b̄ó Jus ákamé mekomej̄ó Es̄ow̄o. Abya yina apye mat̄ó aḡo b̄ó Jis̄s ako d̄ó.

⁴ Ebw̄ó ákw̄onege Jerosale, εchomele b̄ó Jis̄s ne anḡbá Jis̄s ne ákpakpa bw̄ó, áse ebw̄o amu apéa. P̄ol ne Banabas ágaré ebw̄ó uno uko ebi Es̄ow̄o ab̄o apod̄o ebw̄ó apye.

⁵ Ne b̄ó Jis̄s f̄o ab̄o alu ef̄é, ebw̄ó alu ne ekw̄ó b̄ó Farasi, ebw̄ó ákw̄ile ka áké: “Ab̄o mans̄o b̄ó bi alá p̄o b̄ó Jus nso ne ágaré ebw̄ó ábélé mabé Mosis ako.”

⁶ Ndere ebw̄ó áb̄o áj̄ó b̄o, anḡbá Jis̄s ne ákpakpa b̄ó εchomele bw̄ó, ájw̄olé mamp̄e mech̄o ewéna ch̄ánéné.

⁷ Ebw̄ó á dóregé makpo áwyage, Pita akw̄ile téne aké: “An̄mé ba, enyu dekaá nnó me ne Es̄ow̄o ab̄o mbe ajya né met̄ó met̄ó esé nnó ngaré abya

melóméló yina mbaá bḡó abi alá pḡ bḡó Jus nnó áwuúge ntó, áfyéé matḡó ne Jisḡs.

⁸ Ne Ἐσωῶ yi akaáge metḡó yéndémuú, aleré nnó ebwḡ ntó álú bḡó bií. Apye Mendoó Ukpea echwḡ ebwḡ mmye wye nkane ebḡ echwḡ esé mmye.

⁹ Ne aji ntó nte gabo bwḡ gétúgé ebwḡ áfyéé metḡó ne Jisḡs. Agya fḡ anḡya wḡ.

¹⁰ Ne nkane elúmbḡ, ulannó enyú déjyale bḡó bina ukpékpé matuú ayi ukwene ante ese ne ese ambḡḡ delá kage kpa? Nkane depyembḡ dekané mbḡ le Ἐσωῶ kane.

¹¹ Yémbḡ esé défyéé metḡó nnó Ἐσωῶ aférege ese né efwyale gabo gétúgé galógáló ayi Atá Jisḡs aleré ese, wyembḡ ntó ne bḡó bina átánege né efwyale gabo.”

¹² Pita anérégé manjḡḡ mbḡ, yéndé mmu akwené mejḡḡ, áwuú mekomejḡḡ Pḡl ne Banabas. Aḡaré ebwḡ nkane ebwḡ abḡ akené mbaá bḡó abi alá pḡ bḡó Jus ne Ἐσωῶ achyé ebwḡ uto nnó apyēge ufélekpa ne ukpékpé unó.

¹³ Ne ebwḡ ánerege manjḡḡ yéndé genó, Jemsi alḡ manjḡḡ ake: “Anḡmé ba, nenege matu dewú.

¹⁴ Simun Pita áḡaré me nkane Ἐσωῶ alḡḡ manleré nnó agboó ne bḡó abi alá pḡ bḡó Jus ne ajya abifḡ nnó ábḡ bḡó bií.

¹⁵ Ne ewéna eke etuú ne unó bi bḡó ekpávḡ Ἐσωῶ abḡ ásamé nyá nnó:

¹⁶ ‘Meso gébé mmage chwḡ tḡne nye gepúge Devid eyi gebḡ gekwené. Nkwyēge nye unó bi uchḡ wye nnó ubé nkane ubḡ úlú.

¹⁷ Ne bḡó abi alá pḡ bḡó Jus áḡegé nye ubi, ne ebwḡ álḡ nye ntó mankelé Ἐσωῶ. Ebé nye élé bḡó ako abi nkuú nnó ábe bḡó ba ne ákélege nye me.’

18 Γε na ne Εσωωó ajóó, ji ayi apyε nnó bóó akaá unó bina τε gachi.”

19 Ne Jεmsi aké: “Né metóó wa mferé nnó εsé dechyεge sé εfwyale mbaá bóó abi álá pó bóó Jus abi akwólege meti Εσωωó.

20 Yémbó ese desá lé εbwó ηwe nnó ályá depore manáne, ányεge sé menyεé ayi ajélé maka wyε ye menya ayi muú alá κε kele wó, ne anyéggé nto manóó menya.

21 Desá εbwó mbó, nende áwuú με nkane bóó ágarege mabé Mosis yina τε gachi né maló mako. Ne álu ágárege aji né macha mmyεmenεne yendé bií uwyaá bóó Jus.”

Ató ηwe mbaá bóó Jisós abi álá pó bóó Jus

22 Ne áḡbá Jisós ne ákpakpa εchomele bóó Jisós ako, ákamé meko Jεmsi ne ájya bó fó né geluage bwó nnó ájyé ne Banabas ne Pól né meló Antiok. Εbwó ájya Silas ne Judas ayi akuú ji ntó Basabas, εbwó bina apeá álú anó εchomele bóó Jisós.

23 Asá ηwe awu aké: “Εsé aḡmé nyú; áḡbá Jisós ne ákpakpa εchomele bóó Jisós detamege εnyú, aḡmé sé abi álá pó bóó Jus abi delú né meló Antiok ne abi maló Siriya ne Silisya.

24 Εsé debó dewu nnó bóó fó né geluage sé, áchwó chyé εnyu εfwyale né mejóó εwé εbwó ájóó ne εpyé εnyú dékwé tametame ayi εsé delá tó εbwó wó.

25 Ne ese ako debó dechome, dejóó, deké: Déjya bóó fó detó eta nyú ne εbwó áchwó nyε ne Pól ne Banabas abi ese dégbóó ne εbwó dáó,

26 εbwó alú bóó bi ákamé negbo getúge mekomejóó Ata Jisós Kras.

27 Ne ese detóme enyú Silas ne Judas, áchwóge, ágarege nyε enyú wyε unó bi esé desámé né ηwe yina.

28 Elé Mendoó Ukpea ne epyε esé dekaá nnó debó fó mánjya enyu bi delá pó bóó Jus matuú ayicha wó, ekose wyε uchancha uno bina:

29 Enyú denyεgé fó yendé menyεé upε, denyεgé fó menya ayi álá ke kele wó ne denyεgé fó ntó manoó menya, lyáge depóré manáné. Mbóge delyagé unó bina, debe nyε chánéné. Bége pere!”

30 Bóó bina ánerégé mansá mbó, áchyε Pól ne ekwó wuú. Ebwó ákwónégé né Antiók, ánywéré echomele bóó Jisós áchyε ebwó ηwe yimbo.

31 Ne ebwó ákuúgé ηwe yimbo matóó áḡó ebwó dóó né eshyε ewé mekomejóó yimbo afyé bwó.

32 Judas ne Silas álú ntó bóó ekpávέ Eṣṱwó ne áma ágarege ebwó gejamégé unó bifó manchyé bóó Jisós majyé ne afyé ntó ebwó eshyε.

33 Ebwó ábelé efεé dóó, ne bóó Jisós ajyε tii ebwó nnó áke pere, ebwó ákéré mbaá bóó bi ábó átómé ebwó.

34 [Yémbó egó Silas nnó ala né meló ewémbó.]

35 Pól ne Banabas álú wyε né Antiók. Ebwó ne gejamégé bóó Jisós abifó ágarege ne álerege bóó depóré Jisós.

Pól ne Banabas áfa mbwa ne ate

36 Ebelégé Pól ajóó ne Banabas aké: “Dema deyjé maló mako ayi debó dégaré mekomejóó Eṣṱwó nnó degé bóó Jisós abi álú ewu ne nkane ebwó álú.”

37 Ne Banabas abó akεlege nnó Jón Makós ajyε ne ebwó,

³⁸ ne metá ego Pól cháchá wó gétúgé Jón Makós abó abó me ebwó né gebagé mewaá Pamfilya ne abó anéré fó utó ebi ebwó ajye mampye wó.

³⁹ Pól ne Banabas anye mbeé né mechó ewéna kpaá te áfa mbwa ne ate. Banabas ase Jón Makós ajyé kpé ékpe áfé né melo Syaprós.

⁴⁰ Ne Pól ajya Silas, ne ndere ebwó áchwó jyé, bós Jisós anemmye, áfyé ebwó né amu Esowó nnó ji ápoógé ebwó.

⁴¹ Ne Pól ase Silas afé, akéne ajye gebagé mewaá Syria ne Silisya afyé bós Jisós eshye nnó átené chánéné.

16

Timoti acho né geluage Pól ne Silas

¹ Ne Pól ajye kwone melo Debe, ewyage afé né melo Lystra. Mende fò abó alu efeé ayi ákamé ne Jisós, ákuú ji Timoti. Mma wuú alu muú Jus ne akamé ntó ne Jisós ne nte wuú alu muú Grek.

² Ne Timoti alu ntó muú yi bós Jisós né Lystra ne Ikonyóm áfége ji.

³ Pól abó akelege nnó Timoti akené ne ebwó ewémbó epye ji Pól asó ji nsó nkane gepoge bós Jus gelú nendé bós Jus ako né gebagé mewaá eyigé mbó ákaá chánéné nnó nte Timoti abó alu nya muú Grek.

⁴ Ne ebwó ályá akéne malómalo ágarege bós Jisós unó bi anḡbá Jisós ne ákpakpa echomele bós Jisós ájwolé né Jerosale ájós. Ne ágaré ebwó nnó ábelé ubi chánéné.

⁵ Ewéna epye echomele bṓó Jisás ewé elu yendé melo áfyéé wye metṓó ne Jisás dṓó ne yendé bií gejamégé bṓó áchwó áchome ne ebwó.

Pṓl agé ame gejya né melo Truus

⁶ Pṓl ne bṓó bií ákéne ájye, né gébégé áchwó kwone né gebagé mewaá Eṣya, Mendoó Ukpea ekamé fṓ nnó ji agare mekomejṓó Eṣṓwṓ efeé wṓ. Ne ebwó ákoge né gebagé mewaá, Frigiya ne Galasiya, ajye.

⁷ Ndere áchwó kwone gebage mewaá Misiya, ábó ákelege mankpe né gebagé mewaá Betinya, yémbṓ Mendoó Jisás ekamé wṓ.

⁸ Ne ebwó ákogé melo Misiya, áshúle áfé né melo Truus.

⁹ Wye bií bimbṓ ne utuú, Pṓl agé ame gejya nkane mende Masedonia fṓ atené eḡbe ebéé mega afu amu nnó Pṓl achya, ajye pṓó ebwó.

¹⁰ Ndere abó agéné ame gejya yimbṓ, ese ne ebwó dekaá nnó Eṣṓwṓ ákelege nnó deyye degaré mekomejṓó wuú né melo Masedonia. Ne esé dekpome mmye majye. *

Lydiya áfyéé metṓó ne Jisás né melo Filippi

¹¹ Ne esé dekpṓe ékpe né melo Truus, deke nnyinnyi dekwóné melo Samṓtras, bii uyyage, dekwóné melo Niapolis.

¹² Détánégé efeé, deke mewaá mewaá dekwóné melo Filippi ewe elu melo kpa né gebage mewaá Masedonia ne elu ntó melo ewé gejamégé bṓó Rom abṓ ájwólege wye. Debelé mboó ndṓ wye.

* **16:10** Elú wáwálé nnó: 16:10 Lukase muú yi asame ḡwe yina achwṓ báne Pṓl né Troa, ne abṓ mankene ne ji.

13 Bií uwyaá bóó Jus ukwónégé, delya melo defé né mbale ebéé, esé debó deféré nnó eféé ne bóó Jus áchómege anenemmye. Dékwónégé ewu, degé andée fó áchomé ne esé dejwólé ka, dégaré ebwó mekomejóó Esowó.

14 Mendée fó abó alu eféé ayi ákuú ji Lydiya, apó muú Jus ne ánoge Esowó. Ji atané melo Tayatira ne akene gesege ufóó mandeé ayi ájamé ḡka dóó. Ndere awuú geno eyigé Pól ajóge, Esowó anené ji metóó nnó akame.

15 Awyage ji manaá Esowó ne ekwó wuú, ane esé mmye nnó deyye debelé né gepú jíí mbógé esé dekamé wáwálé nnó ji áfyéé metóó ne Jisós. Ajóge mbó esé defé.

Afyé Pól ne Silas denó né melo Filippi

16 Bií fó, ndere ese debó deyye né melu ewé ánemmye mbaá Esowó, detuú ne mesó mendée ayi alu memfwé. Abó awya melo nchye ayi apye ji agarege depó ti depye nye meso gébé. Bóó bi awya ji, ásele ḡka né depó etiré ji ágarege.

17 Mesó mendée yimbó agége Pól ne Ese aló mánkalé, akwólege ese ake: “Bóó bina álú bóó útóó Esowó Anyatá. Ebwó áchwó mangaré nkane Esowó áférege nye enyu né efwyale gabo.”

18 Ne mesó mendée yina apyé wyembó né gejamégé ndó. Ne bii uma metóó eso Pól, anyá meló nchye yimbó aké: “Ngarege wó mbaá mabó Jisós Kras, tané ji mmye.” Ne ténéténé yimbó atané.

19 Bóó bi awya maá memfwé yimbó, ágége nnó meti ḡka bwó ewé ándere metóó wye enó, ágbaré Pól ne Silas ája áfé né mbaá yi ákpakpa melo ápane mpa.

20 Ajyεge, ápyε εbḡwó áténe mβε ushu ampane mpa abi alu bḡó Rom aké: “Bḡó bina alú bḡó Jus, ne achyεge εfwyale né melḡ εsé.

21 Εbḡwó álεrege uno bi εbέ εse εlá εkamé wó. Εse delu bḡó Rom; desélé fḡ depḡ εbḡwó.”

22 Gejamégé bḡó εyi gebó gelú εφεε, geshulé Pḡl ne Silas mmyε ne ampané mpa ágyá εbḡwó mandeé mmyε, ne ágare nnó ádo εbḡwó ne unḡó.

23 Ne ádogé εbḡwó chánéné, ájyε áfyé εbḡwó né denḡ ne ágaré membamé gepúge denḡ nnó, ábámé εbḡwó cháncha.

24 Membame yimbḡ awugembḡ, ase εbḡwḡ, ajyε fyε né maá gepú ayi τε mmu gepúge denḡ. Εφέέ ne afyε εbḡwó ufḡwḡlé.

25 Ne metḡó utuú, Pḡl ne Silas anenemmyε, ákwáne makwa, áfége Εsḡwḡ ne bḡó denḡ bi fḡ áwuú.

26 Aké ápéle, mme alḡ manyi ne gepúge denḡ genyi gekḡwḡné né τε mala dekwḡre gepu. Manombi gepú yimbḡ ánené, ne bḡ ηkḡḡkḡνε bimḡḡ ásḡré ákwé mme.

27 Membame gepú yimbḡ apégé gejya, agé nkane manombi alaá fuú, aferé nnó bḡó denḡ ako ábó. Ajú aparaja wuú nnó awá gemε jíí.

28 Pḡl agégé mbḡ akalé kénké aké: “Ḳwágé gemε jyε, εsé ako delu fa.”

29 Ne membamé gepúge denḡ ákuú muú fḡ nnó achwḡ ji ne mewε. Gébége áchwḡ ne εwú, ase, akpé mmu wáwá. Átó mano mme mβε ushu Pḡl ne Silas awere ne εfḡ metḡó.

30 Ne ase εbḡwó átané dafyε, agíí εbḡwó ake: “Antε ba, mpyε nnó ne áfére me né εfwyale gabo?”

31 Eḡwó ashú ji meko aké: “Fyé metóó wyε ne Jisós, Wó ne ula gepú byε detánege nyε né εfwyale gabo.”

32 Ne εḡwó ágaré ji ne ḡóó ako bi alu ji mmu depóré Jisós.

33 Wyε ne utuú bimbó, mende yimbó ase εḡwó, ajye shwóne upa ḡwó. Wyε ténéténé yimbó pól ne Silas áwyaá ji manaá Εσωωó ne ḡóó bíí.

34 Ne ase εḡwó áfé né gepú jíí achyε εḡwó menyéé. Ji ne ḡóó bi matóó áḡó ḡwó dóó gétúgé áfyεé metóó ne Εσωωó.

35 Bíí ujjage, ampané mpa abi Rom átó ḡóó bee nnó ájye garé membame gepúge denó nno, “Lyáge andé bimbó ájyé.”

36 Ne mende yina awugembó, ajye garé Pól aké: “Ampané mpa átó ḡóó achwó gare me nnó nlya enyú deyye. Nana kége pere.”

37 Yémbó Pól ajóó ne ḡóó bee bimbó aké: “Atulé εsé né mḡε ushu ḡóó ayi álá lú dampa mpa εsé yelé áḡó áchyé εsé εḡwónyε nnó deḡε ḡóó Rom.”

38 Ne ḡóó bee bimbó ákéré ájyé gare ámpané mpa genó eyigé Pól abó ajóó. Eḡwó áwúgé nnó Pól ne Silas alú ntó ḡóó Rom manε magyalé εḡwó.

39 Ne εḡwó áchwó kwó Pól ne Silas mata né gyé ayi εḡwó ápyéε, áfére εḡwó ne áké álya meló ḡwó.

40 Pól ne Silas átanεge gepú denó, áfé né gepúge Lydiya. Εφέé ne ábané ḡóó bi ákamé ne Jisós. Achyεge εḡwó majyé, ne álya ájyé.

17

Εfwyale Εtané né meló Tessalonika

1 Pól ne Silas ákoóge melo Amfipolis ne melo Apolonia áchwó né melo Tessalonika mbaá ayi echa mmyemenene bós Jus ewé f́ elu.

2 Ne Pól ayye kpe né echa ewémbó nkane ji abó apyé mé, ne agare bós depó etire delú mmu ηwe Esōwó né mawyaá bós Jus máléé.

3 Ayye ebwó ákaá chánéné nnó Muú yi Esōwó akweré ji elá gefwa, ayi ebwó ábó ágili, abó mangé efwyale ne akwilé né negbo. Ne aké Jis̄s ayi ji agarege mbó ebwó, ji ne alu Muú yi Esōwó akweré ji elá gefwa.

4 Bós bifó abi áwuú depóti, áse detí amu apeá ne ácho ne Pól ne Silas. Gejamégé bós Grek abi ánóge Esōwó chóncho ne afwa andée ácho ntó ne ebwó.

5 Ne bós Jus abi ábó ashya mekomejóó yi, agēge mbó matóó ásó ebwó ne Pól ne Silas. Áyye nywéré bós bi alá pó ne genó mampye né metóó melo, áchwó ne efwyale. Ebwó áló mamwyalé mejóó ne ájyé do gepúgé mende f́ ayi áku ji Jas̄n ágyá nnó ája Pól ne Silas átó dafye.

6 Ndere alá gé ebwó wó, ája Jas̄n ne bós Jis̄s abifó áfe mbe ushu ákpakpa melo, ákálege áké: “Bós bina ákéne achyēge efwyale malómaló ne náná áchwó ntó fa melo esé,

7 ne Jas̄n ase ebwó, abelé mmu. Ebwó átyá mabé Mfwa Rom, ájóge áké mfwa ayicha alu ayi ákuú ji Jis̄s.”

8 Akpakpa melo ne bós bi áchomé eféé áwúgé mbó, mewē etya ebwó unē.

9 Agbaré Jas̄n ne bós Jis̄s nnó áchwó kwó ne amage pye sé gefó genó yimbó ndó yichá ne álya ebwó nnó ájyé.

Pól ne Silas áfē né melo Berya

¹⁰ Wye né utuú ebimbó, bós Jisós ágaré Pól ne Silas nnó ájye né melo Berya. Ebwó ákwónégé ewu, ájye kpe né echa mmyemenene bós Jus.

¹¹ Bós Jus abi alu efé awya defós apwó abi melo Tessalonika. Ebwó áfyé matós dós manwu genó eyi Pól ajoge. Ne yendé bíí ebwó ágii mekomejóó Esowó mangē mboge uno ebi Pól ajoge úlú wáwálé.

¹² Ewyágé gejamégé bós áfyéé matós ne Jisós. Abi fó alu afwa andé bós Grek ne gejamégé bós Grek abi ande áfyéé ntó matós ne Jisós.

¹³ Ebelege bós Jus abi alu né melo Tessalonika áwugé nnó Pól agarege mekomejóó Esowó né melo Berya, áchwó nyi bós matós nnó achwó ne efwyale.

¹⁴ Ne ténéténé yimbó, bós Jisós átó Pól né mbale ebéé mega. Bós fó ntó ákwólé ji. Ne Silas ebwó ne Timoti ála né Berya.

¹⁵ Bós bi ájyé tí Pól, áfē kpaá ákwóné melo Atens. Gébége ebwó ákérége Pól aló ebwó meko nnó ágaré Silas ne Timoti ábané ji wáwá.

Pól alu né melo Atens

¹⁶ Ndere Pól alu gili Silas ne Timoti né melo Atens, metós ego ji wó gébége agené nnó aló uka ájá né melo ewémbó.

¹⁷ Ne afé né echa mmyemenene bós Jus aló mando abya né mechó ewé ne ebwó ne abifó abi anóge nto Esowó, nno ápye ebwó ákame ne ji. Ne yendé bíí ajye ntó né ntóné gese, ajoge ne bós bi ákoóge né melu ewé ji alu.

¹⁸ Anleré fó ágé ji, ebwó álú bós bi álérege depóré Epikuryan ne etiré ákuú Stók. Ebwó áwuúgé nkane Pól alerege bós depóré Jisós, ama garege nkane bós

akwilege nyε né negbo, áló manshyε ji ake: “Ndé menya yina adorege ne ubómeno?” Abi fò áké: “Élu eké akelege mangaré abya aló abi áké.”

¹⁹ Ne áse Pól áfé ne ji né εchomele meló εwé ákuú nnó Aropagus ne b́óó áké ne ji: Nana εsé dekelege manwú ch́ánéné unó uke ebi olérege.

²⁰ Unó bifó ebi olerege úlú chá ne εsé dekelege mankaá nkane ubi úlú.

²¹ Ébwó ábó ajoge mbó néndé εbwó b́óó Atens ne anḡkéé abi alu εféé, ágbó lé manjwólégé áwugé ne ágarégé unó uke ebi εbwó áwuú né abya.

²² Ne Pól atené mbε shuú εchomele Aropagus ake: “Enyu b́óó Atens, nge nnó depye ure mbaá aló d́óó, ne demuame manogé Εσωω.”

²³ Ndere nkéne ngyáge meló nyú, mpεle matoó ayi enyú depye ure, ngé ntoó nema eni ásámé nnó: “Mbaá Εσωω, ayi εsé dela dekage ji.” Εσωω ayi enyú depye ure ne delá kágé, ji ne nkelege mangaré enyú nana.

²⁴ “Εσωω ne alu Ata ayi abó mfaá ne mme nende ji ne akwyé mme meko ne unó uko ebi úlú wyé. Yémbó ji ajwólégé f́ó né matoó ayi akwaá ákwyé ne amu.

²⁵ Ye mankele nnó mekwaá achyε ji geno εke gef́ó geli ji. Ji mb́óó ne achyεge akwaá genwá ne gejuli ne unó uko.

²⁶ Apyε uf́óó b́óó ch́áchá átané mbaá muú ama ayi ji akwyε né ula uló. Akwyε gébé gakené εyigé yéndé uf́óó b́óó ábélege fa mme yina ne malu ayi εbwó ábéé.

²⁷ Ne ji apyεmbó nnó b́óó akelege ji, ne ndere ámuame mankelé ji ábéé ne uméé nnó ndó f́ó ákage gé ji. Yémbó Εσωω apó f́ó tete ne εsé.

28 Εlu wyε ndere muú fə aké: ‘Né uto Εσωω ne εsé déḡbege gejulé, delú abε, dekεne.’ Mbəntó ne muú denḡa nyú asámé aké: ‘Εsé ako ntó delu baá bií.’

29 “Τε εsé delu baá Εσωω ekágé defεré nnó Εσωω alu aló abi akwaá akwyεge, ye akwyε ne gese, ye ne ntaá, ye ne genóó, ji apófó mbə.

30 Nyá mbεmbε Εσωω afyé fə mekpo né unó bi bəó abə apye ayi álá kagé ji. Ne nana agarege yéndémuú nnó alya unó εbimbə εbi úlá pó ne nsá.

31 Ji ajḡge mbə gétúgé ji ábelé me bií εbi bəó akpéne unə mpa ne áśóó nye mpa bəó ayi defya delá debé mmu. Ji abə ajya me muu yi áśóó nye mpa yimbə ne apye ji akwilé né negbo, mampye bəó akaá nnó mechó εwéna εpyε nye wáwálé.”

32 Εbwó áwúgé nkane Pəl ajóó nnó muú fə akwilé né negbó, ájwyá ji. Ne abi fə áké, “Εsé dekelege manwú odo εsé abya yina ndə yicha.”

33 Ne Pəl alya εbwó, atané.

34 Yémbə bəó bi ákamé mekomejəó wuú ácho ne ji. Muú bwó ama akamege Dyonasəs ayi alu ntó né εchomele εwémbə εwe ákuú Aropagat. Ne ayifo alu mendée ayi ákuú ji Damaris ne bəó bifə ntó.

18

Pəl afε né melə Kərent

1 Pəl anéréḡe manjəó depəti né ujwólé Aropagəs, Pəl alya Atens afé né melə Kərent.

2 Εφέé abané muú Jus fə ayi ákuú ji Akwila, ábó ábyé ji né melə Pəntus. Εbwó ne mendée wuú Prisila abó atané mbə lé gebagé mewaa Itali getúgé Klodyos, mfwa kpa abó abú bəó Jus ako né Rom. Ne Pəl ajye gé εbwó ujjá.

³ Pól agégé nnó ebwó nto ákwýége mekᵔ menya eyi akwerege oto, eyi ji akwýege, ajwᵔlé akwýege ne ebwó.

⁴ Ne yendé bií uwyaá bᵔᵔ Jus, ajye mmu echa mmyemenene, ne ajᵔᵔge ne bᵔᵔ Jus ne abi Grek abi áchwó eféé nnó ji ammye apye ebwó ákamé mekomejᵔᵔ Jisós.

⁵ Ewyagé Silas ne Timᵔti átané melᵔ Masedonia áchwó né melᵔ Kᵔrent, eféé ne Pól alya ebwó utᵔᵔ ebimᵔᵔ, ala agarege lé mekomejᵔᵔ Eᵔᵔwᵔᵔ jiji. Apye mᵔᵔ nnó bᵔᵔ Jus akaá cháḡéné nnó Jisós ne alu Muú yi Eᵔᵔwᵔᵔ akweré ji elá gefwa.

⁶ Eké ewyage ebwó áshya mekomejᵔᵔ wuú álᵔ manshye ji. Ne Pól apea amu jii ake, “Mbᵔge enyú depyege efwyale Eᵔᵔwᵔᵔ echwᵔge enyú mmye, me mpᵔ wyē. Lᵔ nana ᵔjye mbē, nla garé mekomejᵔᵔ Eᵔᵔwᵔᵔ mbaá bᵔᵔ abi álá pᵔᵔ bᵔᵔ Jus.”

⁷ Pól alyage ebwó, atané nto né gepú eyigé ji abᵔᵔ ajwᵔlege, ajye jwᵔle ne mende fᵔ yi anoge Eᵔᵔwᵔᵔ ne álá pᵔᵔ muú Jus. Mende yina akamege Titiyᵔᵔ Justᵔᵔ ayi gepú jii gelu kwᵔkwᵔlé ne echa mmyemenene bᵔᵔ Jus.

⁸ Ewyage Kripus ayi alu muú kpaá né echa mmyemenene ewémbᵔᵔ áfyéé metᵔᵔ wuú ne Jisós chóncho ne bᵔᵔ ula gepú bií ako. Ne Pól agarege wyē abya Jisós ne bᵔᵔ Kᵔrent ako abi áwuú, gejame ákamé ne ála wyēmbᵔᵔ áwyaá bwᵔᵔ manaá Eᵔᵔwᵔᵔ.

⁹ Bií fᵔ ne utuú, Pól agé amē gejya nkane Atá Jisós ake ne ji, “ᵔfᵔḡé fᵔ, chᵔ mbē ne mekomejᵔᵔ wa, ᵔᵔge bᵔᵔᵔᵔ.

¹⁰ Nlu ne wᵔᵔ yendégébé ne muú akágé pyē wᵔᵔ geno. Gejamégé bᵔᵔ álᵔ fa melᵔ ewe abi alu aba.”

11 Ne Pól abelé né melo Kōrent ἡμε ne geba alerege bós mekomejós Esōwō.

12 Né gébé eyigé bós Rom abó áfyé Galyo nnó ábé gōmena né gebagé mewaa Akaya, bós Jus abi alu eféé, áso mala, ágbare Pól ájye ne ji né eso,

13 ajós ne Galyo aké, “Mende yina apye bós nnó ánoḡe Esōwō né meti ewé ebé se elá garé wó.”

14 Wyé ndere Pól abo alú manjós, Galyo ake ne ebwó. “Enyú bós Jus, mbōge mechō ewé ebó etá mabé melo mbō nse gébé manwu geno eyige dekelege manjós.

15 Te mbaá enyú denyé lé mbeé né uchu mejós ne mabō ne mabe nyú, enyú ambós kage nkane dejōge. Nkpéné fō né depō nkane eti.”

16 Ajōge mbō, abú ebwó átané né echa eso.

17 Ne bós ako ágbaré Sōstenis ayi alu muú kpaá né echa mmyemenene álō mantulé ji, yémbō Galyo abós gébé wó.

Pól akéré né melo Antiok

18 Epyégé mbō, Pól ama bélé gejamégé ndō ne bós bi ákamé ne Jisós né melo Kōrent, ne ale jyé kpe ékpe manjye né melo Siriya. Ndere áchwō ajye, Prisila ne Akwila akwólé ji. Gébégé ebwó ákwóné né Senkrea, melu ewé ákpéne ékpe, Pól akpalé mekpo gétúgé depō etiré ji abo anyémeno mampye mbaá Esōwō.

19 Ebwó ákwónégé né melo Efesós, Pól alya Akwila eféé. Ajye kpe mmu echa mmyemenene, manjós mejós ne bós Jus.

20 Ne ebwó ákwō ji mata nnó ábelé gejamégé ndō ne ebwó, ashya.

21 Gébégé achwó jyε, aké ne εbwó, “Mb̄oge Εσωω apyεge, mmage nchwó γε ενyú.” Ajoge mb̄o, alya Εφεσ̄s akpe ékpe, afé.

22 P̄al akwónégé né melo Kaisaria, akwó afé né melo Jerosale manjye tame echomele b̄oó Jis̄s abi alu εφεέ ne ale shule ajye né melo Antiok.

23 Abélégé mboó ndo εφεέ, átane afé né maló ayi álú né gebage mewaá Galasiya ne Frigiya, afyé b̄oó bi ákame ne Jis̄s eshye.

Apolos agaré mekomej̄ó Εσωω né melo Εφεσ̄s

24 Ne muú Jus f̄o achwó né melo Εφεσ̄s, ákuú ji Apolos ne áb̄o ábyé ji né melo Aleksandra. Alu muú yí mej̄ó εγ̄ó ji meno ne akaá mekomej̄ó Εσωω chanchá.

25 Ab̄o ági ji dep̄aré Jis̄s ne agbaré deti met̄oó ema, agarege dep̄o etiré mb̄o chánchá. Yémb̄o ab̄o akaá le unó bi J̄on ab̄o agaré ndere awyage b̄oó manaá Εσωω.

26 Ndere áchwó né melo Εφεσ̄s, agarege b̄oó Jus dep̄o etirena gb̄oḡéné né εcha mmyemenene. Akwila ne Prisila awuúge unó bi Apolos agarege, áse ji afé né gepú bwó ne agaré ji dep̄aré Εσωω nana chánéné.

27 Ebélégé Apolos afere nnó ji ajye né melo Akaya. Ne echomele b̄oó Jis̄s apóó ji ásá ḡwe achye ji mbaá b̄oó Jis̄s né melo Akaya nnó Apolos akwonege ewu, εbwó áse ji chánéné. Ne akwónégé εφεέ, apóó b̄oó bi Εσωω aléré εbwó galógaló ákamé ne Jis̄s d̄oó abi Εσωω apóó nnó áfyε mat̄oó ne Jis̄s.

28 Ab̄o anyéé mbeé ne b̄oó Jus né dep̄aré Jis̄s gb̄oḡon̄o ne apwó wyε εbwó ndere alerege εbwó

chánjéné né ηwe Εσωω nnó Jisós alu Muú yi Εσωω akweré ji elá gefwa.

19

Pól agaré abya Jisós né melo Efesos

¹ Né gébé eyige Apolos abó álú né melo Kōrent, Pól abó akene né malo ayi alu né gebage mewaá Esya. Akwonege melo Efesos, agé bós bi fō abi áfyε matós ne Jisós,

² ne agíí ebwó aké, “Mendoó Ukpea echwō me enyú mmyε gébégé dekame ne Jisós?” Ebwó áshuú meko aké, “Ese delu danwu nnó Mendoó Ukpea elu.”

³ Ne Pól ama gíí ebwó aké, “Ndé gefōge manaá Εσωω ami áwyaá enyú?” Ne ebwó aké, “Áwyaá le ese ami Jōn.”

⁴ Ajǵé mbō, Pól alō ye mangaré ebwó aké, “Jōn abó awyaá bós manaá Εσωω manlere nnó ebwó álya gabo. Ne ji abó agaré bós Isrēli nnó muú fō achwós nyε ji meso ne ebwó abó mamfyé matós ne ji. Muú yimbō, ákuú ji Jisós.”

⁵ Ebwó áwúgembō, ákame mekomejós yina ne áwyaá bwó manaá Εσωω né mabō Atá Jisós.

⁶ Ewyage, Pól anéré ebwó amu makpo ne Mendoó Ukpea echwō ebwó mmyε ne álō manjós ufós mejós, ama ágaregé mekomejós ayi ebwó awuú ne Εσωω.

⁷ Bós bina ako alu genóge makpo áfyanéápeá.

⁸ Ne Pól abelé né Efesos né amfaá aléé, akene né echa mmyemenene yendégébé, agarege ebwó mekomejós Εσωω ayi alá pó ne εfō metós mampyε ebwó akaá ndere gefwage Εσωω gelu.

⁹ Yémbō bós bifō áshyá mekomejós yina ne álō manjós depō debodebo né mbe ushu bós né meti

Jisós. Ne Pól ase bós abi ákame áfé né gepúge ἠγε eyigé Tiranós awya, alerege ebwó mekomejóó Ἐσωω yendé bíí.

10 Apye wyembó né aḡmé apea ne bós ako né gebagé mewaá Ἐsya, bós Jus ne bós Grek áwuú mekomejóó Ata Ἐσωω.

Bós bi fō ámés mmye ne Pól mamféré aló nchye

11 Ndere Pól abó alu lerege mbó, Ἐσωω achye ji uto mampye ufélekpá ebi bós ábó álú danḡé.

12 Ye uno bi ji abó afye né mmye, upyé bós mameé átoóge. Bós ákelege mandeé utó jíí ne bó afyáfoḡ áfé áneré bós mameé mmye ne ápye ebwó atóó. Ne aló nchye nto atanege abifó mmye.

13 Bós Jus fō abó álú eféé abi akene malómalo áférege aló nchye ayi achyege bós efwyale. Ebwó amuame mankuú mabó Ata Jisós ne apye aló nchye átané bós mmye. Muú bwó ajóóge ne meló nchye aké, “Ngarege wó nnó otané né mabó Jisós ami Pól akuú.”

14 Ne bós akeneama abi abó ápye depó ti, élé baá Skεva ayi alu etukpe ampye upε Ἐσωω bós Jus.

15 Ebwó ajóge mbó ne meló nchye ashuú ebwó meko gébé gefó aké, “Me nkaáge Jisós, mma nkaáge Pól ne enyú delu ndé bós?”

16 Mende ayi awya meló nchye akwile téné, ase ebwó ne matulé, apwó ebwó ne agya ebwó mandeé mmye, ábó átané gejógene ne upa mmye.

17 Bós Ἐfesós, ne bós Jus ako ne bós Grek abi alu eféé áwúgé abya yina efó ekwó ebwó matóó. Ne bós áló manchyege enogé dós né mabó Ata Jisós.

18 Ne gejamégé bós bi áfyéé matóó ne Jisós áchwó shu ekwu, ágaré depó etiré ebwó ábó ápyeé.

19 Bóó bifó abi ábó ápyé mabu maka amu áchwó ne bó ḡwe maka, aló uka ne bó ḡkḡáḡaneré ásó ḡbḡḡónó. Unó bina uko, ne unó bi fó aferege ukáḡe bεé meno ḡka ḡenóḡe usaá uba upea meso εfyá.

20 Ne mekomejóó Εsáwó awene ajye mbe nkane ḡejaméḡe bóó ákameḡe yeḡdégébé.

Εfwyale εtane né melo Εfesás

21 Depó tiré na depyεge, Pól afere né metóó wuú mankoó né melo Masedonia ne melo Akaya manjye né Jerosale. Ne ama jóó aké, “Nkwónégé Jerosale, mbó manjye ḡé nto melo Rom.”

22 Ne ató Timóti ne Erastus nnó ábó mbe né ḡebagé mewaa Masedonia εbwó álú bóó apea abi apoóḡe ji ne Pól jimbo alu belege mboó ndó né ḡebagé mewaa Esya.

23 Wyε né ḡébé εyigémbó, εfwyale εchwó dóó né melo Εfesás ḡétúḡe bóó bi akwólege meti Jisás.

24 Muú εte fó abó álú εféé ayi ákuú ji Demetrós. Ji akwyεge unó bi úlú éké ḡepúḡé meló uka ayi ákuú Atemis. Utóó bina upye ji ne bóó εte bifó ágéne ḡejaméḡe nsa.

25 Né ḡébé ḡéfó akuú ate bóó εte ne bóó utóó abi ḡefóḡe utóó εbwó gelu gema aké, “Εnyú kaáḡe nnó εsé denεá mbó ḡefwa ḡétúḡé utóó bina.

26 Εnyú ako déwuú ne degε geno εyigé Pól menya kwó yimbo apye fa melo Εfesás ne ḡebagé mewaa Esya geko. Akene malmaló ajḡe aké aló uka abi ákwyéḡe ne amu, ápó ye aló uka chá chá. Ne apye ḡejaméḡe bóó akwore matóó.

27 Ne ḡḡé nnó apye nyε ḡeseḡe εse gekwé ne apye nyε ntó nnó ḡepúḡé meló uka Atemis ḡebεḡé sé ne εnogé. Mbḡé εpyεḡe mbó, εbyennó mekpó unóó

εβε nye ne gekpékpéḡe melo uka yina ayi bṵó Eṡya ne mme meko ánṵḡe.”

²⁸ Bṵó bimbṵ awugé geno eyige Demetrṵs ajṵó, mataṵ achṵó εbwṵ mmu ne alṵ mankále áké, “Atemis ayi bṵó Eṡsṵs alu gekpékpéḡe melo uka.”

²⁹ Ne melo meko εwugé makalé yina, ekwé tametame. Echwṵ cho melu ema, bṵó áḡbaré Gayṵs ne Aristakṵs ande bi Pṵl átané ne εbwṵ né melo Masedonia, ája áfé ne εbwṵ né εcha uchome melo.

³⁰ Pṵl abṵ alu manjye jṵó mejṵó ne bṵó bimbṵ, yémbṵ bṵó Jisás áḡbé ji.

³¹ Akpakpa melo abifṵ abi alu ajeé Pṵl álṵ ntṵ ji meko nnó ekagé asá ushu né εcha εwémbṵ.

³² Bṵó bimbṵ ákálege wyε tametame. Abi ákálege εḡbé εwṵ εbwṵ ne abifṵ ákálege εwu bwṵ εḡβε, gejaméḡé bṵó ákaá fṵ genó eyi gepye εbwṵ áchomé εféé wṵ.

³³ Bṵó bi fṵ áḡéḡe nkane bṵó Jus átené Aleksanda mβε, áferé nnó ji ne alu ne mechṵ εwé. Ne Aleksanda afu εbwṵ nnó εbwṵ ákwéné mejṵó ne ji ashya gеме jíí.

³⁴ Ne εbwṵ ákaáḡe nnó ji alu muú Jus, εbwṵ ako ákále meko ama aké, “Atemis ayi bṵó Eṡsṵs alu gekpékpéḡe melo uka.” Ne ákálege wyεmbṵ né nchwáneké εpeá.

³⁵ Ewyagé muú ayi asáme depṵré melo, apye bṵó bimbṵ ákwéné mejṵó ne ajṵó ne εbwṵ aké, “Enyú bṵó Eṡsṵs, yéndémuú ákaá nnó melo Eṡsṵs ne ebelé gepúḡé gekpékpéḡé Artemis ne ema béle ntaá meló uka wuú, εnine nétané mfaánebuú nékwéné mme.

³⁶ Te enyú dekaá nnó muú fṵ akaáḡé shya mechṵ εwéna, kweneḡe nyamé, ekáḡé depye genó gefṵ

genḡhogenḡcho.

³⁷ Enyú dechwō ne bōó bina fa, abi álá jó genó gefó né matoó aló uka esé wó, ye mejóó mebomebo mbaá megyeé meló uka esé ájóó wó.

³⁸ Mbōgé Demetrōs ne bōó bií abó mechó ne bōó bina, ákage kpa ewu áfé né eso né mbe ushu ámpané mpa nnó yendé bōó ágaré mechó ewé ebwó ápyeé ne ate.

³⁹ Ne mbōgé mechō ewé chá elu ewé epwó ewé, elu galógáló nnó ebwó áchwó né bií bi ákpakpa melo áchomege.

⁴⁰ Njōge mbo getúgé mfóó nnó bōó Rom ashulege nye esé ndo nnó déchwō ne efwyale né melo. Ne epyege mbo, muú fō ábeé nye ne meko ayi akerege.”

⁴¹ Anérégé manjóó depō ti, aké, yéndemuú atyá.

20

Pól ama jye né Masedonia ne Akaya (Gresse)

¹ Efwyale ewémbō ebyege, ebelégé mboó ndō, Pól akuú bōó Jisás achye ebwó majye, atamé ebwó ne alyá afé né gebagé mewaá Masedonia.

² Akene né geba eyigémbō geko afyéé bōó Jisás eshye ne ájyé né gebagé mewaá Gresse.

³ Akwónégé ewu, abelé amfaá aléé. Ne nkane abō alu mankpe ékpe ajye né gebagé mewaá Siriya, awu nnó bōó Jus ásó mala manwá ji. Eféé ne ajya mankéré meso, ne akoóge ne egbē Masedonia akéré meso.

⁴ Ndere ajye bōó abi álu gelua ne ji ele Sopata maá Pyrhōs ayi atané melo Berōa; Aristakōs ne Sekundōs abi átané melo Tessalonika ne Gayōs ayi atané melo Debe, Timōti, Tikikōs ne Trōfimōs abi átané gebagé mewaá Esya.

⁵ Ebwó abogé mbe, ákwónégé né Truus ágií esé. Ese dela né Filipi. Ne gébégé epaá brəd ayi alá muale ekoógé,

⁶ ese dekp̄e ékp̄e né Filipi mankwólé ebwó. Esé deke nnyinnyi né nd̄o eta. Débanégé ebwó né melo Truus, debelé eféé uwyaá kpogele.

Kwya kwya nekene Pól né Truus manḡe b̄ó Jis̄s

⁷ Bií mbe né uwyaá ukwonege, ese ne echomele b̄ó Jis̄s déjwólé melu ema manye menyéé gejeé. Ndere Pól alu manjye dondo, aló mangaré mekomej̄ó Es̄w̄o, ne ashíí garégé garégé kpaá te met̄ó utuú.

⁸ Abó álwé gejamégé maw̄e né maá gepu né mfaá eȳoḡ mbaá ayi esé debó déchome.

⁹ Gesagé muú ayi akuú ji Yutik̄os abó ajwólé né maá menombí. Ndere Pól agarege mekomej̄ó Es̄w̄o ajye mbe, maá yimb̄o aló mambelé geja. Abelé kpaá aloó mfaá man̄ó eȳoḡ aléé akwé mme. Aké ajye bwe ji, agbo mé.

¹⁰ Pól akwólé ebwó ajye fyále gesagé muú yimb̄o mme ne aké ne abi atené, “Deligé sé, agbó wó, alu mebe!”

¹¹ Ne Pól akéré mfaá eȳoḡ anyéége menyéé gejeé, ama lo mangaré mekomej̄ó Es̄w̄o kpaá te bií ujya ne ale ajye.

¹² Ewyagé ebwó ágbaré gesagé muú yimb̄o áfé ne ji mmu mebe ne mat̄ó b̄wó ákwené.

Pól atané melo Truus af̄e né melo Miletus

¹³ Esé ako abi dekene ne Pól, dejuje kp̄e ékp̄e, defé né melo Asos gétúgé Pól abó agaré esé nnó deb̄o mbe, ji akene mewaá mewaá abané esé ewu.

14 Abánégé esé né Assós, ese desε ji dekre ékpe defε né melo Mitylen.

15 Bií ujjagé esé dema kpé ékpe deke nnyinnyi dekwóné kwókwólé ne Kiós ne dékene wyε deyyε. Bií ujjagé dékwóné né Samós. Bií εbi fɔ ujjagé esé déke dekwóné Miletus.

16 Esé debó dékené mbɔ, dekoó Efesós koóge getúgé Pɔl abɔ akεlege nnó deyyε wáwá, déchóge sé gébé né Esya nnó ji akwóné Jerosale nsa nnó bií εpaá Pentikos ukwone.

Pɔl achyε majyé mbaá ákpaḡpa bɔ́́ Echomele Jisós né Efesós

17 Ndere dekwóné Miletus, Pɔl alɔ meko né Efesós nnó ágaré ákpaḡpa echomele bɔ́́ Jisós nnó áchwó ábané ji eféé.

18 Ebwó áchwóge, alɔ manjɔ́́ ne εbwó aké, “Enyú dekaá nkane esé delu mé chóncho, lɔ né bií mbe εbi nkwone né mme Esya kpaá te fi.

19 Mbɔ mpyε utóó ba nkane maá defwε Esɔwɔ ne mpó fɔ ne nepa, nlu ne gejamégé manse né amε. Ngé ntó gekpékpégé εfwyale ne gébé gefó nlu ne manse né amε gétúgé gekpékpégé εfwyale εwé bɔ́́ Jus achyεge me.

20 Enyú dekaá nkane mbɔ ngarege enyu mekomejɔ́́ Esɔwɔ ne nkene upú, upú nlegege enyú ne mbi fɔ geno εyige gekage póo enyú wó.

21 Wyε meko wu ama ne mbó ngaré bɔ́́ Jus ne bɔ́́ Grek nnó ábó manlyá gabo, akéré mbaá Esɔwɔ ne áfyε matóó ne Ata Jisós Kras esé.

22 Ne nana njyε né Jerosale nkane Mendoó Ukpea εgaré me ne nkaá fɔ genó εyi gepyε nyε me εwu wó.

23 Genó eyigé nkaá gelu nnó yendé melo ewé nkwanéḡé, Mendoó Ukpea egarege me nnó áchyege nye me efwyale ne áfyε nye me deno né Jerosale.

24 Yémbó nse ye gеме ya nnó nlu muú wó, nkelege le manéré utóó ebi Ata Jisás afye me amu nnó ngaré abya melóméló nkane Esowó aleré bóó galógáló nnó ebwó ápó.

25 “Ne mbó nkene metóó metóó enyú ngarege nkane gefwage Esowó gelu, ne nkaá nnó enyú degené sé me.

26 Goge me ngaré enyú nana nnó muú alagé meso, anogé né egbe ewé Esowó, ji mbóó ne akaá, me mpó wyε.

27 Mbó ngaré me enyú yendé genó eyigé Esowó akелеge mampye ne mbi fó ye genó gema wó.

28 Delagé meso. Bage gеме nyú ne bóó Esowó abi Mendoó Ukpea efye enyú né amu. Pεge ebwó wyε nkane membamé magoḡme ápele magoḡme jíí, tege nnó Esowó akwó me gewugé echomelé bóó Jisás ne manoó maá wuú nnó ábé bóó bíí.

29 Njoge mbó nendé nkaá nnó ntigé nye meso, ukwala utanege nye dafye uchwó báne enyú ne uchwoḡe ulyágé fó magoḡme yina.

30 Ne bóó fó átanegε nye ntó metóó metóó nyú nnó abwolé bóó Jisás akwolé ebwó.

31 Sége gébé détéḡé nkane mbó nchyege yéndémuú majyé né aḡmé aléé utuú ne ḡwomese ne manse.

32 “Ne náná ayi áfyεé enyú né amu Esowó, nchyege enyú majyé nnó dewuge le mekomejóó wuú ayi álerege nkane ápyε enyú debóó nye eshyε,

ne debɔ nyε ntó mejé εwé Εσωω άbelé mbaá bɔ́ bíf ako. Enyú dekaá nkane geḡwá ya gelu.

³³ Enyú dekaá nkane mbɔ nlu ne enyú, nnegege fɔ mwɔle né ḡka muú ye mandeé jíí.

³⁴ Mbɔ mpyε utó ne amu ya ne ese ne bɔ́ ba degéne geno eyige dekelege.

³⁵ Unó uko εbi mbɔ mpyε uléré nnó muú abó mampyε utó ne amu jíí nnó apó bɔ́ bi alá pó ne εshye. Tege ntó nkane Ata Jis̄s abó ajó nnó, ‘Méjé elu ne muú yi achyεge εchyε epwó muú yi agile nnó áchyegé ji chyεge.’ ”

³⁶ Ne Pɔl anerege manjɔ́ unó bi, εbwó ako ató mano mme, anemnyε.

³⁷ Ne εbwó ako alɔ manli, átyaá ji ne átamé ji nnó aké pere!

³⁸ Εbwó ábɔ ásomege dɔ́ gétúgé Pɔl abɔ aké, Εbwó ámagé gé sé ji ne εbwó ájye tí ji ákwɔné né mbaá ayi akpéne ékpe.

21

Pɔl afé né Jerosale

¹ Εsé ako ne Pɔl delyage εbwó, dekpε ékpe defé cho né Kɔs. Ne újyágé dekwɔné Rudis, detanege eféé deyye né Patara.

² Ne dekwɔné eféé, degé ékpe εwécha εwé ejye melɔ Fonisiya. Dekpε ewu deke nnyinnyi.

³ Dékwónégé né melu εwé degéne melɔ Syapros, delya ewu ne εgbe εbwɔbe, degya deyye né Siriya. Dékwónégé Tiya, ékpe etaré εsé detané nende ge mbaá yi áférege metuú mbɔ.

4 Détánégé deyye kéle bós Jisós. Degégé ebwó, debelé ne ebwó né uwyaá kpogele. Mendoó Ukpea epye ebwó agaré Pól nnó ayyegé fò né Jerosale.

5 Ndó eyi esé delu manjye ekwónégé, detane nnó deyye. Bós Jisós ako chóncho ne andée bwó ne baá bwó, ájye tí esé ákoó melo ákwóné mbále nnyi. Ne detó mano mme efeé denemmye.

6 Esé detamé ate ne esé deyye kpe ékpe, ebwó akéré meso mmu.

7 Délyágé melo Tiya, dekwóné melo Ptolemes ne dema táne né ékpe deyye tame bós Jisós abi alu efeé. Debelé ne ebwó dama.

8 Bii újyagé deyye dekre ékpe defé né melo Kaisaria. Dékwónégé ewu, dekre né gepúge Filip, debelé ne ji. Alu muú yi akene agarege mekomejóó Esowó, ne alu ntó muú ama né gelúagé bós utóó akénéama abi abó ajya né Jerosale.

9 Ji abó áwya baá andée ani ne apó fò ne anó, álu bós bi áwuú meko ayi atáne mbaá Esowó ne ágarege.

10 Ndere esé delú efeé né gejamégé ndó, muú ekpavé Esowó fò ayi akuú ji Agabos atané Judiya achwó.

11 Achwógé agé esé, abó ekanda Pól awe uka ne amu jíí. Ne aké, “Mendoó Ukpea eké ge na ne bós Jus apye nyé ne mbós ekanda ewé né Jerosale ne afye nyé ji né amu bós abi alá pó bós Jus.”

12 Ne esé ako dewuúge mbó, dekwó Pól mata nnó ayyegé né Jerosale.

13 Pól ashuú esé meko ake, “Nde enyú delilí, defye me gepwa né metós? Nkpome mé mmye manjye denó né Jerosale ye mangbo getúge Ata Jisós.”

14 Tε ndere εσέ delá káge kwore metó wuú, delya yendé geno nnó Ata Εσωω apye ndere ejí ji.

15 Ne ebélgé mboó ndo, dénywéré unó sé dekwó déféé né Jerosale.

16 Ne bóó Jisós fɔ abi atané Kaisaria áfé ntó ne εsé ne áse εσέ ábelé né gepúge Mnasen mbaá ayi ábele nnó dejwlege. Mende yina atané melo Syaprós ne abó áfyéé metó ne Jisós gébége depore Jisós delo lo.

Pól ajye ge Jεmsi

17 Ndere εσέ dekwone né Jerosale, bóó Jisós abi alu εφέé áse εσέ chánéné.

18 Bií uyyage εσέ ako ne Pól deyye gé Jεmsi ne ákpakpa bóó echomele Jisós ako alu ntó εφέé.

19 Ne Pól atámégé εbwó, alɔ mangaré unó gemagama ebi Εσωω abo apyé metó metó bóó abi álá pó bóó Jus gébége ji agarege εbwó mekomejóó Εσωω.

20 Ne εbwó áwuúge mbɔ, áféé Εσωω ne ákuú Pól aké, “Μεημε, pé gejame bóó Jus áfyéé mató ne Jisós. Ne kaá nnó εbwó álu kpáne gechyé né mabe Mosis.

21 Εbwó ama áwuú nnó okene ogarege bóó Jus abi álú né malo bóó abi álá pó bóó Jus nnó ásogé sé baá bwó nsɔ ne ye mankwolé gepage bóó Jus ákwólégé.

22 Εσέ dekaá nnó bóó áwuú nyε nnó ochwó fa, nana εσέ depye nnó?

23 Nte pye ndere εσέ dekelege mangaré wɔ. Ande fɔ ani alu fa abi anerege mampye depɔ etire εbwó abo anyémemo mbaá Εσωω.

24 Chó ne εbwó enyú depye gepε mamfére éfwyale εwe elu enyú mmyε, ne chyε unó uko ebi abó manchye né gepε eyigembɔ ne ákpalé εbwó

makpo. Ὅρυεγε mbᵔ bᵔᵔ ako ágéne nyε nnó wᵔ mbᵔᵔ ᵔbelege mabé Mosis. Ne bᵔᵔ ákage nyε nnó unó bi bᵔᵔ ajᵔᵔ getu jyε úlú gebyᵔ.

²⁵ Ἐσέ desá η̄we detᵔ mbaá bᵔᵔ Jisós abi álá pᵔᵔ bᵔᵔ Jus, nnó ábᵔᵔ fᵔᵔ manyε menyεé ayi ápyεé upε wyε wᵔᵔ, ne anyεéḡé manᵔᵔ menyε ne álya ntᵔᵔ manáné tametame.”

²⁶ Ne Pᵔl ase bᵔᵔ bimᵔᵔ, bií újyage εbwᵔᵔ ájyε lᵔ depᵔᵔ εtire mamfére éfwyalé εwé εlu εbwᵔᵔ mmyε. Ne Pᵔl akpε mmu εcha upε Ἐsᵔwᵔ mangaré bií εbi depᵔᵔ εtiré na debyε nyε, ne yéndémuú bwᵔᵔ achyεge nyε unó upε bi mbaá Ἐsᵔwᵔ.

Αpyε Pᵔl né εcha upε Ἐsᵔwᵔ

²⁷ Gepe εyigémbᵔᵔ gebélege ndᵔᵔ ekeneama, ne bií εbi ndᵔᵔ εyimbᵔᵔ εchwᵔᵔ byε, bᵔᵔ Jus fᵔᵔ abi átané gebagé mewaá Ἐsya áγε Pᵔl né εcha upε Ἐsᵔwᵔ. Annyi gejaméḡé bᵔᵔ matᵔᵔ ne ápyε ji.

²⁸ Akalege áké, “Bᵔᵔ Isrēli chwᵔᵔge depᵔᵔ εse, depyε mende yina. Ge mende yi akéne yendé mbaá ágarege bᵔᵔ nnó ábyágé melᵔᵔ εsé, ne mabé Mosis ne εcha upε Ἐsᵔwᵔ εwéna. Ne nana akpε ne bᵔᵔ Grek né εcha upε Ἐsᵔwᵔ, nkane apyεmbᵔᵔ afyε deba né melu ukpea εwe.”

²⁹ Εbwᵔᵔ ájᵔge mbᵔᵔ gétúḡé abᵔᵔ ágené Pᵔl akene ne Trᵔfimᵔs ayi atane Ἐfesᵔs né metᵔᵔ melᵔᵔ, ne áférege nnó Pᵔl akpε ne ji né εcha upε Ἐsᵔwᵔ.

³⁰ Ndere εbwᵔᵔ ákálé mbᵔᵔ, melᵔᵔ meko ekwé tametame, bᵔᵔ ako ábᵔᵔ áchwᵔᵔ chome mbaá ama. Agbaré Pᵔl, ája ji átané né εcha upε. Nderé εbwᵔᵔ ábᵔᵔ atane, bᵔᵔ ala téneténe ágbé manombi.

31 Ne bós bina álo mantule Pól ne ákélege manwá ji. Menó muú bós bee Rom awuúge nnó melo Jerosale meko εlu né εfwyale,

32 ala mbó ase bós bee ne ákpakpa bwó, álomé áchwó κpe metós metós gejamégé bós bimbó. Bós bina ágégé ndere εbwó áchwó, álya mantule Pól.

33 Ne muú kpaá yimbó achwó gbaré Pól aké, “Awé ji bó mkpókονέ apeá ne agií bós bimbó gefós gé muú ayi Pól alu ne genó eyige ji apyé.”

34 Agige mbó, bós álo manwyale, abi ápáne εwé, abifo ápáne εwechá. Apyé muú kpaá bós bee yimbó akwé tametame ye tógésé genó eyi gepyε akaá wó, ne ajós ne bós bíi nnó áse Pól ájye né dachi bós bee.

35 Ndere ájye ákwónégé melu εwé akwóme mfaá gepú, bós bee abwε ji gétúgé bós bimbó áchwó ne ncha.

36 Εbwó ako ákwólege Pól meso ákálege nnó áwá ji.

Pól anḡmené gemε jii

37 Ndere áchwó κpe ne Pól né dachi bós bee, Pól agií menó muú bós bee. “Nnó ókaáge chyε me gébé njós genó fó ne wó?” Mende yimbó awuúge Pól ajoge Grek agií aké, “Mbó ne ókaáge Grek?”

38 “Mmyε eké ópó fó muú Ijip ayi abó anḡmé umyε fa gébé gefó ne apyε bós dεle ani abi áwáne bós ákwólé ji né mashwóne?”

39 Ne Pól ashuú ji meko aké, “Nlu muú Jus ne ntane melo Tasas né gebagé mewaá Silisya. Ne Tasas apó fó melo nsélé. Nte nkwó wó mata, chyε me eké gébé njós mejós ne bós bina.”

40 Menó muú yimbó achyé gé ji gébé, Pól atene melu εwé ákwóme ajye mfaá gepú afu amu nnó bós

ákwéné mejóó. Akwenege, Pól ajóó ne bọ́ó bimbo né meko Hibru aké,

22

¹ “Ante ba ne aṅme ba, wuúge nkane nkélege maṅmené mmye ya.”

² Ebwó áwuúgé nkane ji ajóó né mekómejóó Hibru, ákpe kwéne mejóó. Ne aló ye maṅjóó ne ebwó aké,

³ “Nlu muú Jus, ábyé me né Tasós né gebagé mewaá Silisya, ne nwé fa né melo Jerosale. Gamalya ne aléré me ḡwe, aléré me nnó mbélé mabé ukwéne ante sé cháḡéné, ne mbó nkpa gechyé né depore Esowó wyé nkane enyú delu mbó fi.

⁴ Mbó nkélege mancho geḡwágé bọ́ó bi ákwólégé meti Jisós. Mpyene ebwó andée ne ande mfyé deno.

⁵ Etukpe ampye ure Esowó ne uchome ákpakpa melo meko ákáge garé nnó mechó ewé menjoge mbó na elu wáwálé. Ebwó ambọ́ó áchyé me ḡwe nnó ngyege nchye mbaá bọ́ó Jus abi alu né Damaskós nnó mpyé bọ́ó bi ákwólege meti Jisós, nwé ebwó ne nchwó ne ebwó né Jerosale nnó achye ebwó efwyale.

Pól agaré geno eyi gepyé ne ji áfyéé metóó ne Jisós

⁶ “Ndere ngye, gebégé nchwó kwone Damaskós genógé metóó ḡwomese, ténéténé yimbo gekpékpégé geḡgbó getané mfaánebuú geshwané gegya me mme.

⁷ Epyegé mbó nkwé mme ne nwuú meko muú fọ́o akuú aké, ‘Sól, Sól ndé okélege maníí me mbwe?’

⁸ Ne ngií nké, ‘Wó waá Ata’? Ashuú me meko aké, ‘Elé me Jis̄s muú Nasaret ayi òkelege maní ji mbwé’.

⁹ Bóó bi abó ákene ne me ágé geḡgbó eyigembó ne áwuú meko muú yi ajoge ne me wó.

¹⁰ Ne mma gií nké, ‘Ata nana mpye nnó’? Ashuú me meko aké, ‘Kwile ka, chó né Damaskós. Òkwónégé ewú ágarege nye wó unó uko ebi Esòwó ábelé nnó opye.’

¹¹ Ndere nkwire ka ngéné sé mbaá getúge geḡgbó eyigembó gekpené me áme. Ne bóó bi abó akene ne me ágbaré me ebwó dekwóné Damaskós.

¹² “Mende fò abó alu né meló ewémbó ákamege Ananya, anóge Esòwó dóó ne abelege mabé Mosis ne bóó Jus ako efeé áfege ji.

¹³ Achwó gé me atene me nenkuné mpye aké, ‘Menmé wa Sól, lo mangéne’. Wye né gébé eyigembó nló mangéne mbaá ne ngé ji.

¹⁴ Ne ajóó ne me aké, ‘Esòwó ayi ukwéne ante sé ajya wó nnó ókaá genó eyige Esòwó akélege opye. Ne apyé nnó ógé muú utóó wuú ayi wáwálé ne ówuú meko wuú.

¹⁵ Wó ógarege nyé bóó ako nkane ji alu, óma ógarege ebwó unó bi ówuú ne ógené.

¹⁶ Ne nkane elúmbó, ógili nde nana. Kwile ka, áwyaá wó manaá Esòwó, ne kuúgé Ata Jis̄s nnó ashwóné gabo wye’.

Pól agaré nkane Jis̄s atóme ji mbaá bóó bi alá pó Jus

¹⁷ “Nkerégé né Jerosale njye kpe né echa upe Esòwó ne ndere nnemmye, ngé ame gejya.

18 Ngé Jisós ne ajóó ne me aké, ‘Kwile lyaá Jerosale wáwá nende bóó abi alu fa áwuú nyε fɔ mekomejóó ayi ɔchwɔ garé getú ya’.

19 Nshuú ji meko nké, ‘Ata εbwó ákaá cháḡéné nkane mbó nkéne né macha mmyεmenene, mpyéne bóó bi áfyεé matóó ne wɔ, ntulege.

20 Nḡere ábó áwáne Stefan ayi apyε bóó nnó ákaá wɔ agarege bóó depɔ tyé, mbɔ nlu wyε nkamege né bóó bi áwáne ji, ne mbame mandeé bwó.’

21 Ne Jisós ajóó ne me aké, ‘Kwile chó, ntɔme nyε wɔ tetε né malɔ bóó abi álá pɔ bóó Jus.’ ”

22 Nḡere bóó bimbɔ áwuú nkane Pɔl ajóó genó εyigé na, mekomejóó yina atanege ji meno, εbwó álɔ mando delúlú aké, “Wáge mende yina, akwane fɔ mambε fa mme wó.”

23 Nḡere ájóó mbɔ, ákalege mbɔ, áfú bɔ nku bwó ne áchwéle mpúpú atya mfaá.

24 Menɔ muú bóó bee yimbɔ agége mbɔ, agaré bóó bíi nnó áse Pɔl akpε né dachi bwó. Ajyεgé aké atulé Pɔl, agaré geno εyige bóó Jus ákalege ji ula.

25 Ne áwε ji. Nḡere áchwó túlé ji, Pɔl agíi muú kpaá ama ayi abɔ atene εféé ake, “Nno εbé ese ekamé nnó átulé muú ayi áchye ji melu nnó ábé muú Rom, ayi álá ápa mpa wuu wó?”

26 Muú kpaá bóó bee yimbɔ ajyε bane menɔ muú bwó ne ake ne ji. “Se gébé nnó ekage ɔkpaá mechɔ, mende yina alu muú Rom. Mende yina alu muú ayi áchye ji melu nnó ábé muú Rom.”

27 Muú kpaá bwó yimbɔ awúgé achwó gíi Pɔl aké, “Wáwálé nnó ɔlu muú yi achye ji uto nno ábé muú Rom?” Pɔl akame aké, “Eh.”

28 Ne ama jóó ne Pɔl aké, “Nchɔ ḡka dɔó ne nlu mbɔ muú Rom.” Pɔl ashúú ji meko aké, “Nlu muú

Rom ayi áchyéé ji uto nnó ábé muú Rom, te gébégé ábyené me.”

²⁹ Bó bee abi abó álú mantulé Pól nnó agarege genó eyigé ji apyé, áwugé mbó aja mmye meso. Ne efó ekwó ntó menó muú bwó yimbó metóó gétúgé ábó áwéle Pól ne bó mkpokóné ayi Pól alu muú Rom.

³⁰ Yémbó menó muú bwó yimbó alu kelege mankaá genó eyigé Pól apye ne bóó Jus akálege ji ula, ne bií újyágé aferé Pól bó mkpokóné né amu ne akuú anó baá ne ákpakpa meló ako nnó áchomé. Achómégé áchwó ne Pól né mbe ushu bwó.

23

Pól atené mbe ushu ákpakpa meló

¹ Pól atené mbe ushu echomele meló, ape bóó domeé ne aké, “Anmé ba nlu mé né mbe ushu Esówó yendégébé kpaá te fi, ne metóó wa echyegé me efwyale né genó gefó.”

² Ne Ananya ayi alu etukpe ampye upé Esówó agaré bóó bi áténé kwókwólé ne Pól nnó ádo ji gekwékwé meno.

³ Pól aké, “Esówó ado nyé wó ntó gekwékwé. Wó olu eké ekwó gepú ewé áwógé ne mbómé. Wó ojwale eféé nnó opa mpa wa nkane ebé elu ne oma kwé ebé nkane oké ádo me gekwékwé.”

⁴ Bóó bi atené kwókwólé ne Pól agií ji aké, “Mbó ne oshye etukpe ampye upé Esówó?”

⁵ Ne Pól ashúú ebwó meko aké, “Anmé ba, nkaá fó nnó alu etukpe ampye upé Esówó wó. Nende nkaá nnó ηwe Esówó aké, ‘Ekagé muú ashye muú kpaá meló.’”

⁶ Pól aké agene nnó gentṵge bṵó abifṵ álú bṵó Sadusi ne abifṵ álú bṵó Farasi ákale áké, “Anḡmé ba nlu muú Farasi ne antḡ ba álú bṵó Farasi. Ula bi nkpené unṵó mpa elé gétúgḡ nkame ne mbélé uméé nnó bṵó bi ágbó ákwilege nyḡ né negbo.”

⁷ Pól ajḡgé mbṵ, bṵó Sadusi ne abi Farasi álo manwamé ne atḡ, ne εchomele εwémbṵ ekaré malu apea.

⁸ Ebwṵ áwámege mbṵ getúge bṵó Sadusi aké muú agbogé akwilege sé né negbo ne ákamé fṵ nnó ekiénné Εσωṵ εlu wṵ ye genó fṵ nkane Mendoó gepṵ. Yémbṵ bṵó Farasi ákame nnó unṵó bi uko úlú.

⁹ Ne mawámé ama ja dṵó. Ne anleré mabé Εσωṵ abi álú geluáge bṵó Farasi ákwile ka ájḡge ne εshye áké, “Εsé degḡ fṵ gyé ayi mende yina apye wṵ. Ndṵfṵ ekiénné Εσωṵ ye elé mendoó ne εjṵó ne ji wáwálé.”

¹⁰ Gébége mawáme yimbṵ aláa lé umyeumye, muú kpaá bṵó bee afṵó nnó ágyale nyḡ Pól ubauba, ne agaré bṵó bee nnó áféré Pól εféé ákéré ne ji mmu dachi bṵó bee.

¹¹ Bií bimbṵ ne utuú Jisós achwṵ tene nenkuné mmyḡ Pól ne ajṵó ne ji aké, “Gbaré metṵó wyḡ, ndḡre ṵgarege nkane nlu né Jerosale mbṵntó ne ṵgarege nyḡ bṵó né Rom.”

Bṵó fṵ ásṵ mala manwá Pól

¹² Bií ujyáge bṵó Jus fṵ ásṵ mala ne áchṵ mmyḡ nnó εbwṵ anyéé ne ányú genó gefṵ kpaá tḡ áwáne Pól.

¹³ Ne bṵó bi áchṵó mmyḡ ápwṵ usaá upea.

¹⁴ Ne ájye gé anṵó baá bi apye upḡ Εσωṵ ne ákpakpa melṵ áké, “Εsé dechṵ mmyḡ nnó denyéé, denyú genó gefṵ kpaá tḡ εsé déwáne Pól.

15 Nkane elúmbò, enyu ákpakpa melò tḡge meko mbaá menò muú bḡó bee nnó ató Pól depye eké dékelege mamape mechò Pól chánéné ne esé dékpomé mmye manwá ji gemεge nnó akwḡné fa.”

16 Ne maá mende ayi meḡme Pól yi mendée awú genó eyi ebwó abò ásó mala mampye, ajye garé Pól né dachi bḡó bee.

17 Ne Pól akuú muú kpaá bḡó bee ama aké, “Se nte mamane yi ḡjye mbaá menò muú enyú, awya geno fḡ mangaré ji.”

18 Ajyεgé ne ji εwu aké, “Pól muú denò aké nchwó ne nte mamane yina eta wyε, awya genóge fḡ mangaré wó.”

19 Menò muú yimbò ase nte manmané yimbò átené babá, agíí ji ake, “Ndé mechò ḡkelege mangaré me?”

20 Ashuú ji meko aké, “Bḡó Jus fḡ ájḡó ábélé nnó geyá ebwó ágaré wḡ ḡma chwó ne Pól né echomelé melò, ebwó akélege mampye eké ámage pé mechò Pól chánéné.

21 Yémbò ebwó áchwḡge, ḡkamege nende bḡó ápwḡ usaá upea abi ábíí né meti, ágile manwá Pól. Ebwó ácho mmye nnó anyéé ne anyú genóge fḡ kpaá te áwáne Pól. Ne nana ebwó ágile manwú genó eyige tanege wḡ meno.”

22 Ne menò muú yimbò aké ne maá yimbò, “Chó ne ekage ḡpye muú fḡ akaá nnó ḡgaré me mechò εwé.”

Ató Pól mbaá Felis ayi ḡmena

23 Ewyagé menò muú bḡó bee yimbò akuú bḡó apea abi akwḡlege ji né dekpakpaá, aké ne ebwó, “Jyage usaá bḡó bee ufya abi ákene ne uka ne

usaá bṵó bee uléé meso efya abi ákwṵome mfaá ujuḡá ne jyage ntó usaá bṵó bee ufya abi álú ne makṵ. Gárege ebwṵó ákpome mmye áse Pṵl ájyé né Kaisaria né kálánḡká eneneama ne utuú bi.

²⁴ Seḡé ujuḡá ebifṵ nnó Pṵl aké akene ákwṵomé mfaá. Tige ji akε pere akwṵóné né ushu Felis ayi ḡṵmena.

²⁵ Ajḡḡé mbṵ, ásá ntó ḡwe aké,

²⁶ “Me Klodyos Lysia ne nsame ḡwe yina mbaá Ata Felis ayi ḡṵmna. Ntamé wṵ.

²⁷ Bṵó Jus ábṵ apyé mende yina ne ákelege manwá ji. Nwuúḡé nnó alu muú yi áchyeé ji melu nnó ábé muú Rom, me mfé εwu ne bṵó bee ba ne mferé ji né amu ebwṵó.

²⁸ Te mbṵ nkelege mankaá ḡyé ayi ebwṵó aké mende yina apye, nse ji defé mbe ushu ákpakpa melṵ bwṵ.

²⁹ Agigé ji, ḡge fṵ nnó apye ḡenó eyige ábṵ manwá ji wṵ ye manḡpe denṵ. Ebwṵó ábṵ anyeé lé mbeé né mabé bwṵ.

³⁰ Ewyagé muú fṵ achwṵó ḡaré me nnó bṵó Jus ásṵ mala manwá mende yina. Ne ntṵ ji ténéténé eta wye. Nḡaré ntṵ bṵó bi aké ji apye ḡyé nnó áchwṵó ḡaré wṵ ḡenó eyige ji apye. Bé peré.”

³¹ Ne bṵó bee bimbṵ ápye wye nkane menṵ muú bwṵ ḡaré ebwṵó. Ase Pṵl né utuú bimbṵ, akε kpaá ákwṵóné Antipatris.

³² Bií ujuḡé bṵó bee abi akene ne uka akéré né dachi bwṵ ne abi awya ujuḡa áse Pṵl áfé ne ji.

³³ Ebwṵó ákwṵónéḡé Kaisaria, áchye ḡṵmna ḡwe yimbṵ ne áfyε Pṵl né amu jíí.

³⁴ Akuúḡe ḡwe yimbṵ, agíí Pṵl aké, “Ṫtané ndé geba?” Pṵl ashúú ji meko aké, “Ntané gebagé

mewaá Silisya.”

³⁵ Ḡomena awuúge mb̄, aké ne ji, “Gó b̄ó bi aké ɔpye gyé áchw̄ ne nwuú mpa wye.” Ne aj̄ó aké ájye bélé ji né echa ewé Mfwa Her̄od ab̄ atené ne aké b̄ó bee ábamé ji.

24

Felis aḡe mech̄ P̄l

¹ Nd̄ eta ekóogé, Ananya ayi etukpe ampye ure Es̄w̄ ne ákprakpa bif̄ áchw̄ né Kaisaria ne Tetul̄s muú yi akaáge mabé b̄ó Rom.

² Akúgé P̄l akpe mmu, ne Tetul̄s al̄ mangaré gyé yi P̄l apyé aké,

“Ata Felis ɔpye b̄ó esé áb̄ nes̄ né gejamégé gébé gétúgé ɔgbaré ebw̄ ch̄ánéné. Ne gejamégé unó bi w̄ ɔkw̄ré, w̄ ɔpye mel̄ ese enené.

³ Ne esé dese mech̄ ewé ne met̄ó megómégó ne b̄ó áf̄ege yendé mbaá gébé geko.

⁴ Nkélégé f̄ manch̄ w̄ gébé yémb̄ nnene w̄ mmye nnó ɔwuú mech̄ ewé me nkelege manj̄ó.

⁵ Esé degé nnó mende yina alu muú efwyale, akene mal̄mal̄ apye b̄ó Jus ako ádorege makpo ne ate. Alu ntó men̄ mb̄e né mbaá b̄ó bi ákuú ebw̄ nnó ekw̄ Nasaren.

⁶ “Ab̄ aklege ntó mamfȳe deba né echa ure Es̄w̄ ne depyene ji [Esé deb̄ delu mampa mpa wuú nkane ebé sé elu,

⁷ yémb̄ Lysia men̄ muú b̄ó bee achw̄ f̄ó ji né amu sé,

⁸ ne aké dechw̄ depa mpa P̄l né mb̄e ushu wye.] ɔgigé mende yina, ɔwuú nye unó uko ebi esé dej̄oge mb̄ nnó apye.”

9 Tetulus ajḡgé mbḡ, bḡḡ Jus ako abḡ álú eféé ákame nnó elú wáwálé.

Pḡl anḡméné mmye jüt né mbε ushu Felis

10 Ne ḡmena yimbḡ afu Pḡl εbwḡ nnó ajḡḡ, Pḡl alḡ ye manjḡḡ aké, “Nkaá nnó ḡpa mé mpa né melḡ εwé ne ḡejamégé anḡmé, ne metḡḡ εḡḡḡ me manḡmené mmye ya né mbε ushu wye.

11 Mbḡḡé ḡgigé, ḡwuú nye nnó ndḡ elu dangbeé efyanεεpea eyi mbḡ njye né Jerosale manḡḡé Εsḡwḡ.

12 Ne bḡḡ Jus agé ye me nyεégé mbeé ne muú fḡ né εcha upε Εsḡwḡ wḡ, ne ágé ye me mpyεge bḡḡ Jus adorege makpo ne ate né macha mmyεmenεne ye né melu fḡ né melḡ wḡ.

13 Εbwḡ ákagé lere fḡ nnó ḡenḡ eyige εbwḡ áké mpye gelú wáwálé.

14 Ne nkamé ḡenḡ gema eyige εbwḡ áké, ‘Nnoḡe Εsḡwḡ ayi ukwene ante sé né meti εwé εbwḡ áké élmé fḡ. Yémbḡ nkamé lé unḡ uko εbi mabé Mosis ajḡḡ ne εbi bḡḡ εkpavé Εsḡwḡ ásámé.’

15 Ne nwya uméé wye nkane εbwḡ ntḡ awya nnó Εsḡwḡ apye nye yéndémuú akwile né negbo ye apye galḡgalḡ, ye apye gabo.

16 Ne nmuame yendégébé nnó metḡḡ wa ébé pḡpḡ né mbε ushu Εsḡwḡ ne mbε ushu akwaá

17 Εbélé mé dḡḡ ayi mbḡ nla jyε né Jerosale wḡ ne mfé nana ne nka mamḡḡḡ bḡḡ Jus ne mamḡḡe ntḡ upε mbaá Εsḡwḡ.

18 Gé ḡenḡ eyi ḡepyε me njye né εcha upε Εsḡwḡ mbḡ ne εbwḡ ágεné me wye. Mbḡ nnerege mamḡḡe upε bimbḡ nnó nshwḡné mmye ya, ḡejamégé bḡḡ abḡ ápḡ ne me, ne ye εfwyale εtane wḡ. Ne bḡḡ bi abḡ ágεné me élé bḡḡ Jus abi átané né ḡebagé mewaá Εsya.

19 Mbògé ebwó ábó ágé nnó mpye gyε, mbò áchwó gáre né mbe ushu wyε.

20 Elá pò mbò wó, bòó bina ágaré gyε ayi ebwó agεné gébégé ákpakpa melò ápelé mechò wa.

21 Esé ne ebwó debó debò efwyale wyε né genó gema. Elé genó eyi mbò njóó né metóó metóó ebwó nké, ‘Mbó mpa ne enyú fina gétúgé mfyε metóó nnó muú agbogé akwilege nyε né negbo.’ ”

22 Felis awuúgé mbò, depò εtire na deko, ndere akaá mé meti ewé Jisós cháḡéné, agbé mechò εwémbò aké, “Lysia menò muú bòó bee achwògé ne nsó mpa yina.”

23 Ne agaré muú kpaá bòó bee ama nnó ábámé Pól yémbò álya ji ábé shushu ne alyage ntó ajeé bíí áchwó áchyεge ji unó bi uli ji. Achò gébé ne mpa Pól né aḡmé apea.

24 Ebelegé Felis ne mendée wuú Drusila áchwò gé Pól. Mendée wuú abó alu muú Jus. Ebwó ákuú ji ne álò manwú ndere ji agárege ebwó nkane muú akage fyε metóó ne Kras Jisós.

25 Ne agaré nkane muú akage be cho ne nkane muú abó mangbaré mmyε ji né bíí mpa Esòwò εbi uchwóó nyε. Felis awuúge mbò, εfóó ékwó ji metóó aké, “Cho kpé, ngegé gébé mmage kuú nyε wò.”

26 Ajóó mbò, aferege nnó Pól achyεge nyε ji ḡka. Né getú εyina akuú Pól yendégébé ado abya ne ji.

27 Epye wyεmbò kpaá aḡmé apea ákoó. Gébégé áchyε Pòshòs Festos geluógé Felis, Felis alya Pól né denò elé akεlege mampyε matóó agóó bòó Jus.

25

Pól aké átee mechò wuú εjyε mbaá mfwa Rom

¹ Ndó εκοόγε ελεέ eyi Festos aselé gefwa né gebagé mewaa Judiya, atané né Kaisaria afé né Jerosale.

² Ne anó baá bi apye upe Esowó ne ákpakpa melo áchwó ne mechó Pól né mbe ushu wuú, ákwó ji mata nnó,

³ apye εbwó genó eyigé na ndere εbwó ákelege, ató Pól achwó né Jerosale. Εbwó ábó asó mala nnó ájwálege meti, Pól achwógé εbwó áwá.

⁴ Festos ashuí εbwó meko aké, “Pól alu mmu denó né Kaisaria ne εla gachye nkéré εwu.

⁵ Mbógé apye gye, garege anó bóó nyú akwolé me deye né Kaisaria ne akpa mechó εwémbo achwó mbe ushu wa.”

⁶ Ne Festos ama belé né Jerosale genógé ndó eneé ejyegé ne efya ne akéré né Kaisaria, bíí uyyagé ajwolé né εcha eso ne ató nnó achwó ne Pól.

⁷ Achwó ne Pól, bóó Jus abi abó átané Jerosale áno ji mme ne álo mama ji ukpékpé depó mmye ayi alá kágé lere nnó genó eyigé εbwó ajóó gelu wáwálé.

⁸ Ne Pól anmene mmye ji aké, “Mpyé ye gyéé fó né mabé bóó Jus wó, ye εfwyale nchyé né εcha upe Esowó wó, ne mpye fó gyéé mbaá mfwa Rom wó.”

⁹ Yémbó Festos akεlege mampye matóó agóó bóó Jus, nkaáwú ne agíí Pól aké, “Pó ójyé né Jerosale ápa mpa wye né mbe ushu wuú?”

¹⁰ Ne Pól ashuí ji meko aké, “Nténé fa né εcha eso mfwa Rom ne gé mbaá ayi ábó mampa mechó wa na. Wó ókaá chánéné nnó mpye bóó Jus gyéé fó wó.

¹¹ Mbógé nkwe ébé εwé ábóó manwá me, mfó fó negbo ne mbógé depó deko εtiré εbwó ajóó ne me depó wáwálé, ókágé gbaré me óchye εbwó. Nnene wó mmye nnó ótéé mechó wa ejye mbaá mfwa Rom.”

12 Ne Festos awuúge mbò, ajye jòó ne bòó majye bíí, ewyagé ajòó ne Pól aké, “Té mbaá wò òké atéé mechò wyé mbaá mfwa Rom, ewu ne òjye.”

Pól atené mbe ushu mfwa Agripa ne Benise

13 Ebélégé mfwa Agripa ne Benise áfè né Kaisaria mantamé Festos.

14 Abélégé eféé dòó bíí fò Festos achwò ne mechò Pól né mbe ushu mfwa yimbò aké, “Mende fò alu fa ayi Felis alyá né denò gebé gé ajye.

15 Ne ngyé gé né Jerosale, anòó baá bi ápye ure Esòwò ne ákpakpa bòó Jus ágaré me depò etiré ebwó aké Pól apye. Ne ebwó áké me nsó mpa nnó mende yina akwé ebé.

16 Ne ngaré ebwó nnó gepò gé bòó Rom gepò fò nnó ájòó nnó muú akwé ebé, ayi ji ne bòó mpa bíí álá tene unòó mpa ne aḡmené mmye jíí né depò deko etire aké ji apye wó.

17 Ebwó áchwò gé fa áchò sé gébé wó, bíí uyyagé njye jwòle né echa eso, nké áchwó ne mende yina.

18 Bòó mawamé bíí ákwilegé ka, ajòó ye nnó akwé ebé fò nkane mbò mferé wó.

19 Ebwó abò anyéé le mbeé ne gefò eyigé ebwó ánogé Esòwò ne ama anyéé mbée gétú gé muú fò ayi ákuú Jis̄s, agbo me yémbò Pól alu jòge nnó alu mebe.

20 Nḡere nlá kágé se geno eyigé mpye, ngií Pól nnó ajye né Jerosale ápa mechò wúu ewu.

21 Yémbò Pól aké ebòme lé nnó ályá ji né denò kpaá te mfwa Rom apáne mpa wúu. Ne ágaré aké ábamé ji kpaá te agene meti mantò ji mbaá mfwa Rom.”

²² Ne Agripa awuúge mbò aké, “Me ntó nkélege manwu né menó mende yimbò.” Ne Festos aké ne ji, “Geya ówuú nyε”

²³ Bií uɟyágé mfwa Agripa ne Benise áchwó ne gejamégé bòó ánoḡe εbwó dòó ne mabeé, εbwó ákpe ájwólé né εcha εso. Ne anòó bòó bee ne anòó bòó abi alu melò. Ne Festos agaré áchwó ne Pòl,

²⁴ ajòó aké, “Mfwa Agripa ne bòó ako abi alu fa, gεge mende yi bòó Jus ako áchwóó, ábánege me ye ndégébé ákpeage me nnó akwané sé membre mebe wó. Abó ápye né Jerosale, ne ápye ntó fa né Kaisaria.

²⁵ Yémbò nḡe fò ḡenó eyige ji apyεé eyige ji abó mangbó wó. Ne te ji mbòó aké áteé mechò εwé ejye mbaá mfwa Rom, nkamé nnó ntene ji ajyé εwu.

²⁶ Yémbò mpó ne ḡenó eyigé nsame nyε ntó mbaá mfwa yimbò ḡétúgé mende yina. Nkaáwú ne nchwó ne ji né mbe ushu enyú, titi né ushu mfwa Agripa nnó, enyú ntó dejòó mechò εwé ne nkaá ḡenó eyigé nsame.

²⁷ Me nḡe nnó εlò fò ntó nnó átò muú denò mbaá mfwa ayi nlá garé ḡyεé ayi ji apyε wó.”

26

Pòl aḡmene mmye jii né mbe ushu mfwa Agripa

¹ Agripa awuúge ne akuú Pòl aké, “Nana élé gébé jyε manjòó mejòó nnó óshya wa ókame meko bwó.” Ne Pòl afu amu alò manjòó aḡmenege mmye jii aké,

² “Ata Agripa, nḡe nnó nwyá éfwó mantené né mbe ushu wyε fina maḡmené mmye ya né depò εtiré bòó Jus ámalé me mmye

³ Njḡgé mbḡ, gétúgé nkaá nnó ḡkaáge gepḡge bḡḡ Jus chánéné ne unó bi ebwḡ anyeé mbeé ne ate. Mbḡ ne nkḡḡ wḡ mata nnó ḡse gébé ḡwuú genó eyigé nkelege manjḡḡ.

⁴ “Bḡḡ Jus ako ákaá nkane geḡwá ya gelu te démbáné getúge nwené né mpu bwḡ ne né Jerosale ntó.

⁵ Ebwḡ ákaá me te gachí gefḡge muú ayi mbḡ nlu. Mbḡgé ebwḡ ábḡ ágárege wáwálé, mbḡ ájḡḡ nnó nlu muú né uchome Farasi ayi akḡḡlege mabe chere chere ne anóge Esḡḡḡ mpwḡ bḡḡ ese ako.

⁶ Ne nkpe mbḡ unḡḡ mpa fi getúge nneré metḡḡ né unó bi Esḡḡḡ abḡ anyémeno ne ukwene ante ese.

⁷ Ge wyε menomenyeé ewé matoó ese áfyanéápeá ajwḡle ágile ndere ebwḡ ánógé Esḡḡḡ utuú ne ḡḡḡmese. Ata elé getúge nneré metḡḡ ne nkpeḡne mbḡ unḡḡ mpa ne bḡḡ Jus bina.”

⁸ Gḡḡ me ngií enyú ako nnó, “Ulannó enyú deféré nnó epḡ kḡkḡge nnó Esḡḡḡ apye bḡḡ akwile né negbo?”

⁹ “Me Pḡl gébé gefḡ mbḡ ntené ne eshyε nnó mpyε ndere eji me metḡḡ maníí mabḡ Jis̄s ayi Nasaret.

¹⁰ Na ne mbḡ mpyé né Jerosale. Anḡḡ baá bi ápye upε Esḡḡḡ ábḡ áchye me ebwḡnyε ne mfyε gejamégé bḡḡ Esḡḡḡ denḡ. Ne yendégébé eyigé ajḡgé nnó áwáne ebwḡ nkamege ntó.

¹¹ Yendégébé nchyege ebwḡ efwyale né macha mmyemenene ese mako, mpyε nnó ebwḡ áshya Jis̄s kpekpe, áféré matḡḡ ne Ji. Nchye anywḡné me mmu kpaá te nkḡḡne malḡ mme bḡḡ bicha maníí ebwḡ mbwe ewu.

Pḡl agaré nkane ji akwḡré metḡḡ wuu, akwḡlé

Jisás

¹² “Ebelegé, mfé ntó né melo Damaskos ne bo ḡwe abi alere nnó uto ba utané mbaá anó baá bi ápye ure Esowó.

¹³ Ata, ndere njye ne metó ḡwómese, nḡe gekpékpégé ḡenbo eyi gégéne ḡepwó ḡmээ getané né mfaánebuú, ḡechwó ḡene ḡegya me mme ne bóó abi abó akéne ne me.

¹⁴ Eḡe ako dékwe mme, ne nwú meko muú fó ajóó né mejóó Hibru aké, ‘Sól, Sól ulannó okélege maníí me mbwé? Ochyegge ḡeme jyε efwyale manténe ukóló ne me. Ochyegge ḡeme jyε nkane menya ayi aselé metaá adorege.’

¹⁵ Ne ngíí nké, ‘Wó waá Ata?’ Ashuú me meko aké, ‘Elé me Jisás muú wó okélege maníí ji mbwe.

¹⁶ Kwile ka. Nkwó wó ushu neḡmé nnó mpye wó obε muú utó wa, ogarege nyε bóó unó bi ogéné fina ne unó bi fó ebi nlerεge nyε wó né meso gébé.

¹⁷ Mférégέ nyε wó né amu bóó Jus ne mférégέ nyε wó ntó né amu bóó abi alá pó bóó Jus, ne ntóme le wó eta bóó bimbó.

¹⁸ Ojyεgέ ewú, néné ebwó ame, ne oférégέ ebwó né ḡemua, opye ebwó áchwó né ḡenḡbó. Ewéna etené nnó oferege nyε ebwó né amú danchómeló, ochwó ne ebwó né égbé Esowó nnó áfyεé mataó ne me ne Esowó ajige nyε nte gabo ebwó, ne ábó nyε melu né geluεge bóó Esowó abi ji ajoyá.’

Pól agaré utó bií mbaá Agripa

¹⁹ “Ata Agripa nkane elúmbó, nshyá fó meko ayi atane mfaánebuú wó.

²⁰ Nló né Damaskos ngaré mekomejóó wuú ne nle nchwó fa né Jerosale. Nfé ntó yendé mbaá né maló bóó Jus ne ayi alá pó bóó Jus. Mbó ne

ngarege yéndémuú nnó ákw̄ore metóó alyaaá gabo wuú, ákére mbaá Ɛs̄w̄o ne ápyege unó bi ulere nnó ɛbwó ákw̄ore geḡwá bwó.

²¹ Gé genó eyi gepyé b̄óó Jus ápyéné me né mmu ɛcha ure Ɛs̄w̄o ákelege manwá mb̄o.

²² Yémb̄o Ɛs̄w̄o apóó me yendégébé kpaá te fi. Ne ntene ngarege mekomejóó ayi áfyé me né ɛbw̄o mbaá b̄óó ne ubyanḡkwó b̄ó. Ngarege le unó bi b̄óó ɛkpávé Ɛs̄w̄o ne Mosis áb̄ó ájóó te gachí nnó upye nyé.

²³ Ɛbwó áb̄ó ájóó nnó, “Muú yi Ɛs̄w̄o akweré ji elá gefwa ab̄ó mangbó ne ábé muú mbe yi akwile né negbo ne apye b̄óó Jus ne abi alá p̄ó b̄óó Jus ágé geḡgb̄o.”

Afwa melo ápyame manwú dep̄o ɛtiré dekene ne Jis̄s

²⁴ Ndere P̄ol alu áḡménége geme jíí, Festos aweé ji aké, “P̄ol omée gebwó. Unó bi ɔgíí d̄óó upye wó ɔle mée gebwó?”

²⁵ Ne P̄ol ashúú ji meko aké, “Ata me mmée f̄ó gebwó, njogé le unó bi úlú wáwálé.

²⁶ Wáwálé alu nnó mfwa Agripa akaá dep̄o ti deko, nkaáwune njogé mb̄o nlá p̄ó ne ɛf̄o metóó, nende dep̄o tire na depyé f̄ó bibíí wó.

²⁷ Mfwa Agripa, p̄ó ɔkamé ntó dep̄o eti b̄óó ɛkpávé Ɛs̄w̄o ásámé? Me kaá nnó mfwa akamé.”

²⁸ Ɛwyage mfwa Agripa agíí P̄ol aké, “W̄o ɔferé nnó ɔkage pye me wyé tenétené nnó mbé menḡkw̄ole Kras?”

²⁹ Ne P̄ol ashúú ji meko aké, “Ye ɛbé le nana, ye meso gébé, nnemmye mbaá Ɛs̄w̄o nnó w̄o ne b̄óó ako abi awuú mb̄o me fi nnó debé éké me, yémb̄o ɛp̄f̄ó nnó enyú deḡpe den̄o nkane me nkpené.”

³⁰ Pól ajǒgé mbǒ, mfwa Agripa, gǒmena Festos, Benise ne bǒǒ bifó ákwilé ka.

³¹ Ne ndere ebwó ájyé dafye, áǒge ne ate aké, “Mende yina apyé fó genó eyigé abǒ mangbó wó ye denǒ mankré wó.”

³² Mfwa Agripa ajǒǒ ne Festos aké, “Mbǒgé mende yina ábé danjye ne mechǒ ewé mbaá mfwa Rom, mbó delyaá ji.”

27

Bǒǒ bee áfɛ ne Pól né Rom

¹ Nkane ákame nnó dejuje, eféé ne dejuje kpe esogeka, ewé ejyé melǒ Itali. Agbaré Pól ne bǒǒ denǒ abifó áchye muú kpaá bǒǒ bee ayi ákuú ji Julyós. Ji alu né geluage bǒǒ bee abi mfwa kpa bǒǒ Rom.

² Ne esé ako dekré esogeka éwé étané melǒ Adramatim éjye malu yi makpé átárege né gebagé mewaá Esya [Aristakós ayi atané melǒ Tessalonika né gebagé mewaá Masedonia, alu ntó ne esé.]

³ Bíí ujjágé esé dekwǒné né Sidǒn. Julyós alǒ melu ne Pól te alya ji nnó ajye gé ajeé bíí nnó áchye ji genó eyigé gelíí ji.

⁴ Détánégé Sidǒn delǒ manjye, ne gétúgé mbyo atané esé mbe, degya defé egbe Syaprós melǒ ewé nnyi nenǒ ewu mme mbaá ayi mbyo alá pǒ dǒǒ.

⁵ Esé déchyágé ebéé mega ewé élú toitoi ne Silisya ne ewe fǒ ewé élú toitoi ne Pamfilya, eféé ne déchwǒ kwǒne né Mira né gebagé mewaá Lysha.

⁶ Muú kpaá bǒǒ bee yimbǒ age esogeka ewécha ewé étané né melǒ Aleksandra ejye melǒ Itali, eféé ne afye esé mmu.

7 Ἐσέ δεκε perepere né gejamégé ndo, degé efwyale ne délé kwóne melo Snedus. Ndere mbyo alá kamé nnó esé déjye mbe wó, dekworé defé égbé ewé *Kret melo ewé nnyi nenóo ewú mme, dekoó nechye né Salmone.

8 Dekene dejye mapeá mapeá, melo ewé nnyi nenóo ewú ne mme démye kpaá dékwóné nechye eniné ákuú nnó nechye népere, kwókwólé ne melo Lasiya. *

9 Ἐσέ debó decho mé gejamégé ndo ne bií kpaá ebi ápyé gepε mashwóné ubée ubi úkoó mé. † Ne Pól achye gejamégé bóo majyéé abi alú mmu esogeka aké,

10 “Anmé ba, ngé nnó mboḡé detogé eshye dejyεgέ gejamé unó unóme nyε chóncho ne esogeka ne bóo ágbóo nyε ntó.”

11 Υε éle Pól ajóo depó ti, muú kpaá bóo bee afye yéé mekpo wó, akwólé le mekoyi menjamé ne mbóo esogeka ájóoge.

12 Τε ndere nechye eniné mbo nela nepó nechye neló neló eniné bóo ájwólege gébége gefwene, gejamégé bóo akélege nnó esé dejye mbe kpaá τε dekwonege nechye eniné ákuú nnó Fonis né melo Kret. Fonis alu mbaá ayi ebeé mega ekaré ufafa upea.

Mbyo nnyi akpa ésonjeka

13 Ἐwyagé mbyo atané nteé ebeé mega alo manchwó ne bóo bi alú né esogeka áferége nnó efwó ekwólé ebwó. Ne ebwó áferé dánḡmáa ésonjeka

* 27:8 Elú wáwálé nnó: Nana gé gébé εyige afofo achwó dáo na.

† 27:9 Elú wáwálé nnó: Bii kpaá bina né bo ηwe bifó ása nnó elé bii bi ályage menyéé kpékpe.

afyé mmu esogeka. Apyegembó, áló manjye mapea Kret meló ewé nnyi ne nḡó ewú né mme.

14 Ewyá ye wó, mbyo nnyi atané achwḡó esé mmye né egbe ebwḡnye, mbaá ayi ḡmḡé etanege né Kret.

15 Mbyo nnyi yimbḡ achwḡ ado esogeka ayi ánjamé alá kágé bwóle mekpó esogeka nnó ejye mewaá. Ebwḡ akpe lyaá nnó mbyo akpa éwú.

16 Nḡere debye dekóo maá meló fḡ ayi nnyi nenḡó ji mme, meló ewémbḡ ákuú nnó Koda. Ne nḡere dekoge maá melḡ yimbḡ unó bi úlú wyē ugbē mbyo nnyi nnó áchwḡgé ne eshyē. Ne esé demye deja ékpée ewé áshii né ula esogeka defye mmu.

17 Apyege mbḡ, ábané ekpée ne esogeka áwe ne manyíi nnó ekagé ekpée egyale ne esé debó efḡ nnó esogeka eshulege nye efé kwókwóle ne Lybia ne efáage nye né manchwé usḡó ayi átánege né ebéé mega. Eféé ne ebwḡ anyaaá ndeé nnó mbyo akpe mmu ákpá esogeka.

18 Nḡere mbyo nnyi alú kóoge ne eshyē, ne bií újyágé ebwḡ áférege matuú ayi álú mmu esogeka áfómege nnyi nnó ewu efuú.

19 Bií bimbḡ ukoóge ne dḡndo, bḡó bi ájáme esogeka ákpa unó bi ápye utḡó né esogeka áfumé nnyi.

20 Ne esé déla wyémbḡ né gejamégé ndḡ yeé ḡmḡé, yeé ambe dege wó ne mbyo nnyi akpane ésonjeka ejye egbe ewé ne ewé. Nḡere mbyo nnyi apyembḡ, manē magyále esé ne déferé nnó dechwḡ degbḡ.

21 Nkaáwú ne efḡ epyé bḡó álaá mesa né gejamégé ndḡ. Ewyagé Pól akwilé ka aké ne ebwḡ, “Anḡmé ba, mbḡge enyú debó dewú majyēé ma ne esé dela né Kret, mbḡ ekpée ne gejamégé unó uchḡ mbḡ wó.

22 Ne me nnene enyú mmye nnó dégbaré matóó. Ye muú ayi agbo nye apó wyeé esogeka ewú ewú ne énoóme nye.

23 Njoge mbó getúge Esowó ayi abó me ne Esowó yi me nnóge ne atóme ekiénné wuú ne utuú ebi njuú. Echwógé etené me nekuné mmye,

24 eké ne me, ‘Pól ófógé fó. Otenege nye mbe ushu mfwa Rom. Né ulóó melu Esowó, ye muú nyú ama ayi agboó nye apó.’

25 Ndere ekiénné ewémbó echwó ne mekomejóó yina, nkamé ne Esowó. Ngarege enyú nnó dégbaré matóó dépélé, Esowó apye nkane ji ajóó.

26 Pól ama jóó aké, Mbyo ákpane nye esogeka atéé né gebage mewaá eyige nnyi nenóó mme.”

27 Ne ndó ekwónégé efya ne eni, mbyo nnyi akpá esogeka echyá ebéé mega. Ebéé ewémbó ákuú nnó Adraya. Metóó utúú ékwónégé ánjamé esogeka áférége nnó esé delú kwókwólé ne mapea mewaá.

28 Ne ebwó ábó menyíí áshíí né genó gefó eyi genóó, áḡme mmu nnyi nnó áméé ndere nnyi négomé. Amégé ágé nnó nelu usaá bó ratógé ukéné. Ewyagé ama méé ne ágé nnó nnyi néla nana usaá bó ratógé uní meso efya.

29 Ngarege ebwó áfóó nnó mbyo nnyi atene nye esogeka efé edo né mataá ayi alú mmu nnyi, eféé ne áféréé bó dánḡmáa esogeka aníí áḡméé né mmu nnyi nnó esogeka etené. Ápyege mbó, áshyáge nnó bíí ujjá wáwá.

30 Elé ánjamé esogeka ákélege mambó ájye, eféé ne ápwyaá ékpée ashulé né nnyi ne áma aké, ebwó ájye ḡma genó fó né mbe esogeka.

31 Pól akaá ne ajóó ne bóó bee ne muú kpaá bwó

aké, “Mbḡgé ánjamé esogeka átanégé, ebyennó muú ayi ápóme nyε apó.”

³² Pól ajḡgé mbḡ, εφέέ ne bḡḡ beε ajyε sḡré manyií ayi áwélé ékpée wyé. Asórégé manyií yimbḡ, álya ékpée nnó εjyé.

³³ Wyε ndεre bií uchwḡ jyaá, Pól anε bḡḡ ako mmyε nnó ányε menyéé, ajḡgé aké, “Nḡḡ ελε mbḡ εfya ne enií fi εyi degile nnó mbyo nnyi yina abyε nyε, ne ye genó denyé wḡ.

³⁴ Ne nnene enyú mmyε nnó denyéé eké genó nnó débḡ εshyε, ekage degbḡ. Ye muú yi mekpo emyε nyε ji apó.”

³⁵ Ajḡgé mbḡ abḡ nto bred, atamé Εsḡwḡ, agya geba alḡ manyéé né mbε ushú εbwḡ ako.

³⁶ Ne εbwḡ ako agbaré matḡḡ, abḡ nto bred ányéé.

³⁷ Mpa bḡḡ ako abi álu mmu ékpée εwena, álu usaá ufya ne uléé meso nekuú ne ama (276).

³⁸ Yéndémuú anyé agbeé, εbwḡ ákpa menyéé yi álaá né mmu esogeka ágbé né nnyi nnó esogeka εfuú.

Ngbannyi apyε esogeka εgyalé

³⁹ Bií ujayagé, εbwḡ ákaá fḡ geba εyígé εbwḡ álú wḡ yémbḡ ágé nechyε né nnyi eni nelú gesḡ gesḡ. Εφέέ ne εbwḡ amuamé mampyε esogeka εjyε né mbále nechyε eniné mbḡ.

⁴⁰ Ne εbwḡ ásḡré manyií ayi abḡ áshií ne uno εbi áḡmaá esogeka, ásḡré ntó manyií yi áwélé bḡ nsḡm abi áḡwḡlege mekpo esogeka ákwe né nnyi, ama tε ndée εyi elú mbε ékpée mfa. Mbyo nnyi akpage ese εφέέ né delḡ manjyε mapeá mewaá.

⁴¹ Nḡḡre esogeka εjyε, εdo né nchwéné usḡ eni nelú nteé nnyi ne mekpo esogeka εjyε kpe né gesḡ

eféé ne esogeka ekwamé. Ndere elu eféé mgbannyi adóo esogeka ewémbò kpaá te egyalé.

⁴² Ne b́ó bee bimbò ákélege manwá b́ó denò ako nnó ekágé ebwó áwó akwó mewaá ne ábó.

⁴³ Yémbò muú kpaá bwó abó akélege nnó ekage átá Pól ne agbé ebwó. Ne aké yéndémuú ayi akage wó nnyi, abò mbe awó áchya.

⁴⁴ Ne b́ó abi f́ó abi ála káge wó ágbaré uba esogeka awó ákwólége ebwó. Wyembò ne yéndémuú ápyéé ne akwóné mapea mewaá chánéné.

28

Genó eyi gepyé Pól né melò Malta

¹ Ndere esé dekwóné melò ewe nnyi nenóó ewu mme, ápye esé dekaá nnó akuú ewú Malta.

² B́ó bi álú né mbále nnyi ágégé esé, meshwe apye ebwó ne áse esé chánéné. Ebwó áséné mewé nnó esé déwyagé gétúgé manaá abó akwené ne gefwene gelú.

³ Deweé etiré mbò desóógé deko, Pól anyweré mechyé deweé afyé mewé ne gelugé mewé gépye gétóó getané né deweé etiré mbò géchwó nó ji né ebwò geníí wyé.

⁴ B́ó melò ewé ágégé nkane gétóó yimbò geníí Pól né ebwò, álò manmené ne ate áké, “Mende yina negbo nekoó ji amé né esogeka ne gabo wuú akámé nnó ji ábé mebe wó.”

⁵ Ne Pól anyigé ebwò wuú gétóó yimbò gétané gékwé mmu mewé eyi gelá pyéé ji genó wó.

⁶ B́ó bina apéle nnó Pól amuále nyé, akwe mme agbó. Ebwó ágégé nnó ye genó eyi gepyé Pól gepó,

akw̄oré mej̄ó meno áké, “Mende yina alu mb̄o elé meló.”

⁷ Mfwa Publos ayi ágbare melo ewé, awya dachi ne mak̄ó jíí alú kw̄ókw̄ólé ne melo. Agégé esé ase esé ch̄anchá ne debelé nd̄o eléé né dachi wuú.

⁸ Ndere delu eféé, P̄ol awú nnó nte Publos ameeé gefwene ne efagékó. Akwilé ajye gé ji ne anere jí ebw̄o mmye, anemmye mbaá Es̄w̄o ne mende yimb̄o átoó.

⁹ B̄ó awúgé nnó P̄ol apye mende yimb̄o atóó, b̄ó mamée áchw̄o mbaá P̄ol ne apye ebw̄o átoóge.

¹⁰ Ne b̄ó bimb̄o ánogé esé d̄ó. Achyé esé gejamégé unó ne gébégé esé déwúlege, ama chyé esé unó ebí upóge esé né neke eniné mb̄o.

P̄ol atané Malta af̄e Rom

¹¹ Ne amfaá aléé ákoógé, esé deyye dekre esogeka ewé etané meló Aleksandra ákuú éwú nnó * aló uka ufa. Esogeka ewémb̄o eb̄o elú né melu ewé nnyi nen̄ó éwú mme, egilé nnó gen̄ome gejjá.

¹² Ne esé dékw̄ónégé né nechye né Sirak̄os eféé ne débelé wyé nd̄o eléé.

¹³ Délyágé eféé, dekw̄oné nechye ne Regum, débelé wyé nd̄o ama. Bíí újyagé mbyo atané esé meso nteé nnyi ne éké ékw̄onege nd̄o epea, dechw̄o né Putoli. †

¹⁴ Eféé esé degé b̄ó Jis̄s f̄o abi ánené esé mmye nnó débelé ne ebw̄o uwyaá uma. Ajógé mb̄o, esé dekamé, debelé ne délé jye né Rom.

* **28:11** Elú wáwálé nnó: Aló uka ufa bimb̄o élé aló uka b̄ó Rom. Ebw̄o ákamege Kasto ne P̄ols. † **28:13** Elú wáwálé nnó: Putoli alu ntó men̄o nechye né gebagé mewaá eyigembo.

15 Nḡere deḡyḡ, b̄óó Jis̄s abi alú né Rom awúḡé nnó dechw̄ó, áchw̄óó ḡí esé. Débané abif̄ó né ntoné gesegé Apius, débané ntó abif̄ó né melu ewé anḡkéé ábélege mmu áchyege manka. Gébéḡé P̄ol agené ebw̄ó aféé Es̄w̄ó ne met̄óó wuú ntó ékw̄ené.

16 Ne esé dékw̄ónéḡé né Rom, ályá P̄ol nnó ajyḡ b̄élé mbaá ayi ji akélege, áchye muú bee nnó ábámé ji.

P̄ol akpe den̄ó né Rom

17 Ebélegé ndó éléé, P̄ol akuú ákpákpá b̄óó Jus. Achw̄óḡé aké ne ebw̄ó, “Anḡmé ba, nlu fá nkane muú den̄ó; Apye me né Jerosale áfyε né amú b̄óó Rom ayi nlá mpyé mech̄ó f̄ó mebo w̄ó ewé áwane me.

18 B̄óó Rom ágíḡé me gejaméḡé b̄ó nkwé, ágé nnó nkwé f̄ó ébé w̄ó nkaáwú ne áb̄ó akélege manlyá me nḡyḡ gétúḡé nlá mpyé mech̄ó f̄ó mebo ewé áwáne me w̄ó.

19 Yémb̄ó b̄óó Jus áshya nnó aferege me, eféé ne nḡyḡé ne mpa wa nnó mfwa Rom ápá, yémb̄ó ep̄f̄ó nnó nchw̄ó maáma b̄óó ba mech̄ó mmyε.

20 Gé ula bi nkuú enyú nnó esé déjw̄ólé déj̄óó mech̄ó ewé. Manyíí ayi áw̄elé me na élé gétúḡé muú yi esé b̄óó Isr̄eli déḡile.”

21 B̄óó bim̄b̄ó áshuú ji meko aké, “Esé degé ye b̄ó ḡwé abi átané Judiya, yé meko mebomebo ayi akpane getugé jyε ne gabo ayi opye w̄ó.

22 Yémb̄ó esé dekelege manwú eta wyé. Genó gema eyigé esé dékaá gelu nnó yendé mbaá ayi b̄óó ájw̄óléḡé, áj̄óḡe gabo gétúḡé echomele ewé w̄ó ólú wyéé.”

23 Aj̄óḡé mb̄ó, ákw̄yḡé bíí ebi átúuge ne P̄ol. Bíí bim̄b̄ó úkw̄ónéḡé, gejaméḡé b̄óó áchw̄ó áchomé né

gepúge Pól ne álo mangaré ebwó mekomejóó Eṣṱwṱ né dondo kpaá te nkwale. Agarege ebwó nkane gefwage Eṣṱwṱ gélu. Amuame mampye ebwó nnó ákwṱré gepṱge bwó áfyε matóó ne Jisós nkane ájṱge né ηwe Mosis ne abi bṱó ekpávε Eṣṱwṱ.

²⁴ Awúgé mbṱ, abifṱ ákamé ne abifṱ ákamé fṱ mekomejóó wuú wó,

²⁵ ne álo manyε mbeé ebwó ebwó. Gébége ebwó áchwṱ jyé, Pól ama jṱó meko yimbṱ aké, “Mendóó Ukpea épyε gechánchá genó mangaré wáwálé mbaá ukwéne ante nyú ndere Asaya muú ekpávε Eṣṱwṱ nnó asá nnó,

²⁶ ‘Chó garé bṱó bimbṱ nnó dewúu nyε lé wú ne dekágé ula, depelé nyé lé péle ne dégéné.

²⁷ Élúmbṱ gé túgé bṱó bina áηεá matóó dṱó. Ebwó ágbé ntó matu bwó ne áma mále amε. Apyεmbṱ nnó ebwó ágegé sé mbaá ne áwugé sé. Mbṱgé ebwó ákeregé meso etá Eṣṱwṱ, apyε nyé ebwó átoó.’ ”

²⁸ Ne Pól anere manjṱó aké, “Enyú debó mankaá nnó abya melóméló yina alerege nkane Eṣṱwṱ aferεge bṱó né εfwyale gabo. Abya melóméló yina ajyε nana mbaá bṱó abi álá pṱó bṱó Jus ne áwú nyé ji.”

²⁹ [Pól ajṱgé mbṱ, bṱó Jus álo mantané dafyé, mbeé akwé ebwó ebwó.]

³⁰ Né aηmé ápea ayi Pól abelé né gepú εyigé ji achyεge ηka, asele yéndémuú ayi achwó gé ji.

³¹ Pól álú wyé éféé agarege bṱó nkane gefwage Eṣṱwṱ gélu ne alerege bṱó depṱ etiré Ata Jisós Kras, ajṱge depṱ gbṱgṱnṱ ayi álá pṱó ne εfṱ metóó ne ye muú ayi achyé ji εfwyale apṱ.

Ν_{WE} menomenyεέ mekέ
New Testament in Denya (CM:anv:Denya)

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Denya

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Denya

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
d773c38c-82ca-51fa-b995-6754070ca57e